

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W SZCZECINIE

PLAN URZĄDZENIA LASU

DLA NADLEŚNICTWA SULĘCIN

na okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2024 r.

OPIS OGÓLNY LASÓW NADLEŚNICTWA

ELABORAT

Plan opracowano w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wlkp.

Elaborat opracował:

sekretariat@gorzow.buligl.pl
www.gorzow.buligl.pl

Sprawdził:

Akceptuje:

Gorzów Wielkopolski 2014

PLAN URZĄDZENIA LASU
sporządzony na lata od 2015 do 2024

dla Nadleśnictwa Sulęcín
w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie
na podstawie stanu lasu w dniu 1 stycznia 2015 r.

I. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI według stanu na

01.01.2015r.

I.1. POWIERZCHNIA OGÓLNA NADLEŚNICTWA - ha
w tym według obrębów leśnych:

2 0 1 6 8 | 0 1

1) Sieniawa

1 3 0 1 0 | 3 1

2) Sulęcín

7 1 5 7 | 7 0

I.2. POWIERZCHNIA LASÓW - ha

1 9 5 8 1 | 0 1

w tym:

a) według pełnionych funkcji:

- lasów stanowiących rezerwat przyrody

0 | 0 0

- lasów uznanych za ochronne

1 1 9 9 5 | 2 9

- pozostałych lasów (lasów gospodarczych)

7 5 8 5 | 7 2

b) według grup kategorii
użytkowania:

- gruntów zalesionych

1 6 7 2 8 | 7 0

- gruntów niezalesionych

2 1 7 2 | 7 7

w tym: do odnowienia

4 8 | 5 2

- gruntów związanych z gospodarką leśną

6 7 9 | 5 4

**I.3 POWIERZCHNIA POZOSTAŁYCH GRUNTÓW
(GRUNTÓW NIELEŚNYCH) - ha**

5 8 7 | 0 0

w tym: przeznaczonych do zalesienia

0 | 0 0

II. ZESTAWIENIE ZADAŃ NA LATA OD 2015 DO 2024

II.1. POZYSKANIE DREWNA W IŁOŚCI NIE WIĘKSZEJ NIŻ:

	<u>1 2 1 0 6 4 2 0 0</u>	m3 grubizny netto, w tym:
a) obligatoryjny etat cięć w użytkowaniu rębnym	<u>7 9 0 6 4 2 0 0</u>	m3 grubizny netto
b) powierzchniowy etat cięć w użytkowaniu przedrębnym - ha o orientacyjnej miąższości	<u>1 0 1 1 4 7 6</u>	
	<u>4 2 0 0 0 0 0 0</u>	m3 grubizny netto

II.2. PIELEGNOWANIE LASU NA POWIERZCHNI - ha

w tym:	
a) pielęgnowanie zainwentaryzowanych upraw	<u>1 1 1 1 6 1</u>
b) pielęgnowanie zainwentaryzowanych młodników	<u>1 8 3 5 6 4</u>
c) trzebieże	<u>1 0 1 0 5 2 5</u>

II.3. POZOSTAŁE ZADANIA OKREŚLONE KIERUNKOWO:

II.3.1. Zadania dotyczące zalesień i odnowień:

a) zalesienia gruntów przeznaczonych do zalesienia - ha	<u> </u>
b) odnowienie halizn, płazowin i zrębów - ha	<u>4 8 5 2</u>
c) orientacyjna powierzchnia odnowień drzewostanów przewidzianych do użytkowania rębego - ha	<u>2 0 6 5 9 4</u>
w tym zrębami zupełnymi	<u>5 6 8 2 4</u>
d) orientacyjna powierzchnia podsadzeń i dolesień - ha	<u>6 2 5 1</u>
e) orientacyjna powierzchnia poprawek i uzupełnień - ha	<u>3 1 9 3 3</u>
f) orientacyjna powierzchnia wprowadzenia podszytów - ha	<u>0 0 0</u>
g) orientacyjna powierzchnia melioracji - ha	<u>1 6 8 1 2 3</u>
w tym wodnych - ha	<u>0 0 0</u>

II.3.2. Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu (w tym ochrony przeciwpożarowej) przedstawione opisowo oraz na mapach przeglądowych

II.3.3. Kierunkowe zadania z zakresu gospodarki łowieckiej przedstawione opisowo oraz na mapie przeglądowej

II.3.4. Kierunkowe potrzeby z zakresu infrastruktury technicznej przedstawione opisowo

SPIS TREŚCI

PROTOKÓŁ KZP	11
PROTOKÓŁ NTG	33
I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW, A TAKŻE NIERUCHOMOŚCI W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA.....	47
1. Przestrzenne usytuowanie urządzanego Nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny.	47
1.1. Przestrzenne usytuowanie lasów Nadleśnictwa w jego zasięgu terytorialnym.	47
1.1.1. Terytorialny zasięg działania nadleśnictwa.	47
1.1.2. Przestrzenne usytuowanie lasów nadleśnictwa w jego terytorialnym zasięgu działania oraz położenie siedziby Nadleśnictwa.	49
1.2. Krótki rys historyczny Nadleśnictwa Sulęcina.....	51
1.3. Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania.....	54
2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska.	57
2.1. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego	57
2.2. Wykaz gruntów wyłączonych z produkcji i przeznaczonych do zalesienia.	57
3. Charakterystyka warunków przyrodniczych w lasach zarządzanych przez nadleśnictwo z uwzględnieniem innych lasów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa.	58
3.1. Przynależność do krainy przyrodniczo-leśnej, dzielnic i mezoregionów.	58
3.2. Położenie geograficzne i wysokościowe.	58
3.3. Rzeźba terenu.	58
3.4. Warunki glebowe, klimatyczne, wodne.	59
3.5. Zestawienie typów siedliskowych lasu.....	60
3.6. Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg stref uszkodzenia lasu i gatunków panujących – tabela nr VII.	63
3.7. Zestawienie przyjętych podczas KZP, typów drzewostanów (TD) dla poszczególnych siedlisk leśnych z uwzględnieniem krain przyrodniczo-leśnych.	63
3.8. Ocena walorów genetycznych lasu, w tym bazy nasiennej.	64
3.8.1. Wyłączone drzewostany nasienne (WDN).....	64
3.8.2. Gospodarcze drzewostany nasienne (GDN).....	64
3.8.3. Plantacje nasienne.....	65
3.8.4. Bloki upraw pochodnych i uprawy pochodne.	65
3.8.5. Drzewa mateczne (doborowe).	65
3.8.6. Źródła nasion.	65
3.9. Uogólniona ocena stanu środowiska przyrodniczego.....	66
3.9.1. Obszary chronione	66
3.9.2. Lasy ochronne.....	66
3.9.3. Walory przyrodnicze.	68
3.9.4. Zagrożenia środowiska przyrodniczego.	69
4. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego.	69
4.1. Syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.....	69
4.1.1. Ocena ekonomiczna regionu.....	69
4.1.2. Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych w powiązaniu z warunkami.....	70
transportu drewna.	70
4.2. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej nadleśnictwa wraz z zestawieniem wskaźników tej gospodarki.	70
4.2.1. Czynniki wpływające na stopień trudności gospodarczych nadleśnictwa.	70
4.2.2. Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej.	71

4.3. Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.	72
5. Charakterystyka stanu lasu oraz analiza stanu zasobów drzewnych nadleśnictwa.	72
5.1. Ocena możliwości produkcyjnych lasu na podstawie zestawień końcowych – tabela II, III, IV, Va, VI, VIIa.	72
5.1.1. Bonitacje gatunków panujących.	73
5.1.2. Powierzchniowy i miąższościowy udział drzewostanów w klasach wieku (wg danych z tabeli nr III i IV).	74
5.1.3. Powierzchniowy i miąższościowy udział drzewostanów wg gatunków panujących.	79
5.1.4. Powierzchniowy udział drzewostanów wg gatunków rzeczywistych.	80
5.1.5. Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości wg gatunków panujących (dla wszystkich drzewostanów).	82
5.2. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności składu gatunkowego drzewostanów z TD.	83
5.2.1. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów.	83
5.2.2. Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typami drzewostanów.	84
5.3. Ocena jakości hodowlanej i technicznej drzewostanów.	85
5.3.1. Ocena jakości hodowlanej upraw i młodników w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych.	85
5.3.2. Ocena jakości upraw i młodników po rębniach złożonych oraz odnowień podokapowych.	85
5.3.3. Ocena młodników w wieku od 11 lat i drzewostanów, dla których określono jakość hodowlaną.	86
5.3.4. Ocena jakości technicznej gatunków panujących w drzewostanach starszych, KO, KDO i przeznaczonych do przebudowy.	86
5.4. Określenie rodzajów powierzchni leśnej niezalesionej.	87
5.5. Analiza stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem ich pożądanego docelowego stanu na koniec planowanego okresu gospodarczego.	88

II. WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA DOTYCHCZASOWEGO PLANU URZĄDZENIA LASU. 91

1. Referat Nadleśniczego.	93
3. Koreferat wykonawcy projektu planu urządzenia lasu wraz z oceną oddziaływania na środowisko czynności gospodarczych wykonywanych zgodnie z dotychczasowym planem urządzenia lasu.	137
3. Referat kierownika ZOL dotyczący kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu.	145
4. Koreferat z kontroli okresowej Naczelnika Kontroli i Audytu Wewnętrznego Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie na Naradę Techniczno-Gospodarczą w Nadleśnictwie Sulęcín.	157
6. Końcowa ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu.	165

III. OPIS ZASAD OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH DLA NADLEŚNICTWA WRAZ Z ZESTAWIENIAMI TYCH ZADAŃ. 169

1. Ogólne zasady określania zadań gospodarczych.	169
1.1. Ogólne cele i zasady prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.	169
1.2. Ogólne zasady zachowania ładu przestrzennego i czasowego w planowaniu zadań.	170
Gospodarczych.	170
1.2.1. Podział na gospodarstwa.	170
1.2.2. Określenie wieków rębności głównych gatunków drzew w nadleśnictwie oraz wieków dojrzałości rębnej w drzewostanach.	171
1.2.3. Podział lasu na ostępy oraz jednostki kontrolne.	171
1.3. Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego.	171
1.3.1. Etat użytkowania rębego.	172
1.3.2. Etat użytkowania przedrębego.	173
1.3.3. Etat miąższościowy użytków głównych – rębnych i przedrębnych.	173
2. Zadania gospodarcze wynikające z planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa.	173
2.1. Rozplanowanie cięć rębnych.	173
2.2. Wykaz projektowanych cięć rębnych.	174
2.3. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu użytkowania głównego (rębego i przedrębego).	174
2.3.1. Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego (użytki rębne, użytki przedrębne, łączny etat użytkowania głównego).	174
2.3.1.1. Etat cięć użytkowania rębego.	174

2.3.1.2. Etat cięć użytkowania przedrębnych.....	177
1.3.1.3. Etat miąższościowy użytków głównych (rębnych i przedrębnych).	179
2.3.2. Opisanie projektowanych w Nadleśnictwie cięć użytkowania głównego.	180
2.3.2.1. Opisanie i zestawienie projektowanych cięć rębnych w Nadleśnictwie.	180
2.3.2.2. Opisanie i zestawienie projektowanych cięć przedrębnych w nadleśnictwie.	181
2.3.2.3. Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć.....	182
2.4. Przebudowa drzewostanów.	183
2.5. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu.....	183
2.6. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej, wraz z mapami przeglądowymi.	186
2.6.1. Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu.	186
2.6.2. Drzewostany na gruntach porolnych.	187
2.6.3. Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej	188
2.7. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ubocznego użytkowania lasu	203
oraz gospodarki łowieckiej wraz z mapą przeglądową gospodarki łowieckiej.	203
2.7.1. Użytkowanie uboczne.....	203
2.7.2. Gospodarka rolno – łąkowa.	203
2.7.3. Gospodarka rybacka.	203
2.7.4. Gospodarka łowiecka.....	203
2.8. Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym turystyki.....	204
i rekreacji.....	204
2.8.1. Potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej.	204
2.8.2. Wytyczne w zakresie dydaktyki, turystyki i rekreacji.	204
 IV. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY	205
 V. PROGNOZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO	207
 VI. PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH	208
1. Prace glebowo-siedliskowe.	208
2. Prace geodezyjne.	208
3. Prace urządzeniowe.	208
4. Zestawienie składników planu urządzenia lasu.	209
 VII. ZAŁĄCZNIKI	213
1. Wykaz kodów adresów administracyjnych	213
2. Wykaz drzewostanów na gruntach porolnych.....	213
OBRĘB SIENIAWA.....	213
OBRĘB SULĘCIN	233
3. Opinia RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	247
4. Opinia Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.	253
5. Decyzja Ministra Środowiska w sprawie lasów ochronnych.....	259
 VIII. KRONIKA.....	265
 IX. TABELA.....	269
Tabela nr I - Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju.....	270
Nadleśnictwo SULĘCIN, Obręb SIENIAWA (10-33-1)	270
Nadleśnictwo SULĘCIN, Obręb SULĘCIN (10-33-2)	285
Nadleśnictwo SULĘCIN (10-33)	300
 Tabela nr II - Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji.....	325

Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SIENIAWA (10-33-1-)	325
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SULECIN (10-33-2-)	328
Nadleśnictwo SULECIN (10-33)	331
Tabela nr III - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących.....	
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SIENIAWA (10-33-1-)	334
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SULECIN (10-33-2-)	338
Nadleśnictwo SULECIN (10-33)	342
Tabela nr IV - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących	
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SIENIAWA (10-33-1-)	347
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SULECIN (10-33-2-)	354
Nadleśnictwo SULECIN (10-33)	360
Tabela nr V a- Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu	
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SIENIAWA (10-33-1-)	366
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SULECIN (10-33-2-)	372
Nadleśnictwo SULECIN (10-33)	378
Tabela nr V b- Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu	
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SIENIAWA (10-33-1-)	384
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SULECIN (10-33-2-)	390
Nadleśnictwo SULECIN (10-33)	395
Tabela nr VI - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności.....	
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SIENIAWA (10-33-1)	402
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SULECIN (10-33-2)	406
Nadleśnictwo SULECIN (10-33)	410
Tabela nr VIII a - Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia - przyrost tablicowy.....	
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SIENIAWA (10-33-1)	415
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SULECIN (10-33-2)	416
Nadleśnictwo SULECIN (10-33)	417
Tabela nr IX - Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem (powierzchnia manipulacyjna bez powtórzeń - nawrotów - w 10. leciu. miąższość grubizny netto)	
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SIENIAWA (10-33-1)	418
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SULECIN (10-33-2)	419
Nadleśnictwo SULECIN (10-33)	420
Tabela nr X - Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami.....	
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SIENIAWA (10-33-1)	421
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SULECIN (10-33-2)	422
Nadleśnictwo SULECIN (10-33)	423
Tabela nr XI - Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych	
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SIENIAWA (10-33-1)	424
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SULECIN (10-33-2)	425
Nadleśnictwo SULECIN (10-33)	426
Tabela nr XII - Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych.....	
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SIENIAWA (10-33-1)	427
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SULECIN (10-33-2)	428

Nadleśnictwo SULECIN (10-33)	429
Tabela nr XIII – Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzania lasu .	430
Tabela nr XIV – Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębego	431
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SIENIAWA (10-33-1)	431
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SULECIN (10-33-2)	431
Tabela nr XV - Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach	432
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SIENIAWA (10-33-1)	432
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SULECIN (10-33-2)	433
Nadleśnictwo SULECIN, (10-33)	434
Tabela nr XVI - Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku	435
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SIENIAWA (10-33-1)	435
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SULECIN (10-33-2)	437
Nadleśnictwo SULECIN (10-33)	439
Tabela nr XVII – Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć.....	442
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SIENIAWA (10-33-1)	442
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SULECIN (10-33-2)	443
Nadleśnictwo SULECIN (10-33)	444
Tabela nr XVIII - Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu	445
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SIENIAWA (10-33-1)	445
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SULECIN (10-33-2)	446
Nadleśnictwo SULECIN (10-33)	447
Tabela nr XIX – Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej.....	448
Nadleśnictwo SULECIN (10-33-).....	448
Tabela nr XX – Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urządzania lasu	449
Nadleśnictwo SULECIN (10-33)	449
Wzór nr 2 – wykaz obiektów bazy nasiennej.....	450
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SIENIAWA (10-33-1-)	450
Nadleśnictwo SULECIN, Obręb SULECIN (10-33-2-).....	452
SPIS TABEL	453
SPIS ILUSTRACJI.....	454

WYKAZY ZAMIESZCZONE W PLANIE ZAGOSPODAROWANIA LASU

Wzór nr 3	Wykaz drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy na najbliższe 10-lecie
Wzór nr 4	Wykaz drzewostanów w klasie odnowienia
Wzór nr 5	Wykaz drzewostanów w klasie do odnowienia
Wzór nr 6	Wykaz projektowanych cięć rębnych
	Wykaz pozycji niezliczonych na poczet etatu
	Wykaz drzewostanów bez wskazań gospodarczych

PROTOKÓŁ KZP

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Komisji Założeń Planu w sprawie opracowania planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Sulęcín, RDLP w Szczecinie, które odbyło się dnia 17.12.2012r. w Sulęcinie.

Komisja w składzie:

Przewodniczący:

1. Leszek Ankudo – Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP w Szczecinie

Członkowie Komisji:

2. Grzegorz Majchrzak – Kierownik Zespołu ds. Urządzania Lasu i Geoinformatyki RDLP w Szczecinie
3. Dariusz Jaczewski – Naczelnik Wydziału Zasobów Leśnych RDLP w Szczecinie
4. Bernard Piecyk – Naczelnik Wydziału Hodowli Lasu RDLP w Szczecinie
5. Mieczysław Zachaś – Naczelnik Wydziału Ochrony Lasu RDLP w Szczecinie
6. Przemysław Rachwał – Specjalista SL w Zespole ds. Urządzania Lasu i Geoinformatyki RDLP w Szczecinie
7. Grzegorz Mastalerz – Specjalista SL w Zespole ds. Urządzania Lasu i Geoinformatyki RDLP w Szczecinie
8. Witold Wasylków – Nadleśniczy Nadleśnictwa Sulęcín
9. Marek Pasiewicz – Z-ca Nadleśniczego Nadleśnictwa Sulęcín
10. Stefan Perz – Kierownik ZOL w Szczecinku

W posiedzeniu uczestniczyli:

11. Zofia Węgrzyn - Naczelnik Wydziału Infrastruktury Leśnej RDLP w Szczecinie
12. Radosław Dziedzic – Starszy Inspektor RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim
13. Witold Gorączka – Inżynier Nadzoru w Nadleśnictwie Sulęcín
14. Krzysztof Nowicki – Specjalista ds. Stanu Posiadania w Nadleśnictwie Sulęcín
15. Robert Żylewicz – Specjalista SL w Nadleśnictwie Sulęcín
16. Małgorzata Kotowicz-Rutyna – Specjalista SL w Nadleśnictwie Sulęcín
17. Beata Śmigowska. – Specjalista SL w Nadleśnictwie Sulęcín
18. Łukasz Pelc – Instruktor techniczny w Nadleśnictwie Sulęcín
19. Michał Deptuch – Burmistrz Miasta Sulęcín
20. Wojciech Mazurczak – Inspektor w UM w Sulęcinie
21. Sławomir Słowik – Prezes PTTK „Ziemia Sulęcińska”
22. Tomasz Komorowski – Inspektor OSPWL Wędrzyn
23. Danuta Gliża – Kierownik SOŚ RZI Zielona Góra
24. Waldemar Konieczny - Z-ca Komendanta Powiatowego PSP w Sulęcinie
25. Rafał Mazur - Starszy Specjalista Komendy Powiatowej PSP w Sulęcinie
26. Stanisław Gałązka - Wykładowca na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu
27. Paweł Guzikowski – Członek Zarządu PTL O/Szczecin
28. Remigiusz Dutkowiak – Prezes Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy

29. Wiesław Borowczyk – Prezes ORŁ ZOPZŁ w Gorzowie Wielkopolskim
30. Zofia Cytryna – Urbanista w UM Lubniewice
31. Henryk Harasimowicz – Prezes KŁ „Jeleń” Sulęcín
32. Jarosław Juszcak – Prezes KŁ „Lis” Łagów
33. Zbigniew Szymczak – Łowczy KŁ „Lis” Łagów
34. Roman Gudocz – Przedstawiciel społeczeństwa

Plan Urządzenia Lasu z Programem Ochrony Przyrody i Prognozą Oddziaływania na Środowisko zostanie sporządzony według stanu na dzień 01.01.2015r.

Część A: Wytyczne w sprawie organizacji prac urzędzeniowych;

1. Prace siedliskowe i fitosocjologiczne

Nadleśnictwo Sulęcín posiada operat glebowo-siedliskowy sporządzony przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wielkopolskim w 2003 r. W pracach urzędzeniowych należy uwzględnić w/w opracowanie. Dane dotyczące gleb należy zaktualizować zgodnie z obecnie obowiązującą klasyfikacją gleb leśnych.

2. Prace przygotowawcze

W terminie do 30 dni od wyłonienia wykonawcy (najpóźniej na początku prac terenowych) nadleśnictwo przeprowadzi spotkanie przy udziale RDLP i wykonawcy w celu weryfikacji zasięgu lasów ochronnych w szczególności o lasy położone w obszarach „Natura 2000”.

Po otrzymaniu dokładnych danych od wykonawcy, dotyczących powierzchni lasów wnioskowanych o uznanie za ochronne, Nadleśnictwo przygotuje dokumentację do wniosku, która zostanie przekazana do zaopiniowania przez odpowiednie gminy.

Po zaopiniowaniu przez władze samorządowe wykonawca przygotowuje ostateczną wersję mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu i przedstawi do akceptacji na NTG. Następnie Dyrektor RDLP w Szczecinie wystąpi z prośbą do Dyrektora Generalnego LP o sporządzenie wniosku do Ministra Środowiska o uznanie, w drodze decyzji, lasów za ochronne.

Wykonawca, po uprzednim otrzymaniu materiałów od nadleśnictwa, w swoim referacie na NTG odniesie się do referowanego przez Nadleśniczego podczas KZP tematu „Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska” (§ 9 IUL). Po akceptacji przez NTG wykonawca zamieści je w opisie ogólnym nadleśnictwa.

Z uwagi na rozbieżności danych ewidencyjnych nadleśnictwa i danych ewidencyjnych powiatowych ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej (PODGiK) w zakresie konturów działek i użytków, wykonawca do aktualizacji LMN wykorzysta dane zewnętrzne z PODGiK które nie mogą być starsze niż 31.03.2014 r.

Stwierdzone przez taksatorów rozbieżności między danymi ewidencyjnymi a stanem faktycznym (określonym podczas taksacji) wykonawca planu będzie zgłaszał na bieżąco Nadleśniczemu w formie *Wykazów Rozbieżności*. Ostatecznym terminem podjęcia decyzji przez Nadleśniczego o sposobie ujęcia rozbieżności w Planie Urządzenia Lasu jest dzień odbioru prac terenowych.

3. Formy przekazania bazy danych SILP dla potrzeb planu urządzenia lasu, w tym zaktualizowanych danych geometrycznych i opisowych oraz ewentualna decyzja w sprawie wstrzymania obrotu gruntami

Nadleśnictwo przekaze wykonawcy PUL kopię bazy SILP, kopię LMN (zaktualizowane na 01.01.2013 r.) oraz inne niezbędne dokumenty potrzebne do sporządzenia planu. Ponowne przekazanie kopii bazy SILP oraz kopii LMN wg stanu na 01.01.2014 nastąpi w uzgodnieniu z wykonawcą.

Baza danych programu Taksator tworzona przez wykonawcę musi uwzględniać zmiany wynikłe z aktualizacji bazy SILP wg stanu na 01.01.2014 r.

Komisja zaleca aby wszelkiego rodzaju zmiany ewidencyjne (przejęcia, przekazania, sprzedaże, zmiana klasyfikacji rodzaju użytku) nadleśnictwo zakończyło **do 31 marca 2014 r.** i wstrzymało się ze zmianami do 01.01.2015 r.

Powierzchnie przeznaczone pod inwestycje liniowe w przypadku sporządzenia, co najmniej projektu podziału działek należy wyłączyć w odrębne wydzielania taksacyjne.

Grunty przeznaczone do zalesienia na podstawie odpowiednich decyzji lub zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy ująć w planie.

Zrealizowane zalesienia powinny być uwzględnione w planie urządzenia lasu.

Decyzje zalesieniowe, które nie mogą być zrealizowane np. z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze powinny być wycofywane z obiegu prawnego lub zmieniane w sposób uwzględniający zachowanie nieleśnych siedlisk przyrodniczych.

4. Korekta podziału powierzchniowego oraz ewentualnego oznaczania granic oddziałów

Dopuszcza się ponowne nadanie liter poszczególnym pododdziałom (bez zachowania dotychczasowej literacji).

W wyjątkowych sytuacjach dopuszcza się tworzenia wyłączeń bez względu na kryterium powierzchni.

Przy tworzeniu wydzieleń należy uwzględnić istniejący na terenie nadleśnictwa podział na obwody łowieckie.

W przypadkach uzasadnionych, w celu ułatwienia prowadzenia gospodarki leśnej dopuszczalne jest przeadresowanie pododdziałów i przypisanie do sąsiednich oddziałów.

Wykonawca sporządzi mapę istniejących i brakujących słupów oddziałowych i przekaze do Nadleśnictwa w terminie do odbioru prac terenowych.

Uzupełnienie i odnowienie numeracji na słupach oddziałowych Nadleśnictwo wykona we własnym zakresie.

Mapę projektowanego podziału powierzchniowego należy przedstawić do akceptacji komórce merytorycznej RDLP w Szczecinie.

5. Oznaczenia niewyraźnych granic wyłączeń oraz ujmowania, w planie urządzenia lasu, gruntów stanowiących współwłasność

Przebieg nieczytelnych granic pododdziałów taksator oznaczy na gruncie zgodnie z zasadami określonymi w IUL „na wylotach i skrzyżowaniach obrączkami wykonanymi na korze (na wysokości 1,5 m) oraz znakami kierunkowymi”, a także na załamaniach niewidocznych granic.

W dodatkowej warstwie przekazanej razem z SLMN należy umieścić kontury współwłasności.

6. Wykorzystanie zdjęć lotniczych do planu urządzenia lasu

Komisja stwierdziła, że do prowadzonych prac urządzeniowych wykonawca wykorzysta materiały teledetekcyjne w postaci ortofotomapy. Zdjęcia na podstawie których została wykonana ortofotomapa nie mogą być starsze niż 3 lata, licząc od dnia rozpoczęcia prac terenowych. Pozyskana ortofotomapa powinna pokrywać 100% zasięgu terytorialnego nadleśnictwa. .

7. Ustalanie i uzgadnianie cech drzewostanów

Cechy drzewostanów należy przyjąć zgodnie z § 26 IUL.

Wykazy drzewostanów wg cech wykonawca przedstawi na odbiorze końcowym prac terenowych.

Należy ujmować w opisach taksacyjnych specyficzne cechy drzewostanów (np. drzewostan podkrzesany) – ewentualną informację należy umieszczać w polu tekstowym opisu taksacyjnego. Informacja powinna być standaryzowana, a wykaz cech specyficznych należy umieścić w opisie ogólnym (elaboracie) oraz w drukowanych tomach opisu taksacyjnego.

Cechy należy umieszczać wg określonego katalogu.

Wykonawca zamieści w elaboracie wykaz drzewostanów na gruntach porolnych.

8. Zastosowanie jednostek kontrolnych

Nie ma potrzeby stosowania jednostek kontrolnych.

9. Priorytety dotyczące przebudowy drzewostanów

Do pilnej przebudowy pełnej należy kwalifikować w pierwszej kolejności drzewostany o złym stanie zdrowotnym i sanitarnym, drzewostany trwale uszkodzone (ponad 50% uszkodzeń) oraz wskazujące tzw. szkodliwą niezgodność składu gatunkowego z TD z okresem przebudowy krótkim lub średnim. Do stopniowej przebudowy pełnej drzewostany, w których rozpoczęcie cięć rębnych nie musi nastąpić w I 10-leciu a okres przebudowy może być odpowiednio długi. Drzewostany do przebudowy częściowej w ramach cięć pielęgnacyjnych, np. stabilne drzewostany o składzie gatunkowym niezgodnym z TD nie dające w dłuższej perspektywie gwarancji osiągnięcia celów gospodarki leśnej.

Wykonawca sporządzi wykaz drzewostanów uszkodzonych w wyniku klęski, które będą przewidziane do przebudowy.

10. Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych

Procent uszkodzeń przy cięciach uprzętających w KO i KDO uwzględniający przewidywane zniszczenia przez zwierzynę należy przyjąć w wysokości 10% (nie dotyczy cięć uprzętających w Rb IIIa).

11. Dodatkowe pomiary drewna martwego

Zgodnie z Instrukcją urządzania lasu, inwentaryzację zasobów drzewnych należy przeprowadzić statystyczną metodą reprezentacyjną z zastosowaniem warstw gatunkowo-wiekowych oraz losowego rozdziału powierzchni próbnych. Warstwy

stratyfikacyjne ustalone zostaną na nowej, aktualnej bazie nadleśnictwa, po przeprowadzeniu taksacji.

Należy wykonać dodatkowe pomiary drewna martwego wg metodyki przewidzianej w IUL na co dziesiątej kołowej powierzchni próbnej w warstwie stratyfikacyjnej.

12. Sporządzanie i wydruk map gospodarczych, gospodarczo-przeglądowych i przeglądowych (format, zakres, podkład, skala, ilość) oraz mapy sytuacyjnej

Plany i programy wchodzące w skład planu urządzenia lasu należy sporządzić łącznie z załącznikami mapowymi i zestawieniami. Wydruki map przeglądowych w skali 1:25 000 należy sporządzić z rzeczywistym usytuowaniem kompleksów leśnych. Mapy sytuacyjne należy wydrukować w skali 1:50 000. Mapy do podklejenia i zafoliowania wydrukować na papierze min. 140 g/m², pozostałe mapy na papierze o gramaturze 120 g/m². Drukowanie części map przeglądowych i sytuacyjnych na podkładzie mapy topograficznej wykonawca szczegółowo uzgodni z nadleśnictwem. Na mapach przeglądowych i gospodarczo-przeglądowych należy zamieścić kontury lasów obcej własności. Oprócz obligatoryjnych składników map wykonawca winien ująć elementy fakultatywne opisane przy każdej mapie.

Wydruki map:

- mapy sytuacyjne nadleśnictwa w skali 1:50000 (10 szt.) czyste;
- mapy terytorialnego zasięgu działania nadleśnictwa w skali 1:50000 z oznaczonymi obszarami Natura 2000, lasami ochronnymi, rezerwatami (5 szt.);
- mapy terytorialnego zasięgu działania nadleśnictwa w skali 1:50000 drzewostanowo – siedliskowa (5 szt.);
- mapy operacyjne ppoż. w skali 1:50000 - 10 szt. w tym 2 egzemplarze foliowane i podklejone na płótnie, przystosowane do składania;
- mapy przeglądowe ochrony ppoż. w skali 1 : 25000 - 2 szt. (foliowane i podklejone na płótnie, przystosowane do składania);
- mapy przeglądowe drzewostanów w skali 1 : 25000 (foliowane i podklejone na płótnie, przystosowane do składania) – 2 szt.;
- mapy przeglądowe siedlisk leśnych w skali 1 : 25000 (foliowane i podklejone na płótnie, przystosowane do składania), - 2 szt.;
- mapy przeglądowe cięć rębnych i gruntów leśnych niezalesionych w skali 1:25000 z naniesionymi siedliskami przyrodniczymi, obszarami N2000 z uwzględnieniem ostoi zwierząt, chronionych gatunków roślin, innych form ochrony przyrody wymagających szczególnej ochrony (foliowane i podklejone na płótnie, przystosowane do składania – 2 szt.;
- mapy przeglądowe nasiennictwa i selekcji w skali 1 : 25000 – 2 szt.;
- mapy przeglądowe gospodarki łowieckiej w skali 1:25000 - 2 szt.;
- mapy ochrony lasu w skali 1:25000 - 2 szt.;
- mapy przeglądowe obszarów chronionych i funkcji lasu w skali 1:25000 - 2 szt.;
- mapy przeglądowe walorów przyrodniczo-kulturowych w skali 1:25000 – kpl.; (4 kpl. jako załącznik do Programu Ochrony Przyrody);
- mapa do prognozy oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary NATURA 2000 – z treścią taką jak na mapie przeglądowej obszarów chronionych nadleśnictwa i funkcji lasu – 4 szt.,
- mapy zagospodarowania turystycznego w skali 1:25000 – 2 szt.;

- mapy przeglądowe (konturowe, czyste, wydruk wielkoformatowy) w skali 1:25000 – 15 szt.;
- mapy gospodarczo – przeglądowe drzewostanów i cięć rębnych w skali 1:10000 z naniesionymi siedliskami przyrodniczymi, obszarami N2000 z uwzględnieniem ostoi zwierząt, chronionych gatunków roślin, innych form ochrony przyrody wymagających szczególnej ochrony w układzie dla poszczególnych leśnictw (foliowane i podklejone na płótnie, przystosowane do składania) - po 2 egz.;
- mapy gospodarczo – przeglądowe projektowanych cięć pielęgnacyjnych w skali 1 : 10000 w układzie dla poszczególnych leśnictw - po 1 szt.;
- mapy gospodarczo-przeglądowe (czyste, wydruk wielkoformatowy) w skali 1 : 10000 – 10 szt. dla każdego leśnictwa;
- mapy gospodarcze nadleśnictwa w skali 1 : 5000 z naniesionymi działkami cięć rębnych (format A1) - 1 kpl.;
- mapy gospodarcze nadleśnictwa w skali 1 : 5000 czyste z naniesionymi działkami ewidencyjnymi (format A1) - 1 kpl. Do teczki załączyć mapę przeglądową z podziałem na arkusze w skali 1:50000;
- atlasy w formie zbindowanych zalaminowanych arkuszy formatu A4 z marginesem (2 cm zakładką) mapy gospodarczo – przeglądowej drzewostanów i cięć rębnych w skali 1:10000 z naniesionymi siedliskami przyrodniczymi z uwzględnieniem ostoi zwierząt, chronionych gatunków roślin, innych form ochrony przyrody wymagających szczególnej ochrony w układzie dla poszczególnych leśnictw - po 2 szt.,

13. Podział na obręby leśne oraz podział na leśnictwa

Komisja podjęła decyzję o utrzymaniu dotychczasowego podziału na obręby leśne. Podział na leśnictwa należy przyjąć według obowiązującego na dzień 01.01.2015 r. Zarządzenia Nadleśniczego.

14. Definicja obszarów zagrożonym uporczywym występowaniem szkód

Na terenie Nadleśnictwa Sulęcín nie zdefiniowano obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód.

15. Terminy i sposoby kontroli prac urzędniowych

Prace urzędniowe kontrolowane i odbierane będą zgodnie z wymogami zawartymi w IUL oraz zgodnie z Zarządzeniem Nr 63 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 13 sierpnia 2002 roku w sprawie kontroli i odbioru robót urzędniowych. Terminy kontroli określone będą przez RDLP w Szczecinie.

16. Formy oprawy opisów taksacyjnych i map, w tym map dodatkowych oraz formy prezentowania programu ochrony przyrody, a także ewentualnej ekspertyzy docelowej sieci dróg leśnych oraz prognozy ekonomicznej z uwzględnieniem danych wrażliwych

Wykonawca PUL wykona następujące dokumenty:

- operat dla leśniczych zawierający: opis taksacyjny, wykaz projektowanych cięć użytkowania rębego i przedrębego, wykaz projektowanych wskazań gospodarczych z zakresu hodowli lasu oraz wykaz pozycji nie

- opis taksacyjny tradycyjny dla nadleśnictwa – 1 komplet w sztywnej oprawie;
- plan zagospodarowania lasu zawierający: wykaz projektowanych cięć użytkowania rębного i przedrębного, wykaz projektowanych wskazań gospodarczych z zakresu hodowli lasu, wykaz drzewostanów do przebudowy, wykaz drzewostanów w KO i KDO, wykaz pozycji nie zaliczonych na poczet etatu powierzchniowego oraz wykaz drzewostanów bez wskazań gospodarczych – 1 komplet w sztywnej oprawie;
- elaborat w sztywnej oprawie – 3 szt.;
- program ochrony przyrody w sztywnej oprawie – do każdego egzemplarza oddzielny tom zawierający informacje wrażliwe (szczegóły w cz. B pkt. 16) – 4 komplety;
- prognozę oddziaływania planu ul na środowisko i obszary NATURA 2000 w formie tradycyjnej oraz elektronicznej – 4 szt.
- mapa i zestawienie drzewostanów zaprojektowanych do przebudowy;
- mapa i zestawienie siedlisk przyrodniczych;

Wersja elektroniczna w/w dokumentów w formacie xls, doc. lub podobne (edytowalne) na płycie CD (DVD) – 2 komplety; eksport opisów taksacyjnych do plików Microsoft excel z TAKSATORA w układzie leśnictwami i oddziałami.

17. Ewentualne sporządzenie dodatkowej tabeli XXII dla gatunków chronionych występujących poza obszarami Natura 2000

Komisja postanowiła, że należy sporządzić dodatkową tabelę XXII dla gatunków chronionych występujących poza obszarami Natura 2000.

18. Ustalenia dotyczące postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 oraz innych spraw organizacyjnych

Należy sporządzić prognozę oddziaływania Planu Urządzenia Lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 zgodnie z ustaleniami zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu.

W prognozie oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000 projektu PUL wykonawca odniesie się do zapisów art. 52a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody z późniejszymi zmianami.

Część B: Założenia do planu urządzenia lasu;

1. Obszary chronione i funkcje lasu

W Planie Urządzenia Lasu należy uwzględnić wszystkie akty prawne zwiększające powierzchnię obszarów chronionych, które zostaną wydane do końca 2014 r. (np. rezerwaty, obszary Natura 2000). W przypadku nie zakończenia prac legislacyjnych związanych z powiększeniem powierzchni lub utworzeniem nowych obiektów – powierzchnie należy opisać, jako proponowane lub projektowane – w zależności od zaawansowania opracowania właściwej dokumentacji.

Obszary chronione należy przyjąć na podstawie aktów je powołujących.

Zasięgi lasów ochronnych należy przyjąć na podstawie ustaleń ze spotkania w sprawie weryfikacji zasięgu lasów ochronnych po akceptacji NTG.

2. Typy siedliskowe lasu oraz ich ewentualne uzupełniania o rozpoznane leśne siedliska przyrodnicze

W pracach urządzeniowych należy wykorzystać opracowanie glebowo-siedliskowe wymienione w części A punkcie 1 niniejszego protokołu.

W wyłączeniach z rozpoznanymi zespołami roślinnymi, należy w odpowiednim polu opisu taksacyjnego zamieszczać kody tych zespołów.

W wyłączeniach z rozpoznanymi siedliskami przyrodniczymi należy zapisać kod siedliska przyrodniczego.

W opisach taksacyjnych siedliska przyrodnicze ująć wg stanu zachowania (A, B, C). W uzasadnionych przypadkach zwrócić uwagę na potrzebę weryfikacji zainwentaryzowanego siedliska przyrodniczego (wątpliwości, co do identyfikacji siedliska) i na bieżąco zgłaszać Nadleśniczemu.

Wykonawca sporządzi listę wydzieleni, w których proponuje ponowną weryfikację siedlisk przyrodniczych. Listę należy przedstawiać nadleśnictwu na bieżąco, po zakończeniu prac terenowych w poszczególnych leśnictwach.

Weryfikację siedlisk przyrodniczych jako odrębne postępowanie przeprowadzi Nadleśnictwo najpóźniej w terminie do **31.08.2014 r.** Zweryfikowane siedliska przyrodnicze należy uwzględnić przy tworzeniu nowych wyłączeń.

3. Typy drzewostanów (TD) o kierunku ochronnym lub o kierunku gospodarczym

Komisja przyjęła do stosowania następujące rodzaje rębni oraz następujące typy drzewostanów (TD) i orientacyjne składy gatunkowe upraw:

Typy drzewostanów o kierunku gospodarczym:

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu gatunki główne	Przykładowy skład gatunkowy odnowienia	Zalecany rodzaj rębni (zasadnicza/zastępcza)
1	2	5	6
Bśw	So	So 80–90, Brz i in. 10–20	I/II
Bb	So	So 80–90, Brz i in. 10–20	-
BMśw	So Db So	So 80, Dbb i inne 20 So 60, Dbb 30, Bk i in. 10	I/II III/II
BMw	Db So	So 60, Dbb 30 Św i in. 10	III/I
BMb	ŚwSo	So 60, Św 30, Brz i in. 10	-
LMśw	Db So So Db Bk So So Bk	So 50, Db 30, Bk i in. 20 Db 50, So 30, Bk i in. 20 So 50, Bk 30, Db i in. 20 Bk 50, So 30, Db i in. 20	III/II
LMw	So Db	Db 50, So 30, Św i in. 20	III/II
LMb	Ol	Ol 70, Brz i in. 30	-
Lśw	Db Bk Bk Db Db Bk	Db 80, Bk i in. 20 Bk 80, Db i in. 20 Db 60, Bk 30, Md i inne 10 Bk 50, Db 30, Md i inne 20	III/II
Lw	Js Db	Db 70, Js i in. 30	II/III
Ol	Ol	Ol 90, Js i in. 10	I
OlJ	Ol Js	Js 40, Ol 40, Brz i in. 20	III/II/I

W przypadku TD oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw, w których występuje Js, do czasu ustąpienia zjawiska zamierania tego gatunku na etapie zakładania uprawy należy zastępować go innymi gatunkami, takimi jak, np. Db, Wz, Jw, Ol.

Typy drzewostanów zgodnie z IUL mogą ulegać modyfikacji przy zachowaniu gatunku głównego.

Wykonawca na odbiór prac terenowych przedstawi ewentualne propozycje dodatkowych typów drzewostanów.

W uzasadnionych przypadkach nadleśniczy może podjąć decyzję o zmianie w/w orientacyjnego składu gatunkowego uprawy. Dla zapewnienia zamierzonego celu hodowlanego należy kierować się zasadą, że odchyłki dla poszczególnych gatunków głównych nie powinny przekraczać 20 %, a w łącznym udziale gatunków głównych - 30 %. Natomiast w przypadku gatunków domieszkowych łączne odchyłki nie powinny przekraczać 40%. Większe odstępstwa mogą być tolerowane tylko w uprawach powstałych z odnowień naturalnych oraz na małych powierzchniach tj. do 1 ha. Wyjątkowo, w sytuacjach szczególnych gdzie w/w składy oraz dopuszczalne odchyłki nie gwarantują pożądanego skutku hodowlanego nadleśniczy - na wskazanej pozycji, ma prawo do podejmowania indywidualnych decyzji, w kierunku zapewniającym najlepszą realizację celów gospodarki leśnej.

W elaboracie Wykonawca opisze przypadki, w których projekt PUL przewiduje zastosowanie odmiennego niż przyjęty dla danego siedliska sposób zagospodarowania.

Dla siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000 z Dyrektywy Siedliskowej (SOO) oraz dodatkowo na siedliskach przyrodniczych poza obszarem Natura 2000 w stanie zachowania A przyjęto następujące TD, orientacyjne składy upraw oraz rodzaje rębni zgodnie z pismem Dyrektora RDLP w Szczecinie znak: ZH-712-7/12/1/09 z dnia 05.06.2009r.:

Typy drzewostanów o kierunku ochronnym:

Lp.	Siedlisko przyrodnicze	Kod	TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw	Zalecany rodzaj rębni
1	2	3	4	5	6	7
1	Sosnowy bór chrobotkowy	91T0	Bśw	So	So 90 Brz 10	I/IV/V
2	Sosnowy bór bagienny	91D0-2	Bb	So	So 90 Brzom i inne 10	*
			BMb	Brz So	So 60 Brzom i inne 40	
3	Bory i lasy bagienne	91D0	BMb	So Brz	Brzom 60 So 30 Ol i inne 10	*
				Brz So	So 60 Brzom i inne 40	
4	Brzeziny bagienne	91D0-1	BMb	So Brz	Brzom 60 So 30 Ol i inne 10	*
			LMb	So Brz	Brzom 60 So 30 Ol i inne 10	
5	Kwaśne buczyny niżowe	9110-1	LMśw	Bk	Bk 90 Db i inne 10	II /III/ IV
				Bk *	Bk 70 Db, So i inne 30	
				So Bk*	Bk 50 So30 Db i inne 20	
			Lśw	Bk	Bk 90 Db i inne 10	

Lp.	Siedlisko przyrodnicze	Kod	TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw	Zalecany rodzaj rębni
1	2	3	4	5	6	7
				Db Bk*	Bk 70 Db i inne 30	
6	Żyzne buczyny niżowe	9130-1	LMśw	Bk	Bk 80 Db i inne 20	II/III/ IV
			Lśw	Bk	Bk 90 Db i inne 10	
			Lw	Db Bk*	Bk 60 Db 30 Lp i inne 10	
				Bk	Bk 90 Db i inne 10	
7	Nadbałtycka buczyna storczykowa	9150-5	Lśw	Bk	Bk 90 Db i inne 10	*
8	Grąd subatlantycki	9160	LMśw	Db	Db 80 Gb i inne 20	II/III/ IV
				So Db Bk *	Bk 50 Db 30 So i inne 20	
				So Gb Db *	Db 40 Gb 30 So i inne 30	
			Lśw	Db	Db 80 Gb i inne 20	
				Gb Db	Db 50 Gb 30 Lp i inne 20	
				Gb Bk	Bk 50 Gb 30 Lp i inne 20	
				Lp Db	Db 50 Lp 30 Gb i inne 20	
				Gb Bk Db	Db 40 Bk 30 Gb i inne 30	
				Gb Db Bk	Bk 40 Db 30 Gb i inne 30	
			Lw	Db	Db 80 Gb i inne 20	
				Gb Db	Db 60 Gb 30 Lp i inne 10	
9	Grąd środkowoeuropejski	9170-1	LMśw	Gb Db *	Db 50 Gb 30 Bk, Lp i inne 20	III / IV
			Lśw	Lp Gb Db *	Db 40 Gb 30 Lp 20 Kl.P i inne 10	
10	Grąd subkontynentalny	9170-2			Przyjąć jak dla 9170-1	
11	Grądy zboczowe	9170-3			Przyjąć jak dla 9170-1	
12	Pomorskie kwaśne lasy brzoźowo-dębowe	9190-1	bez względu na siedlisko leśne	Brz Db	Db 60 Brz 30 So i inne 10	III
				Bk Db	Db 60 Bk 30 Brz i inne 10	
13	Śródładowe kwaśne dąbrowy	9190-2	BMśw	Db So *	So 50 Db 30 Bk i inne 20	II/III
				So Db	Db 50 So 30 Bk i inne 20	
			LMśw	Bk Db	Db 50 Bk 30 So i inne 20	
				So Db	Db 50 So 30 Bk i inne 20	
			LMw	So Db	Db 50 So 30 Brz i inne 20	

Lp.	Siedlisko przyrodnicze	Kod	TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw	Zalecany rodzaj rębni
1	2	3	4	5	6	7
			Lśw	Bk Db	Db 50 Bk 30 Lp i inne 20	
				Db	Db 80 Bk i inne 20	
				Db Bk	Bk 50 Db 30 Lp i inne 20	
14	Ciepielubne dąbrowy	91I0	bez względu na siedlisko leśne	Db	Db 90 Lp i inne 10	IV
15	Łęgi wierzbowe i topolowe	91E0-a			Przyjąć jak dla 91EO-b	*
16	Łęgi olszowe, olszowo-jesionowe i jesionowe	91E0-b	LMw	Ol Js	Js 50 Ol 30 Brz i inne 20	I/ II/III
				Js Ol	Ol 50 Js 30 Brz i inne 20	
			Lw	Ol Js	Js 50 Ol 30 Brz i inne 20	
				Js Db	Db 50 Js 30 Wz i inne 20	
				Db Js	Js 50 Db 40 Ol i inne 10	
				Db Ol	Ol 50 Db 30 Wz i inne 20	
				Ol Db	Db 50 Ol 30 Wz i inne 20	
			OlJ	Js Ol	Ol 60 Js 30 Brz i inne 10	
				Ol Js	Js 60 Ol 30 Brz i inne 10	
			Ol	Ol	Ol 90 Js i inne 10	
17	Źródliskowe lasy olszowe na niżu	91E0-d	OlJ	Ol	Ol 90 Js i inne 10	*
18	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	91F0	Lw	Js Wz Db	Db 40 Wz 30 Js i inne 30	II/III
19	Wiązowo-jesionowe łęgi śledziennicowe	91F0-2	LMw	Js Wz	Wz 40 Js 30 Db i inne 30	II/III
			Lw	Js Wz	Wz 40 Js 30 Db i inne 30	II/III

ad.1	Sosnowy bór chrobotkowy	Rębnia I dopuszczalna, w przypadku, gdy płat siedliska przekracza 30 ha. Pozostawiane na zrębnie biogrupy należy wyznaczać w najlepiej zachowanych fragmentach siedliska.
ad.5	Kwaśne buczyny niżowe	Głównym TD jest wariant Bk, z 90 % udziałem Bk w składzie uprawy. Dla siedlisk przyrodniczych w stanie zachowania „C” dopuszcza się pozostałe warianty oznaczone - *.

ad.6	Żyzne buczyny niżowe	Głównym TD jest wariant Bk, natomiast Db Bk dopuszcza się dla siedlisk przyrodniczych w stanie zachowania „C”.
ad.8	Grąd subatlantycki	Grab wprowadzić w zmieszaniu grupowym lub drobnokępowym. Na LMśw zasadniczym TD jest Db, pozostałe, tj. So Db Bk oraz So Gb Db dopuszcza się dla siedlisk przyrodniczych w stanie zachowania „C”.
ad.9	Grąd środkowo europejski	Grab wprowadzić w zmieszaniu grupowym lub drobnokępowym.
ad.13	Śródłądowe kwaśne dąbrowy	Przyjęty dla BMśw TD Db So dopuszcza się tylko dla siedlisk przyrodniczych w stanie zachowania „C”.

Symbol „* ” - w przypadku rębni oznacza zakaz użytkowania rębego, pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej celem wzbogacenia próchnicy, sprzyjanie odnowieniu naturalnemu.
Na siedliskach przyrodniczych zlokalizowanych na stokach o stromym nachyleniu, w obrzeżach wód i cieków wodnych, odstąpić od użytkowania rębego.
W przypadku TD oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw, w których występuje Js, do czasu ustąpienia choroby tego gatunku należy zastępować go innymi gatunkami, takimi jak, np. Db, Wz, Jw, Ol.

Na siedliskach przyrodniczych znajdujących się w obszarze SOO N2000, gdzie – ze względu na istniejące uwarunkowania przyrodnicze, zachodziłaby konieczność zastosowania innych niż dotychczas przyjmowanych (od 2009 r.) TD i składów gatunkowych upraw, wykonawca planu sporządzi wykaz takich pozycji i za pośrednictwem nadleśnictwa zwróci się o opinię do RDLP, która w porozumieniu z właściwą RDOŚ ustosunkuje się do przedstawionych propozycji.

Ponadto dopuszcza się również stosowane w/w TD na siedliskach przyrodniczych poza obszarem Natura 2000 wyodrębnionym na podstawie Dyrektywy Siedliskowej.

4. Wieki rębności dla głównych gatunków drzew

Komisja przyjęła przeciętne wieki rębności zgodnie z poniższym zestawieniem:

- Db,	- 160 lat
- Bk, Js, Wz	- 120 lat
- Md	- 110 lat
- So	- 100 lat
- Św, Dg, Gb, Kl, Jw, Ol, Brz, Lp, Ak, Dbc	- 80 lat
- Os, Olsz	- 60 lat
- Tp, Wb	- 40 lat

Wiek dojrzałości rębnej dla poszczególnych drzewostanów będzie określany zgodnie z IUL. W gospodarstwie specjalnym należy w zasadzie stosować podwyższony wiek dojrzałości rębnej – minimum 20 lat w stosunku do przyjętego przeciętnego wieku rębności.

5. Podział lasów nadleśnictwa na gospodarstwa, w tym kwalifikowanie do gospodarstwa specjalnego

Podział gospodarczy należy przyjąć zgodnie z § 82 IUL z utworzeniem 3 gospodarstw:

a) **gospodarstwo specjalne** - obejmujące obszary funkcjonalne pełniące funkcje specyficzne w Nadleśnictwie, których realizacja wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych;

W przypadku poligonu wojskowego (las o szczególnym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa państwa) do gospodarstwa specjalnego należy zaliczyć tylko tzw. „pola robocze”. Wykaz takich „pól roboczych” nadleśnictwo przekaże wykonawcy

b) **gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych** - obejmujące obszary uznanych lasów ochronnych z wiodącą funkcją ochronną (środowiskotwórczą), której realizacja nie wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych;

c) **gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych** - obejmujące pozostałe obszary z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja powinna uwzględniać wymogi ochrony.

Podczas posiedzenia KZP ustalono, że do gospodarstwa specjalnego dodatkowo należy przyjąć:

- pojedyncze pododdziały o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych, religijnych lub ekologicznych, w tym lasy na siedliskach Bb, BMb, LMb, OI3, LI, OIJ - brak; lasy na siedliskach przyrodniczych w stanie zachowania A, w obszarze Natura 2000 z Dyrektywy Siedliskowej (SOO) oraz cmentarze i miejsca pamięci;

6. Wytyczne w sprawie cięć rębnych w poszczególnych gospodarstwach

Przyjęto następujące średnie okresy odnowienia:

- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych –
  - przy rębni IIIa – 10 lat
  - przy rębniach II i IIIb – 20 lat
  - przy rębni IV – 30 lat
- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych oraz gospodarstwo specjalne
  - przy rębni IIIa – 15 lat
  - przy rębniach II i IIIb – 25 lat
  - przy rębni IV – 40 lat

Użytkowanie rębne będzie projektowane zgodnie z uwzględnieniem ramowych wytycznych zawartych w Zasadach Hodowli Lasu, Instrukcji i wytycznych, obowiązujących aktualnie w Lasach Państwowych.

W gospodarstwie specjalnym i wielofunkcyjnych lasów ochronnych projektowane użytkowanie rębne będzie wynikało ze stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych, należy przyjąć przy tym zasadę, iż użytkowanie nie może zakłócić pełnienia przez te drzewostany przypisanych i zatwierdzonych funkcji ochronnych.

Na siedliskach bagiennych proponuje się zrezygnować z użytkowania rębego za wyjątkiem odslaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych.

W istniejących drzewostanach klasy odnowienia (KO) i klasy do odnowienia (KDO) należy w zasadzie kontynuować rębnię zastosowaną w poprzednim PUL.

Dopuszcza się stosowanie w lasach ochronnych na siedliskach Bśw i BMśw rębni Ib.

Dopuszcza się projektowanie Rb Ib na siedliskach lasowych i OIJ w wyjątkowych wypadkach (np. małe powierzchnie wydzieleń) oraz w blokach upraw pochodnych, po uprzednim uzgodnieniu z RDLP i Nadleśnictwem.

Należy zwrócić uwagę na granice pododdziałów zagospodarowanych rębniami zupełnymi. Zgodnie z zasadami hodowli lasu na zrębach zupełnych pozostawia się fragmenty starodrzewu do ich naturalnego rozpadu. W związku z powyższym biogrupy te w trakcie taksacji powinny pozostać w granicy pododdziałów, na których prowadzona jest rębnia zupełna.

Strefy ekotonowe należy projektować zgodnie z przyjętymi zasadami. W strefach takich należy zaplanować działania mające na celu wyeliminowanie ewentualnych zagrożeń.

Decyzję o ewentualnym utworzeniu wydzielenia powinien podjąć taksator w zależności od uwarunkowań terenowych.

Należy przyjąć dotychczasowy podział na ostępy i obowiązujący kierunek cięć, a w przypadkach koniecznych zastosować ostępy przejściowe.

Wykaz cięć użytków rębnych sporządzić z podziałem na działki, bez przydziału na lata realizacji.

Nadleśnictwo uzgodni z wykonawcą lokalizację cięć na rok 2015. Projektować działki zrębowe w oparciu o istniejące w terenie szczegóły.

Wykonawca w oparciu o dostarczone materiały od Nadleśnictwa dotyczące dróg do poszerzenia uwzględni je przy sporządzaniu planu cięć.

Na siedliskach wilgotnych szerokość zrębów należy planować w dolnej granicy przewidzianej dla poszczególnej rębni.

Przestoje i nasienniki można projektować do usunięcia tylko w wypadkach niezbędnych i gospodarczo koniecznych.

Orientacyjny rozmiar użytkowania przedrębego w wymiarze miąższościowym zostanie określony na 10-lecie sumarycznie bez podawania miąższości do pozyskania w poszczególnych pododdziałach w oparciu o spodziewany przyrost.

7. Szczegółowe wytyczne w sprawie sporządzania „Wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy”

Do przebudowy należy kwalifikować drzewostany zgodnie z § 40 IUL oraz § 57 ZHL.

Wykaz drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy należy sporządzić z podziałem na następujące grupy drzewostanów:

- Drzewostany do pilnej przebudowy pełnej, rozpoczynanej przy zastosowaniu użytkowania rębego w I 10-leciu.
- Drzewostany do stopniowej przebudowy pełnej, rozpoczynanej w I 10-leciu bez zastosowania użytkowania rębego, z wykorzystaniem odnowień wyprzedzających rębnię przewidywaną w następnym 10-leciu oraz odpowiednich trzebieży przekształceniowych.
- Drzewostany do przebudowy częściowej w ramach cięć pielęgnacyjnych.

Komisja zaleca przegląd byłych pasów ppoż w celu wytypowania do ewentualnej przebudowy. Wykonawca przedstawi wykaz takich drzewostanów

w terminie do odbioru prac terenowych.

8. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu, w tym cięć pielęgnacyjnych

Pielęgnowanie upraw należy zaplanować tylko dla istniejących upraw wg stanu na 01.01.2015 r.

Rodzaj i pilność odpowiedniego zabiegu pielęgnacyjnego trzebieży bądź czyszczenia późnego z pozyskaniem masy należy projektować w uzasadnionych przypadkach w trakcie wykonywania prac terenowych na gruncie w oparciu o aktualny stan lasu w tym zwarcie, zadrzewienie, stan sanitarny i zdrowotny drzewostanów.

Ograniczyć planowanie zabiegu CPP wyłącznie do pozycji gdzie ma to racjonalne gospodarcze uzasadnienie. Dla drzewostanów planowanych do CPP należy równolegle w ramach hodowli lasu planować CP.

Wykonawca przedstawi wykaz projektowanych drzewostanów do CPP na odbiorze prac terenowych.

W ramach cięć pielęgnacyjnych nie planować zabiegów dwunawrotowych.

W warstwie podrostu należy projektować zabiegi pielęgnacyjne (CW, CP) zgodnie z potrzebami hodowlanymi stwierdzonymi na gruncie.

W warstwie podrostu o charakterze II piętra nie projektować zabiegów pielęgnacyjnych.

Cięcia pielęgnacyjne powinny być planowane we wszystkich drzewostanach, w których niezbędne jest ich wykonanie.

W drzewostanach, w których najprawdopodobniej nie będzie potrzeby przeprowadzenia zabiegu w najbliższym 10-leciu, głównie w zdrowych drzewostanach starszych klas wieku o niskim i równomiernym zwarcie i zadrzewieniu (w których stosunkowo niedawno wykonano trzebieże), można nie planować użytkowania przedrębego.

W drzewostanach iglastych V kl. wieku nie planować cięć pielęgnacyjnych chyba, że stan drzewostanu wskazuje taką konieczność.

W zasadzie nie planować do użytkowania przedrębego drzewostanów które osiągnęły lub przekroczyły wiek dojrzałości rębnej.

Nie planować zabiegów lub planować tylko na części powierzchni w drzewostanach trudno dostępnych przez cały rok – np. na niektórych olsach, przy ciekach wodnych, w drzewostanach o stromych stokach itp.

Wykaz drzewostanów bez zabiegów wykonawca przedłoży na odbiorze prac terenowych.

9. Wytyczne w sprawie hodowli lasu, w tym orientacyjnych składów gatunkowych upraw

Wprowadzanie II piętra planować na siedliskach żyzniejszych w zależności od stanu drzewostanu, jego wieku i pełnionych funkcji wyłącznie w niezbędnym zakresie z pominięciem fragmentów z istniejącymi nalotami, podrostami i podszytem.

Wprowadzanie podszytu ograniczyć do miejsc gdzie roją one szansę na wyprowadzenie.

Dolesienia luk należy projektować jedynie w drzewostanach przedrębnych, w których powstały warunki umożliwiające skuteczne wyprowadzenie młodego pokolenia, w sytuacjach mających uzasadnienie ekonomiczne i przyrodnicze.

Decyzję o rejestrowaniu miąższości podrostu podejmuje taksator na gruncie.

Wykonawca w trakcie inwentaryzacji dokona przeglądu drzewostanów mogących spełniać funkcje gospodarczych drzewostanów nasiennych (GDN) i przedstawi wykaz z propozycjami na odbiorze terenowym prac urządzeniowych.

Wykonawca wskaże lokalizację drzewostanów sosnowych nadających się do odnowienia naturalnego.

Wykonawca planu urządzenia lasu sporządzi wykaz wszystkich opisanych w trakcie taksacji powierzchni z odnowieniem naturalnym, celem ułatwienia monitoringu odnowień naturalnych w nadleśnictwie.

Wykonawca przedstawi wykaz proponowanych gruntów do ewentualnej sukcesji na odbiór prac terenowych.

10. Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu oraz ochrony przeciwpożarowej

Wszelkie sprawy dotyczące ochrony lasu należy uzgadniać z Nadleśnictwem przekonsultować z RDLP i ZOL-em.

W trakcie prac terenowych wykonawca przeprowadzi rozpoznanie, inwentaryzację oraz określi stopień nasilenia uszkodzeń drzewostanów wyrządzonych przez: zwierzyńcę, patogeny grzybowe, szkodniki owadzie, czynniki atmosferyczne (w tym huraganowe wiatry), pożary, zakłócenia stosunków wodnych, erozję oraz inne uszkodzenia antropogeniczne.

W uprawach i młodnikach w I klasie wieku należy określić stopień uszkodzenia przez czynniki biotyczne i abiotyczne. Inwentaryzować należy szkody powyżej 20% powierzchni wydzielania. W trakcie prac inwentaryzacyjnych należy zwrócić szczególną uwagę na zagadnienia ochrony lasu, a przede wszystkim stan zdrowotny drzewostanów (ze względu na występowanie szkodników pierwotnych i wtórnych sosny).

Wykonawca uwzględni przy wykonywaniu prac nad sporządzaniem projektu planu urządzenia lasu materiały dotyczące występowania i zwalczania chorób drzew leśnych oraz występowania szkodników drzew leśnych przekazane przez ZOL w Szczecinku. Wykonawca uwzględni informację dotyczącą obszarów ognisk gradacyjnych szkodników pierwotnych oraz naniesie ją na mapę z ochrony lasu. ZOL w Szczecinku w uzgodnieniu z RDLP poda szczegółową lokalizację tych obszarów przekaże dla wykonawcy.

Ostoje ksylobiontów należy opisać w bloku tekstowym informacji różnych opisu taksacyjnego zgodnie z wykazem uzyskanym od nadleśnictwa.

Plan ochrony przeciwpożarowej sporządzić zgodnie z obowiązującymi przepisami i uzgodnić z Nadleśnictwem, RDLP i KW PSP przed posiedzeniem NTG. Wykonawca dokona analizy i oceny elementów ochrony przeciwpożarowej wymienionych w paragrafie 103 Instrukcji Urządzania Lasu. Na mapie operacyjnej ochrony ppoż. należy umiejscowić wieże i dostrzegalnie, drogi stanowiące dojazdy pożarowe, punkty czerpania wody, sąsiednich nadleśnictw, pozwalające na synchronizację obserwacji zagrożeń i niezbędnych działań operacyjnych.

11. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego, w tym sporządzania odpowiedniej mapy przeglądowej

Projekt rekreacyjnego zagospodarowania lasu sporządzić należy zgodnie z IUL i ZHL. W planowaniu należy wziąć pod uwagę uwarunkowania społeczne w tym istniejącą infrastrukturę turystyczną także poza obszarami leśnymi oraz plany i strategie rozwoju miejscowych gmin. W planie podkreślić konieczność współpracy z lokalnymi samorządami i organizacjami pozarządowymi w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego i utrzymania istniejącej infrastruktury.

Należy sporządzić mapę turystycznego zagospodarowania lasu z istniejącymi obiektami turystycznymi oraz najważniejszymi walorami przyrodniczymi terenu na podkładzie mapy przeglądowej w skali 1:25000. Wykonawca umieści obiekty infrastruktury zagospodarowania rekreacyjnego na odpowiedniej warstwie LMN.

Program Edukacji Leśnej sporządzi Nadleśnictwo i przedstawi do zatwierdzenia Dyrektorowi RDLP w terminie do **30 listopada 2014 r.**

12. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego

W PUL należy określić kierunkowe zadania związane z użytkowaniem ubocznym i zagospodarowaniem łowieckim, w oparciu o informacje uzyskane od nadleśnictwa, zgodnie z IUL z uwzględnieniem występowania szkód i sposobów ich ograniczenia, wraz z mapą przeglądową gospodarki łowieckiej.

Wykonawca umieści obiekty infrastruktury łowieckiej na odpowiedniej warstwie LMN. Ustalenia zawarte w WŁPH należy uwzględnić w PUL.

13. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie urządzenia lasu zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa

Na lata 2014-2023 należy planować przedsięwzięcia mające na celu utrzymanie właściwego stanu już istniejących obiektów. Nadleśnictwo we współpracy z wydziałami RDLP opracuje ramowy plan inwestycji drogowych, w którym uwzględnione będą potrzeby wynikające z zadań gospodarczych, wymagań ochrony ppoż. tzn.: bieżące naprawy i remonty dróg wywozowych, dróg ppoż., dróg leśnych będących jednocześnie ścieżkami rowerowymi, jak również bieżące naprawy i remonty wyposażenia miejsc postojów, uzupełnienie wyposażenia miejsc wypoczynku, bieżące utrzymanie czystości i porządku na obiektach turystycznych.

W PUL należy wskazać zadania kierunkowe w zakresie melioracji wodnych oraz inwestycji kubaturowych na podstawie materiałów uzyskanych od nadleśnictwa.

Komisja postanowiła, że w ramach projektu planu urządzenia lasu nie będzie wykonana ekspertyza docelowej sieci dróg. Ewentualne wykonanie takiego opracowania Nadleśnictwo zleci po zakończeniu prac nad PUL.

14. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej

Nie ma potrzeby sporządzania ekspertyzy ekonomicznej w formie szczegółowej prognozy spodziewanego wyniku ekonomicznego gospodarki leśnej, prowadzonej na podstawie PUL.

15. Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego

Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego powinna zostać przeprowadzona przez Wykonawcę zgodnie z § 123 ust. 1 IUL.

16. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody, w tym sporządzenia tabel dotyczących przedmiotów ochrony i zadań ochronnych

Program Ochrony Przyrody zostanie zaktualizowany zgodnie z obowiązującą IUL (z uwzględnieniem ewentualnych zmian w wyniku prowadzonych prac nad aktualizacją zasad sporządzania POP).

Do aktualizacji POP należy wykorzystać aktualną Waloryzację Przyrodniczą Nadleśnictwa, wyniki powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej, projekty planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, waloryzacje przyrodnicze gmin położonych w zasięgu administracyjnym nadleśnictwa oraz wszelkie inne dostępne informacje. W zakresie aktualizacji POP wykonawca projektu PUL we współpracy z Nadleśnictwem podejmie starania o dotarcie do jak największej liczby instytucji państwowych, samorządowych i organizacji pozarządowych w celu pozyskania niezbędnych informacji. Mapę Walorów Przyrodniczo-Kulturowych należy wykonać na podkładzie mapy przeglądowej w skali 1:25000. Program zostanie opracowany, jako oddzielnie oprawiony tom wraz z Mapą Walorów Przyrodniczo-Kulturowych stanowiącą załącznik tegoż Programu. Wszystkie obiekty i elementy związane z ochroną przyrody zostaną naniesione na odpowiednią warstwę LMN.

Nadleśnictwo przekaze wykonawcy uzgodniony z RDLP w Szczecinie wykaz drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego na skutek odpowiednich decyzji zarządzającego (Nadleśniczego) lub uprawnionych organów właściwych do spraw ochrony przyrody. Wykaz zostanie zamieszczony w POP.

Dla stanowisk roślin i zwierząt określić źródło pochodzenia danych ze szczególnym wskazaniem, które stanowiska są stanowiskami historycznymi, niepotwierdzonymi współcześnie.

W POP należy zamieścić tabelę obrazującą dla każdego obszaru „Natura 2000” strukturę wiekową drzewostanów wg gatunków rzeczywistych. Wykonawca zaproponuje w uzgodnieniu z nadleśnictwem niezbędne dla zachowania siedlisk przyrodniczych działania ochronne. Na obszarach będących stanowiskami chronionych gatunków zwierząt wskazać konieczność dostosowania terminów i sposobów wykonania wszelkich prac do okresu lęgu, rozrodu lub hibernacji (nietoperze).

Wykonawca wykona POP w czterech egzemplarzach, pozbawiony informacji, których udostępnienie mogłoby spowodować zagrożenie dla środowiska zgodnie z art.16 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisko i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. nr 199, poz.1227). Informacje te zostaną zawarte w osobno oprawionym tomie załączonym do każdego egzemplarza POP.

17. Wydruk map tematycznych

Wydruk map tematycznych należy sporządzić zgodnie z wymogami. Zakres drukowanych map tematycznych wynika z Zarządzenia nr 83 Dyrektora Generalnego LP z 23 listopada 2012 r., IUL z 2011 r. oraz zapisów niniejszego protokołu.

18. Projekt wystąpienia do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000

Dyrektor RDLP w Szczecinie wystąpi o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko PUL

dla Nadleśnictwa Sulęcín z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. oraz z Lubuskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Gorzowie Wlkp. zgodnie z wnioskiem następującej treści:

Przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227) nakładają obowiązek wykonania strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko. W związku z powyższym

W n o s z ę

o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Sulęcín.

Plan urządzenia lasu stanowi podstawę prowadzenia racjonalnej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w nadleśnictwie, przyjmując - jako cel nadrzędny - konieczność stosownego uwzględnienia w niej różnych funkcji lasu. Ponadto plan ten spełnia szczególną rolę łącznika w przenoszeniu postulatów polityki leśnej i długookresowych strategii z zakresu leśnictwa, opracowanych na poziomie kraju i zawartych w podstawowych aktach prawnych, na poziom lokalny, w formie średniookresowych celów gospodarowania określanych dla nadleśnictwa, a także sposobów realizacji tych celów. Dlatego też współudział społeczeństwa w tworzeniu planu jest niezwykle ważny.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu będzie zawierała:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektu planu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.
- d) streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Ponadto, będą określone i ocenione:

- a) istniejący stan środowiska na obszarach objętych projektem planu oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji planu,
- b) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- c) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu planu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu,
- d) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na: różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, ludzi, wodę, powietrze, klimat, krajobraz i zabytki.

Prognoza przedstawi również rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego planu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru. Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru Prognoza zawierać będzie rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań

alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Monitorowanie zadań określonych w Planie urządzenia lasu, zatwierdzonych decyzją Ministra Środowiska, będzie oparte o rozbudowany system kontroli w Lasach Państwowych. Monitoring krótkookresowy (system rocznych sprawozdań, kontrole problemowe i bieżące dokonywane przez komórki merytoryczne RDLP), średniookresowy dziesięcioletni (kontrole kompleksowe Inspekcji Lasów Państwowych, kontrole sprawdzające Wydziału Kontroli RDLP, przeważnie w następnym roku po kontroli kompleksowej), średniookresowy dziesięcioletni (analiza gospodarki leśnej ubiegłego okresu dokonana przez Nadleśniczego, zamieszczana w Elaboracie nowego Planu urządzenia lasu).

Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko będzie narzędziem pozwalającym ukierunkować plan na zmniejszenie ryzyka konfliktów pomiędzy zrównoważoną gospodarką leśną a wymogami ochrony środowiska i potrzebami społeczności lokalnej.

Do wniosku zostanie dołączona mapa obszarów chronionych.

19. Inne zagadnienia projektowane, specyficzne dla nadleśnictwa

Na początku prac terenowych należy zorganizować spotkanie robocze wykonawcy prac z administracją terenową Nadleśnictwa, przy udziale przedstawicieli RDLP, w celu omówienia zakresu prac urządzeniowych i zasad wzajemnej współpracy.

Wyniki prac siedliskowych (ujętych w opracowaniu glebowo-siedliskowym, jak również opracowane dla gruntów zalesianych) należy ująć zgodnie z IUL.

Przy wykonywaniu prac nad PUL wykonawca powinien współpracować z wykonawcą PO dla obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie Nadleśnictwa Sulęcín.

Wszelkie problemy wynikłe w trakcie prac taksacyjnych wykonawca powinien na bieżąco uzgadniać z Zastępcą Nadleśniczego.

Po zakończeniu prac terenowych w poszczególnych leśnictwach, opisy wyłączeń, sprawy specyficzne oraz wszelkie wskazania gospodarcze wykonawca powinien przedstawić właściwemu leśniczemu oraz Kierownikowi Nadleśnictwa.

Na początku prac kameralnych po wytworzeniu nowej bazy danych i zaktualizowaniu mapy wykonawca przekaże do weryfikacji w nadleśnictwie robocze kompozycje wydruków map i opis taksacyjny. Wykonawca ustosunkuje się do uwag wniesionych przez nadleśnictwo.

Podczas weryfikacji lasów ochronnych należy uwzględnić również przewidywaną zmianę zasięgu poligonu wojskowego po uprzednim wydaniu decyzji w tej sprawie.

Ze względu na potrzeby miejscowego pszczelarstwa, zagospodarowanie drzewostanów robinowych, wykonawca uzgodni z nadleśnictwem oraz RDLP w Szczecinie.

Wszelkie specyficzne zagadnienia dotyczące gospodarki leśnej, które nie zostały omówione na KZP, a wynikną w trakcie prac urządzeniowych wykonawca powinien konsultować na bieżąco z Nadleśnictwem i RDLP.

Protokołował:

SPECJALISTA
Zdz. Leśnej
Grzegorz Mastalerz
mgr inż. Grzegorz Mastalerz

Zatwierdzam:
DYREKTOR
REGIONALNEJ DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH
Włod Kos
mgr inż. Włod Kos

Przewodniczący:

ZASTĘPCA DYREKTORA
ds. GOSPODARSTWA LEŚNEJ
Leszek Anikudo
mgr inż. Leszek Anikudo

PROTOKÓŁ NTG

**PROTOKÓŁ
z posiedzenia Narady Techniczno – Gospodarczej
w sprawie opracowania planu urządzenia lasu
Nadleśnictwa Sulęcín
RDLP w Szczecinie
w dniu 21.11.2014r.**

Część A

Końcowe ustalenia w sprawie organizacji prac urzędzeniowych oraz ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu.

1. Skład osobowy komisji NTG.

Przewodniczący:

Leszek Ankudo - Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP w Szczecinie

Członkowie:

Grzegorz Majchrzak	- Naczelnik Wydziału Urządzania Lasu i Geoinformatyki RDLP w Szczecinie
Bernard Piecyk	- Naczelnik Wydziału Gospodarowania Ekosystemami RDLP w Szczecinie
Dariusz Jaczewski	- Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP w Szczecinie
Mieczysław Zachaś	- Naczelnik Wydziału Ochrony Ekosystemów RDLP w Szczecinie
Wojciech Dąbkiewicz	- Naczelnik Wydziału Kontroli i Audytu Wew. RDLP w Szczecinie
Edyta Kowalczyk	- Specjalista SL RDLP w Szczecinie
Mirosław Gracjasz	- Starszy Specjalista ZOL w Szczecinku
Witold Wasylkow	- Nadleśniczy Nadleśnictwa Sulęcín
Witold Gorączka	- Zastępca Nadleśniczego Nadleśnictwa Sulęcín
Zbigniew Cukras	- Inżynier Nadzoru Nadleśnictwa Sulęcín
Henryk Harasimowicz	- Inżynier Nadzoru Nadleśnictwa Sulęcín
Magdalena Musztyfaga	- Stażysta w Nadleśnictwie Sulęcín
Łukasz Szmagulski	- Stażysta w Nadleśnictwie Sulęcín
Tomasz Komorowski	- inspektor ochrony środowiska OSPWL Wędrzyn
mjr. Sławomir Sawala	- Z-ca Komendanta OSPWL Wędrzyn
kpt. Waldemar Konieczny	- Z-ca Komendanta KP PSP w Sulęcín
Paweł Guzikowski	- Dyrektor BULiGL O/Gorzów Wlkp.
Adam Bajon	- Zastępca Dyrektora BULiGL O/Gorzów Wlkp.
Roman Stelmach	- Główny Specjalista Zarząd BULiGL Sękocin Stary
Waldemar Grzesiek	- Kierownik Pracowni Urządzania Lasu BULiGL O/Gorzów Wlkp.
Bartłomiej Małecki	- Starszy Taksator BULiGL O/Gorzów Wlkp.

W wyniku dyskusji nad materiałami przedłożonymi na posiedzeniu Komisja przyjęła poniższe ustalenia.

2. Ocena mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu.

Komisja akceptuje ostateczną wersję mapy przeglądowej obszarów chronionych oraz funkcji lasów, która uwzględnia dane i informacje uzyskane w toku prac urzędniowych. Projekt lasów ochronnych sporządzony na podstawie protokołu z posiedzenia Komisji Założeń Planu, uwzględniający obowiązujące przepisy, w tym § 6. Zasad Hodowli Lasu również zyskał aprobatę. Będzie on podstawą wystąpienia do Ministra Środowiska o uchylenie dotychczas obowiązującej decyzji w sprawie uznania lasów za ochronne oraz wydanie nowej decyzji na podstawie projektu PUL.

3. Akceptacja, przedstawionego w projekcie planu urządzenia lasu , zakresu i formy podstawowych założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu.

Gospodarka leśna w Nadleśnictwie Sulęcín ma charakter wielofunkcyjny i jest prowadzona z zachowaniem funkcji ochronnych i społecznych tzn. środowiskotwórczych, ekologicznych i gospodarczych. Główną funkcją gospodarczą jest produkcja drewna, ponadto udostępnienie lasów pozwala pozyskiwać plody runa leśnego oraz prowadzić gospodarkę łowiecką.

Całość ww. działalności jest zbieżna ze strategią i kierunkami rozwoju zawartymi w analizowanych dokumentach planistycznych szczebla wojewódzkiego, powiatowego, gminnego, które wpisują się w model gospodarowania wielofunkcyjnego.

Po przeanalizowaniu dostępnych materiałów planistycznych komisja stwierdza, że projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Sulęcín na lata 2015 - 2024 jest zgodny ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w regionalnych programach ochrony środowiska, które zostaną przedstawione w elaboracie.

4. Rozbieżności rodzajów użytków gruntowych.

Zgodnie z protokołem z KZP, Nadleśnictwo Sulęcín udostępniło wykonawcy dokumenty dotyczące stanu posiadania potrzebne do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu. Rozbieżności pomiędzy stanem ewidencyjnym gruntów i stanem faktycznym zostały zgłoszone w formie wykazu rozbieżności z podkładem mapowym. Nadleśniczy podjął decyzje w sprawie ich usunięcia. Grunty przyjęte do końca 2014 roku ujęto w opracowanym planie. Nadleśnictwo nie posiada gruntów spornych.

5. Zasięg terytorialny i numeracja oddziałów.

Terytorialny zasięg działania nadleśnictwa - został określony na podstawie Zarządzenia Nr 122 MOŚZNiL z dnia 19 września 1994 r.

Podstawą podziału powierzchniowego był podział dotychczasowy, uzupełniony o zmiany wynikające z przejęcia i przekazania gruntów. Zostaje zachowany dotychczasowy podział na obręby leśne i numeracja oddziałów, podział na leśnictwa został przyjęty zgodnie z Zarządzeniem Nadleśniczego Nadleśnictwa Sulęcín obowiązującym od dnia 01.01.2015 r.

Tabela 1 Liczba oddziałów i leśnictw

Wyszczególnienie	Nadleśnictwo Sulęcín
	liczba
Leśnictwa	12
Oddziały	763

6. Zakres wykorzystania wskaźników spodziewanego przyrostu bieżącego, tabelarycznego oraz użytecznego.

Komisja przeanalizowała wskaźniki przyrostów przedstawione w referacie i koreferacie wykonawcy PUL. Analizując wszystkie aspekty przedstawione w referatach i koreferatach Nadleśniczego, oraz wykonawcy projektu planu urządzenia lasu Komisja zdecydowała o przyjęciu rozmiaru miąższości użytkowania przedrębego na poziomie 56 % przyrostu bieżącego, spodziewanego w okresie obowiązywania planu z wszystkich drzewostanów nieprzewidzianych do użytkowania rębego.

Proponowany etat użytków głównych jest o 29,3% wyższy od spodziewanego tabelarycznego przyrostu miąższości grubizny i o 14,2% wyższy od uzyskanego w poprzednim dziesięcioleciu przyrostu bieżącego użytecznego. Różnica między uzyskanym przyrostem użytecznym a spodziewanym przyrostem tabelarycznym może być spowodowana niedoszacowaniem przyrostu tabelarycznego, odnoszącego się do danych uśrednionych na poziomie kraju. Przyrost użyteczny odnosi się do lokalnych warunków i mógłby być traktowany jako spodziewany przyrost użytków głównych w dziesięcioleciu. Wysokość proponowanego etatu podyktowana jest potrzebami hodowlanymi, ochronnymi, oraz koniecznością regulacji struktury wiekowej, ładu przestrzennego i czasowego w kierunku pożądanym dla utrzymania stabilności drzewostanów i prowadzenie gospodarki na zasadach wielofunkcyjności.

7. Akceptacja testu kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych.

W celu inwentaryzacji miąższości zasobów Nadleśnictwa statystyczną metodą reprezentatywną założono 1888 próbnych powierzchni kołowych (809 w Obrębie Sulęcina, 1079 w Obrębie Sieniawa).

Kontrolę pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych z dodatkowym pomiarem drewna martwego na 10 % przeprowadzono w dniach 16 – 18.06.2014 r. Do kontroli został wylosowany obręb Sulęcina. Skontrolowano próbę 41 losowo wybranych powierzchni (5%). Komisja odbioru uznała przedłożone do kontroli prace za wykonane prawidłowo i nadające się do dalszego opracowania. Komisja NTG akceptuje test kontroli pomiaru miąższości.

8. Ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu.

Komisja przyjęła szczegółową analizę gospodarki przeszłej w oparciu o referaty Nadleśniczego, Kierownika ZOL w Szczecinku, oraz koreferaty Naczelnika Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego i Wykonawcy projektu PUL bez uwag. Wynikające z oceny wnioski zostały uwzględnione przy projekcie PUL dla Nadleśnictwa Sulęcina na lata 2015 – 2024.

9. Wnioski w sprawie ogólnej hodowli lasu.

Problemy i wytyczne w zakresie postępowania z zakresu hodowli lasu zostały szczegółowo przedstawione w referatach: Nadleśniczego, oraz wykonawcy projektu PUL, koreferatach: Nadleśniczego i wykonawcy. Wnioski zostały uwzględnione w projekcie PUL dla Nadleśnictwa Sulęcina.

10. Wnioski w sprawie ogólnej ochrony lasu.

Zagrożenia, problemy i wytyczne w zakresie postępowania dotyczącego ochrony lasu zostały szczegółowo przedstawione w referatach: Kierownika ZOL w Szczecinku, Nadleśniczego, Naczelnika Kontroli oraz wykonawcy projektu PUL, które zostaną zamieszczone w elaboracie. Wnioski zostały uwzględnione w projekcie PUL dla Nadleśnictwa Sulęcín.

11. Zgodność projektu planu urządzenia lasu i programu ochrony przyrody z przepisami ustawy o lasach oraz wytycznymi KZP.

Projekt planu urządzenia lasu i program ochrony przyrody wykonano wg stanu na 01.01.2015 r. w oparciu o:

- Ustawę z dnia 28.09.1991r. o lasach (Dz. U. z 2014 r., poz. 1153),
- Ustawę o ochronie przyrody z dnia 16.04.2004 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.) oraz jej akty wykonawcze,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U. z 26.11.2012 r., poz. 1302),
- Instrukcję Urządzania Lasu z 2011,
- Zasady Hodowli Lasu z 2012,
- Instrukcję Ochrony Lasu z 2012,
- Instrukcję Ochrony Przeciwpożarowej z 2011,
- Instrukcję sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie,
- wytyczne i zalecenia KZP i komisji odbioru prac terenowych.

Komisja stwierdza, że projekt planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody został sporządzony zgodnie z przepisami ustawy o lasach oraz wytycznymi z KZP.

12. Końcowe wytyczne.

Komisja analizując przedstawione materiały akceptuje symulację stanu zasobów drzewnych na koniec okresu obowiązywania sporządzonego planu urządzenia lasu. Orientacyjną, spodziewaną miąższość grubizny drzewostanów Nadleśnictwa Sulęcín na koniec okresu gospodarczego przedstawia poniższa tabela:

Tabela 2 Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego ($V_k = V_p + Z_v - U$)

Wyszczególnienie	Obręb Sieniawa	Obręb Sulęcín	Nadleśnictwo
m³ brutto			
V_p	2 991 123	1 883 649	4 874 772
Z_v	641 150	485 750	1 126 900
U	860 324	597 057	1 457 381
V_k	2 771 949	1 772 342	4 544 291
Przewidywana różnica zapasu			
V_k - V_p (m³ brutto)	-219 174	-111 307	-330 481
V_k - V_p (%)	-7,33%	-5,91%	-6,78%
Zasobność (m³/ha brutto)			
Stan na 1.01.2015	302	275	291
Stan na 31.12.2024	280	259	272
Różnica +/-	-22	-16	-19
V_p - Miąższość grubizny na początku okresu gospodarczego na pow. zalesionej			
Z_v - Spodziewany przyrost miąższości grubizny			
U - Miąższość grubizny przewidzianej do pozyskania			
V_k - Spodziewana miąższość grubizny na koniec okresu gospodarczego (V_p + Z_v - U)			

Mapy i opracowania zostaną sporządzone w ilościach i formie zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu, ustaleniami KZP oraz przedmiotem zamówienia.

Zawarte w niniejszym Protokole dane liczbowe mogą ulec nieznacznym zmianom ze względu na trwające kameralne prace zakończeniowe.

Część B

Projekt planu urządzenia lasu

Szczegółowe dane i symulacje różnych wariantów użytkowania, oraz porównania z okresem ubiegłym zostały przedstawione w referacie i koreferacie wykonawcy PUL. Poniżej zamieszcza się w syntetycznej tabelarycznej formie podstawowe dane dotyczące m.in. zadań gospodarczych zatwierdzonych przez Komisję NTG.

1. Stan posiadania.

Obecny projekt planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Sulęcina został opracowany przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wlkp. na podstawie Umowy UL/7/2013 z dnia 27.05.2013 r. zawartej pomiędzy wykonawcą a Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Szczecinie.

Nadleśnictwo Sulęcina jest 2 obrębowe, powierzchnia ewidencyjna Nadleśnictwa wg zestawienia powierzchni działek wynosi:

- Obręb Sieniawa: 13 010,2822 ha

- Obręb Sulęcina: 7 157,5184 ha

Nadleśnictwo Sulęcina - 20 167,8006 ha

(+ grunty we współwłasności - 0,6283 ha)

Zgodnie z § 63 IUL ogólna powierzchnia Nadleśnictwa przyjęta z dokładnością do 1 ara wynikająca z sumy opisów taksacyjnych wynosi:

- Obręb Sieniawa: 13 010,31 ha

- Obręb Sulęcina: 7 157,70 ha

Nadleśnictwo Sulęcina - 20 168,01 ha

(+ grunty we współwłasności - 0,63 ha)

2. Funkcje lasu i kategorie ochronności.

Tabela 3 Zestawienie powierzchni według rezerwatów, lasów ochronnych i gospodarczych.

Dominujące funkcje lasu		Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona			
		Obręb		Nadleśnictwo	
		Sieniawa	Sulęcina		
		ha		ha	%
I	REZERWATY	-	-	-	-
II	LASY OCHRONNE, w tym:	10 764,40	1 230,89	11 995,29	63,46
1	obronne	6 926,64		6 926,64	36,64
2	w miastach i wokół miast	21,83	31,63	53,46	0,28
3	cenne fragm. przyrody	720,53		720,53	3,81
4	wodochronne	53,14	48,15	101,29	0,54
5	glebochronne		1 081,68	1 081,68	5,72
6	nasienne		5,26	5,26	0,03
7	ostoję zwierząt		52,83	52,83	0,28
8	cenne fragm. przyrody, obronne	1 875,01		1 875,01	9,92
9	cenne fragm. przyrody, ostoję zwierząt	75,69		75,69	0,40

Dominujące funkcje lasu		Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona			
		Obwód		Nadleśnictwo	
		Sieniawa	Sulęcín		
		ha		ha	%
10	wodochronne, cenne fragm. przyrody	65,91		65,91	0,35
11	wodochronne, obronne	47,21		47,21	0,25
13	glebochronne, w miastach i wokół miast		7,96	7,96	0,04
14	glebochronne, nasienne		3,38	3,38	0,02
15	wodochronne, cenne fragm. przyrody, obronne	978,44		978,44	5,18
III	LASY GOSPODARCZE	1286,31	5619,87	6906,18	36,54
Ogółem pow. zalesiona i nie zalesiona		12051,34	6850,76	18901,47	100,00

3. Analiza stanu zasobów drzewnych. (tabela XIII)

Tabela 4 Nadleśnictwo Sulęcín

Tabela 4 Nadleśnictwo Sulęcim									
Lp	Wskaźniki		Jednostki	Stan na					
				1.1.1976r I rewizja	1.1.1989r II rewizja	1.1.1993r wg .nowej tab kl. w.	1.1.1995r III rewizja	1.1.2005r IV rewizja	1.1.2015r V rewizja
1	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona		ha	---	---	15.770,76	15.841,22	18.877,41	18901,47
2	Zasoby miąższości		tys. m3	---	---	---	3.671	4.815	4,888
3	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasach wieku	IIa	m3	---	---	79	116	126	131
		IIb	m3	---	---	154	183	248	205
		IIIa	m3	---	---	204	241	286	306
		IIIb	m3	---	---	240	270	339	341
		IVa	m3	---	---	247	295	354	359
		IVb	m3	---	---	263	303	377	373
		Va	m3	---	---	269	318	384	388
		Vb	m3	---	---	281	322	404	404
		VI	m3	---	---	317	345	411	424
		VII	m3	---	---	317	377	466	437
		VIII i wyż.	m3	---	---	---	301	471	516
KO	m3	---	---	223	224	313	300		
	KDO	m3	---	---	305	237	281	317	
4	Przeciętna zasobność na 1ha – pow. zal. i niezal.		m3	---	---	176	233	255	259
5	Przeciętny wiek drzewostanów			---	---	52	58	61	64
6	Spodziewany bieżący przyrost na 1ha tab.		m3	---	---	---	6,57	7,09	6,74
8	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1ha za okres ubiegły		m3	---	---	---	1,94	2,13	3,27
9	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1ha za okres ubiegły		m3	---	---	---	1,44	2,10	3,12
10	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha		m3	---	---	---	---	6,43	7,63

4. Podział na gospodarstwa.

Tabela 5 Podział lasów na gospodarstwa

Gospodarstwo		Obręb Sieniawa		Obręb Sulęcín		Nadleśnictwo Sulęcín	
		Powierzchnia					
		ha	%	ha	%	ha	%
Specjalne (S)		5 570,48	46,2	264,90	3,9	5 835,38	30,9
Wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)		5 197,54	43,2	1 013,73	14,8	6 211,27	32,9
Wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G)	Zrębowe (GZ)	354,88	2,9	2 805,47	41,0	3 160,35	16,7
	Przerębowo – zrębowe (GPZ)	927,81	7,7	2 766,66	40,3	3 694,47	19,5
	Razem lasy gospodarcze (G)	1282,69	10,6	5572,13	81,3	6854,82	36,2
Ogółem		12 050,71	100,0	6 850,76	100,0	18 901,47	100,0

5. Etat użytkowania rębego oraz orientacyjny etat użytkowania przedrębego.

Użytkowanie rębne

Tabela 6 Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć

Kategoria cięć	Obręb Sieniawa			Obręb Sulęcín			Nadleśnictwo Sulęcín		
	Powierzchnia ha	Miąższość grubizny w m3		Powierzchnia ha	Miąższość grubizny w m3		Powierzchnia ha	Miąższość grubizny w m3	
	cięcia* (manipulacyjna)	brutto	netto	cięcia* (manipulacyjna)	brutto	netto	cięcia* (manipulacyjna)	brutto	netto
I. Użytki rębne:									
A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)	2 306,24	535615	456044	1549,85	350017	294955	3856,09	885632	750 999
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych		26781	22802		17501	14748		44282	37 550
Łącznie użytki rębne ze spodziew. przyrostem	2 306,24	562396	478846	1549,85	367518	309703	3856,09	929914	788 549
B. Nie zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)									
1. uprzątnięcie płazowin									
2. uprzątnięcie nasien- ników i przestojów		682	576		417	353		1 099	929
3. pozostałe		996	838		372	326		1 368	1 164
Razem nie zaliczone		1678	1414		789	679		2 467	2 093
Razem użytki rębne	2 306,24	564074	480260	1549,85	368307	310382	3 856,09	932 381	790 642
II. Użytki przedrębne									
A. Czyszczenia	3,39			6,12			9,51		
B. Trzebieże	6009,57			4095,68			10 105,25		
Razem użytki przedrębne (m3 wg przyjęt. etatu)	6012,96	296250	237000	4101,80	228750	183000	10 114,76	525 000	420 000
Ogółem użytki główne (I+II)	8 319,20	860324	717260	5651,65	597057	493382	13 970,85	1 457381	1 210 642

*- dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej, bez powtórzeń (nawrotów) w 10. leciu

Tabela 7 Zestawienie łączne przyjętego etatu.

Obręb	Etat użytkowania rębego netto (m ³)	Etat użytkowania przedrębego netto (m ³)	Razem prop. etat użytków głównych netto (m ³)	Razem prop. etat użytków głównych brutto (m ³)	Spodziewany przyrost miąższości grubizny (tabelaryczny) brutto (m ³)	uzyskany w poprzednim dziesięcioleciu przyrost miąższości grubizny (użyteczny) brutto (m ³)
Obręb Sieniawa	480 260	237 000	717 260	860 324	641 150	494 782
Obręb Sulęcín	310 382	183 000	493 382	597 057	485 750	781 209
Nadleśnictwo	790 642	420 000	1 210 642	1 457 381	1 126 900	1 275 991

Etat użytkowania przedrębego obejmuje 56 % przyrostu drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębnym.

Tabela 8 Relacje pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów nadleśnictwa a połową orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów

Obręb	średni wiek rębności	połowa średniego wieku rębności	Przeciętny wiek drzewostanów	Różnica 3-2
	1	2	3	4
Obręb Sieniawa	102	51	67	16
Obręb Sulęcín	101	50,5	60	9,5
Nadleśnictwo	102	51	64	13

W Obrębie Sieniawa odnotowano znaczne odstępstwo a w Obrębie Sulęcín odstępstwo od stanu pożądanego. Odpowiednie zwiększenie użytkowania rębego, będzie skutkowało zmniejszeniem przeciętnego wieku drzewostanów w kierunku stanu pożądanego, co znajduje odzwierciedlenie w projekcie planu urządzenia lasu.

6. Zadania i wytyczne z zakresu hodowli lasu.

Tabela 9 Powierzchniowy rozmiar zadań z zakresu hodowli lasu na bieżące 10-lecie

Zabiegi	Obręb		Nadleśnictwo
	Sieniawa	Sulęcín	
	powierzchnia w ha		
I. Odnowienia otwarte i zalesienia, w tym:	412,53	204,23	616,76
1. halizny, płazowiny, zręby	40,19	8,33	48,52
2. grunty nieleśne			
3. zręby projektowane	372,34	195,90	568,24
II. Odnowienia pod osłoną, w tym:	873,23	686,98	1560,21
1. przy rębniach złożonych	835,59	662,11	1497,70
2. podsadzenia	36,96	23,91	60,87
3. dolesienie luk i przerzedzeń	0,68	0,96	1,64
III. Poprawki i uzupełnienia, w tym:	1,16	1,17	2,33
1. w uprawach i młodnikach	1,16	1,17	2,33
Ogółem I + II + III	1286,92	892,38	2179,30
IV. Wprowadzenie podszytów			
V. Pielęgnowanie, w tym:	1936,68	1393,86	3330,54
1. gleby	307,29	185,67	492,96
2. upraw (CW)	618,20	383,74	1001,94
3. młodników (CP, CP-P)	1011,19	824,45	1835,64
VI. Melioracje, w tym:	1007,93	673,30	1681,23
1. nawożenie			
2. melioracje wodne			
3. melioracje agrotechniczne	1007,93	673,30	1681,23

Powierzchnia poprawek na gruntach projektowanych do odnowienia (15%) wynosi 317 ha. Orientacyjna wielkość pielęgnowania projektowanych odnowień wynosi:

- pielęgnowanie gleby – 1653 ha (80%),
- pielęgnowanie upraw (CW) – 826 ha (40%).

Podsadzenia pod osłoną zaprojektowano na gruncie i uzgodniono z kierownictwem Nadleśnictwa.

Typy drzewostanów oraz orientacyjny skład gatunkowy upraw przyjęto zgodnie z protokołem z KZP. Na siedlisku BMśw komisja dopuściła stosowanie TD – BkSo.

W uzasadnionych przypadkach Nadleśniczy może podjąć decyzję o zmianie zaplanowanego, orientacyjnego składu gatunkowego uprawy, jednakże dla zapewnienia zamierzonego celu hodowlanego należy kierować się zasadą, że odchyłki dla poszczególnych gatunków głównych nie powinny przekraczać 20%, a w łącznym udziale gatunków głównych - 30%. Natomiast w przypadku gatunków domieszkowych łączne odchyłki nie powinny przekraczać 40%. Większe odstępstwa mogą być tolerowane: w uprawach powstałych z odnowień naturalnych; na małych powierzchniach odnowień - tj. do 1 ha; przy odnawianiu (zagospodarowywaniu) drzewostanów wzdłuż szlaków komunikacyjnych (dróg publicznych, torów). Wyjątkowo, w sytuacjach szczególnych gdzie przyjęte na KZP składy oraz dopuszczalne odchyłki nie gwarantują pożądanego skutku hodowlanego Nadleśniczy - na wskazanej pozycji, ma prawo do podejmowania indywidualnych decyzji

7. Wytyczne w sprawie ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej.

Komisja uznaje, że zagadnienia ochrony lasu przedstawiono w referacie i analizie gospodarki przeszłej w sposób prawidłowy. Plan ochrony przeciwpożarowej został opracowany zgodnie z „Instrukcją ochrony przeciwpożarowej lasu” z dnia 21.11.2011r., rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22.03.2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz. U. 2006 Nr 58 poz. 405), rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 09.07.2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz. U. 2010 Nr 137 poz. 923) oraz rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07.06.2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010 Nr 109, poz. 719).

Plan został uzgodniony z RDLP, Nadleśnictwem i KP PSP w dniu 17.11.2014 r. Nadleśnictwo uzyskało 16 punktów i zostało zaliczone do II kategorii zagrożenia pożarowego.

8. Ustalenia dotyczące programu ochrony przyrody Nadleśnictwa.

Po uwzględnieniu uwag wniesionych na posiedzeniu, Komisja akceptuje przedstawiony Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Sulęcina na okres 2015 – 2024 r. Program sporządzony zostanie, jako oddzielny tom, do którego załączona będzie mapa walorów przyrodniczo-kulturowych w skali 1:25000. Program niniejszy zostanie sporządzony w czterech egzemplarzach.

9. Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko.

Po uwzględnieniu uwag wniesionych na posiedzeniu, Komisja akceptuje przedstawioną prognozę oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko. Prognoza została wykonana zgodnie z zakresem i stopniem szczegółowości uzgodnionym przez Dyrektora RDLP w Szczecinie z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., oraz Lubuskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Gorzowie Wlkp.

Protokołował

Przewodniczący

Akceptuję

LISTA OBECNOŚCI

NA NARADZIE TECHNICZNO-GOSPODARCZEJ W NADLEŚNICTWIE SULĘCIN

GLISNO 21.11.2014R.

Lp	Imię i nazwisko	Instytucja	Stanowisko	Podpis
1	Miroslaw Gragasz	ZOL Szreńcin	gł. sp. SC	[Signature]
2	Wolfgang Gierisch	BULIGL	Kierownik	[Signature]
3	Beate Wini Nöcker	BULIGL	st. helikopter	[Signature]
4	Mieczysław Zecher	RDP w Szreńcinie	Naczelnik Ody. Ekt.	[Signature]
5	Edyta Kowalczyk	RDP w Szreńcinie	Spow. S-20	[Signature]
6	Paweł Gmirkowski	BULIGL/Główny Wł.	Pracownik Oddziału	[Signature]
7	Adam Bajer	BULIGL O/Główny	2-co dykt. 2	[Signature]
8	Roman Stelmach	BULIGL-Zaw.	gt. sp. sp.	[Signature]
9	Dariusz Jacewski	RDP w Szreńcinie	Naczelnik Wydz. 23	[Signature]
10	Wojciech Dąbkiewicz	RDP w Szreńcinie	Naczelnik DK	[Signature]
11	Ignacy Cukras	N-tro Sulcin	ini. nadzoru	[Signature]
12	Hanna Harnasiewicz	N-tro Sulcin	ini. Nadzoru	[Signature]
13	Magdalena Muszyńska	N-tro Sulcin	stażysta	[Signature]
14	Lukasz Samojowski	N-tro Sulcin	stażysta	[Signature]
15	Bernard Pierog	RDP w Szreńcinie	Naczelnik Wydz. 23	[Signature]
16	Tomasz Kononowicz	OSPUL WĘDRZY	INSPEKTOR ODBOJNY PRACOWNIA	[Signature]
17	M. Jankowski	OSPUL WĘDRZY	2-co komenda	[Signature]
18	Kpt. Walekman Goniczy	KP PSP Sulcin	2-co komenda	[Signature]
19	Leszek Anusko	RDP w Szreńcinie	2-co Tyndalton	[Signature]
20	Maciej Hajdach	RDP w Szreńcinie	N-tro Wydz. 23	[Signature]
21	WITOLD WASHLUBA	N-CYD SULĘCIN	NADLEŚNICZĄ	[Signature]
22	Witold Gogulski	NADLEŚNICTWO SULĘCIN	ZASTĘPCA NADLEŚNICZĘ	[Signature]
23				

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW, A TAKŻE NIERUCHOMOŚCI W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA

1. Przestrzenne usytuowanie urządzanego Nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny.

W rozdziale tym zamieszcza się opis urządzanego Nadleśnictwa oraz podsumowanie wyników inwentaryzacji lasu, w tym:

1. Przestrzenne usytuowanie urządzanego Nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny.
2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska.
3. Charakterystykę warunków przyrodniczych w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo z uwzględnieniem innych lasów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa.
4. Charakterystykę warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognozę spodziewanego wyniku ekonomicznego.
5. Charakterystykę stanu lasu oraz analizę stanu zasobów drzewnych Nadleśnictwa.

Dane ogólne.

Nadleśnictwo Sulęcín jest 2 obrębowe, powierzchnia ewidencyjna Nadleśnictwa wg zestawienia powierzchni działek wynosi:

- Obręb Sieniawa: 13 010,2822 ha
- Obręb Sulęcín: 7 157,5184 ha
- Nadleśnictwo Sulęcín: 20 167,8006 ha
- (+ Grunty we współwłasności - 0,6283 ha)

Zgodnie z § 63 IUL ogólna powierzchnia Nadleśnictwa przyjęta z dokładnością do 1 ara wynikająca z sumy opisów taksacyjnych wynosi:

- Obręb Sieniawa: 13 010,31 ha
- Obręb Sulęcín: 7 157,70 ha
- Nadleśnictwo Sulęcín - 20 168,01 ha
- (+ Grunty we współwłasności - 0,63 ha)

1.1. Przestrzenne usytuowanie lasów Nadleśnictwa w jego zasięgu terytorialnym.

1.1.1. Terytorialny zasięg działania nadleśnictwa.

Terytorialny zasięg działania nadleśnictwa - został określony na podstawie Zarządzenia Nr 86 DGLP z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie określenia zasięgu terytorialnego nadleśnictw nadzorowanych przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Szczecinie.

Obejmuje on zgodnie z podziałem administracyjnym kraju następujące województwa, powiaty, miasta, gminy oraz całe lub części obrębów ewidencyjnych.

Województwo Lubuskie

Powiat międzyrzecki

- gmina Bledzew - cz. obr. ewidencyjnych: Nowa Wieś , Templewo

Powiat słubicki

- gmina Ośno Lubuskie
cz. obr. ewidencyjnych: Lubień , Smogóry

Powiat sulęciński

- M-to Lubniewice - część,
- gmina Lubniewice
cz. obr. ewidencyjnych: Glisno, Jarnatów
- M-to Sulęcín
- gmina Sulęcín
cz. obr. ewidencyjnych: Długoszyn , Małuszów, Miechów, Wielowieś, Żubrów
całe obr. ewidencyjne: Brzeźno, Grochowo, Ostrów, Rychlik, Tursk, Trzemeszno
- gmina Torzym: cz. obr. ewid. Grabów, Walewice

Powiat Świebodziński

- gmina Łagów
cz. obr. ewidencyjnego Jemiołów.

Tabela 7. Zestawienie lasów znajdujących się w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa

Województwo Powiat Gmina	Powierzchnia ogólna w km²	Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa					Lasy nie stanowiące własność Skarbu Państwa			ogółem	Lesistość
		W zarządzie LP		Pozostałe		Razem					
		urządzone	sąsiednie	parki narodowe	inne		własność osób fizycznych	pozostałe	razem		
Powierzchnia w ha						Powierzchnia w ha					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
08. Lubuskie	323,74	19580,8213	-	-	43,67	19624,4913	115,72	18,40	134,12	19758,6113	61,0
03. Międzyrzecki	20,73	319,0335	-	-	-	319,0335	11,04	-	11,04	330,0735	15,9
012. Bledzew	20,73	319,0335	-	-	-	319,0335	11,04	-	11,04	330,0735	15,9
05. Słubicki	19,36	898,3938	-	-	1,07	899,4638	-	-	-	899,4638	46,5
035. Ośno Lubuskie Obszar wiejski	19,36	898,3938	-	-	1,07	899,4638	-	-	-	899,4638	46,5
07. Sulęciński	277,28	18090,8119	-	-	42,60	18133,4119	104,68	18,40	123,08	18256,4919	65,8
024. Lubniewice Miasto	0,28	8,2412	-	-	-	8,2412	-	7,85	7,85	16,0912	57,5
025. Lubniewice Obszar wiejski	35,37	2017,1234	-	-	4,21	2021,3334	34,33	8,56	42,89	2064,2234	58,4
044. Sulęcín Miasto	8,56	57,4197	-	-	4,44	61,8597	-	-	-	61,8597	7,2
045. Sulęcín Obszar wiejski	218,21	14952,8576	-	-	33,28	14986,1376	70,26	1,99	72,25	15058,3876	69,0
055. Torzym Obszar wiejski	14,86	1055,1700	-	-	0,67	1055,8400	0,09	-	0,09	1055,9300	71,1
08. Świebodziński	6,37	272,5821	-	-	-	272,5821	-	-	-	272,5821	42,8
022. Łagów	6,37	272,5821	-	-	-	272,5821	-	-	-	272,5821	42,8
Ogółem Nadleśnictwo	323,74	19580,8213	-	-	43,67	19624,4913	115,72	18,40	134,12	19758,6113	61,0

1.1.2. Przestrzenne usytuowanie lasów nadleśnictwa w jego terytorialnym zasięgu działania oraz położenie siedziby Nadleśnictwa.

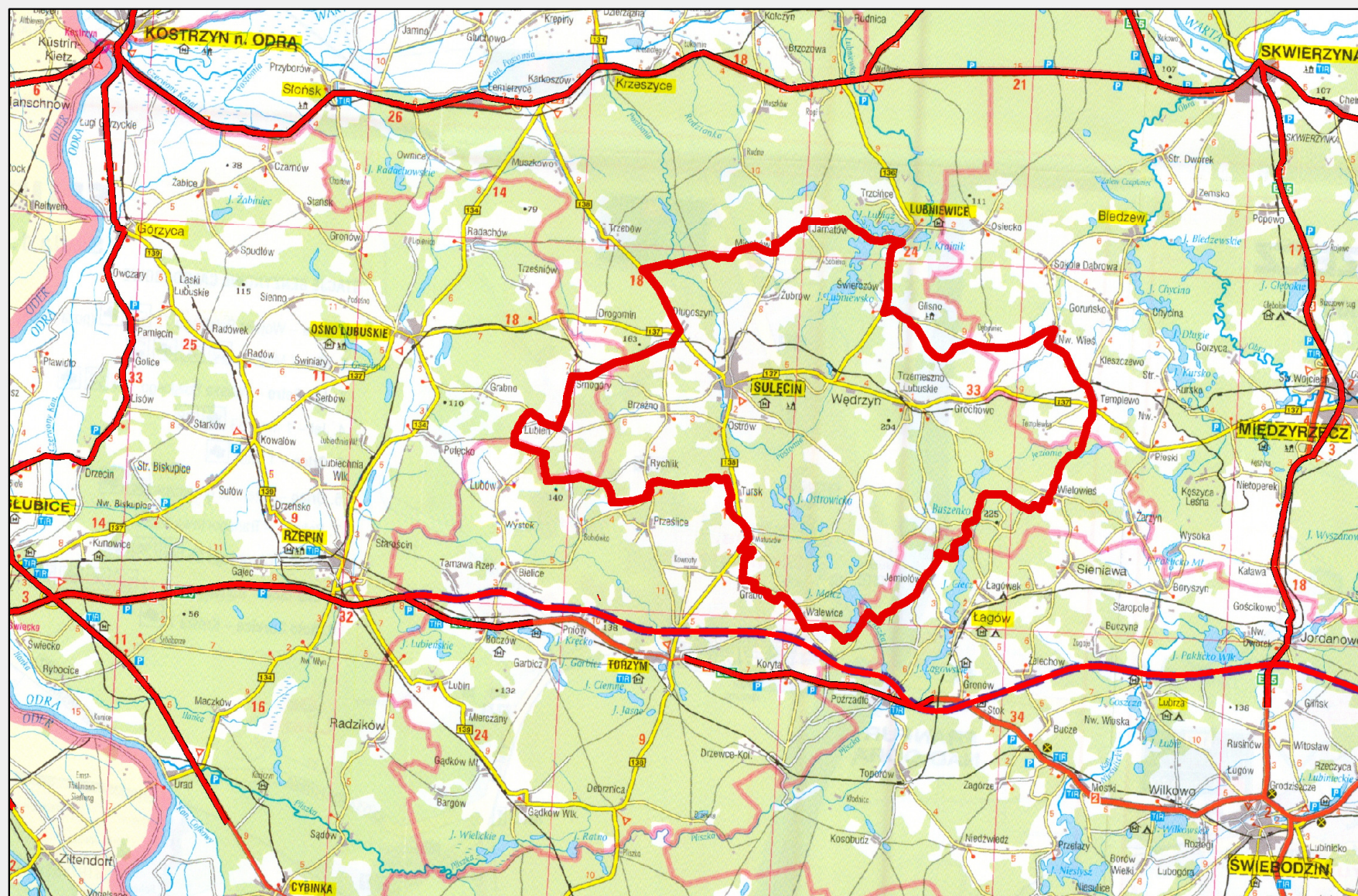
Lasy Nadleśnictwa Sulęcina położone są w południowej części RDLP Szczecin. Przylegającymi nadleśnictwami od strony północnej jest N-ctwo Lubniewice, od strony wschodniej N-ctwo Międzyrzecz i Świebodzin (RDLP Zielona Góra), od strony południowej N-ctwo Świebodzin i Torzym (RDLP Zielona Góra), od strony zachodniej N-ctwo Ośno Lubuskie. Siedziba Nadleśnictwa znajduje się w Sulęcinie przy ul. Lipowej 20 (obr. Sulęcina oddz. 115p).

Zgodnie z Zarządzeniem Nadleśniczego Nadleśnictwa Sulęcina z dnia 1 stycznia 2015 r. obowiązuje podział na 12 leśnictw. Zgodnie z nowym podziałem powierzchniowym powierzchnia leśnictw na stan 01.01.2015 wynosi:

Tab. 1. Podział Nadleśnictwa Sulęcina na leśnictwa.

Nr	Nazwa leśnictwa	Siedziba	Oddziały	Powierzchnia [ha]			Powierzchnia ogółem [ha]
				Grunty leśne		Grunty nieleśne	
				zalesione i niezalesione	związane z gosp.leśną		
6	GROCHÓW	458 d	109-109, 111-112, 112A, 113-114, 146-153, 211-219, 248, 248A, 249-254, 288-294, 441-446, 449-457	1288,06	46,32	127,44	1461,82
7	DŁUGOSZYNEK	Mieszkanie prywatne	51-52, 79-79, 115-118, 154-158, 183-183, 220-224, 255-264, 295-300, 447-448, 458	1033,20	38,80	31,74	1103,74
8	LIPA	Mieszkanie prywatne	1-21, 30-41, 59-69, 87-97, 99-99, 127-136, 167-174, 194-199, 235-240	2019,24	95,93	75,45	2190,62
9	SULĘCIN	259 k (Obręb Sulęcina)	22-26, 26A, 42-48, 70-77, 98-98, 100-106, 137-143, 175-181, 181A, 181B, 182, 182A, 182B, 200-207, 207A, 241-247	1629,93	73,20	62,53	1765,66
10	JEMIOŁÓW	400 s	275-278, 311-314, 335-338, 352-361, 370-378, 393-395, 404-440	1911,75	78,99	92,24	2082,98
11	WALEWICE	400 t	279-287, 315-321, 339-347, 362-369, 379-392, 396-403	1554,63	54,11	23,73	1632,47
12	TRZEMESZNO	Mieszkanie prywatne	27-29, 49-50, 50A, 50B, 50C, 53-58, 80-86, 107-108, 110-110, 119-126, 144-145, 159-166, 184-193, 208-210, 225-234, 265-274, 301-310, 322-334, 348-351	2613,90	89,74	69,38	2773,02
1	Razem Obręb Sieniawa			12050,71	477,09	482,51	13010,31
1	JEZIORA	131 p	1-13, 23-31, 46-53, 67-78, 78A, 79-81, 93-97, 109-112, 129-131	1271,87	42,43	19,54	1333,84
2	GLISNO	119 f	102-108, 117-128, 142-151, 155-164, 184-199	1347,83	38,10	19,33	1405,26
3	ŻUBRÓW	Mieszkanie prywatne	14-22, 32-45, 54-66, 82-92, 98-101, 113-116, 152-154, 165-170	1486,63	49,51	16,68	1552,82
4	BRZEŻNO	229 r	132-141, 171-181, 228-235, 242-248, 259-266, 274-284	1363,01	40,22	29,94	1433,17
5	LUBIEŃ	228fx	182-183, 200-227, 236-241, 249-258, 267-273, 285-294	1381,42	32,19	19,00	1432,61
1	Razem Obręb Sulęcina			6850,76	202,45	104,49	7157,70
Razem nadleśnictwo				18901,47	679,54	587,00	20168,01

Rysunek 1 Przestrzenne usytuowanie Nadleśnictwa Sulęcinek

1.2. Krótki rys historyczny Nadleśnictwa Sulęcina.

Lasy wchodzące w skład obecnego n-ctwa Sulęcina przechodziły różne koleje losu i należały do różnych nadleśnictw.

O gospodarce leśnej w granicach nadleśnictwa z okresów przed II Wojną Światową brak jest jakichkolwiek danych. Wszystkie plany gospodarcze zaginęły lub zostały zniszczone w trakcie działań wojennych. Lasy te w większości stanowiły części majątków ziemskich lub były własnością chłopską.

Lasy obecnego obrębu Sulęcina

Nadleśnictwo Sulęcina zostało utworzone 1 września 1945 roku. Bardzo trudny okres powojenny związany był z usuwaniem szkód spowodowanych działaniami wojennymi. W 1952 roku przeprowadzono pierwsze prace urządzeniowe nadleśnictwa. Gospodarowano na 9600 ha, a podział na leśnictwa z 1952 funkcjonował do roku 1972, kiedy to Nadleśnictwo Sulęcina zostało włączone do nadleśnictwa Ośno Lubuskie i stanowiło obręb Sulęcina. Obręb Sulęcina funkcjonował do czasu utworzenia nadleśnictwa Sulęcina w roku 1993.

Gospodarka leśna obrębu Sulęcina prowadzona była na podstawie:

- prowizorycznej tabeli klas wieku w okresie 1945- 1953,
- planu prowizorycznego urządzenia lasu Nadleśnictwa Sulęcina na okres od 01.01.1953 do 31.12.1962,
- planu definitywnego urządzenia lasu Nadleśnictwa Sulęcina na okres od 1.10.1964 do 30.09.1974,
- planu I rewizji urządzenia lasu Nadleśnictwa Ośno Lubuskie na okres od 1.10.1974 do 30.09.1984,
- planu II rewizji urządzenia lasu Nadleśnictwa Ośno Lubuskie na okres od 1.01.1986 do 31.12.1995.

Lasy obecnego obrębu Sieniawa

Obecny obręb Sieniawa jako Nadleśnictwo Sieniawa powołane zostało decyzją MLiPD z dnia 18.10.1952 r., a w skład jego weszły lasy wydzielone z nadleśnictw Łagów, Międzyrzecz, Sulęcina i Torzym. W roku 1954 decyzją Dyrektora OZLP w Zielonej Górze przekazano do n-ctwa Międzyrzecz leśnictwa: Kursko i Nietoperek, a w roku 1958 przyjęto z N-ctwa Łagów leśnictwo Grochów.

Zarządzenie Nr 8 z dnia 31.10.1973 r. NZLP włączyło do N-ctwa Sieniawa część obrębów Torzym i Łagów, a Zarządzenie Nr 9 Dyrektora OZLP w Poznaniu z dnia 22.06.1976 r. przekazało do n-ctwa Międzyrzecz leśnictwa Pieski i Wielowieś.

Ostatecznie wg stanu na 1.10.1977 r. łączna powierzchnia obrębu Sieniawa wynosiła 11709,95 ha.

Według stanu na 1.01.1989 r. grunty byłego n-ctwa Sieniawa stanowiły obręb w N-ctwie Międzyrzecz. Obręb ten istniał do 12.01.1993 r. czyli do chwili utworzenia n-ctwa Sulęcina.

Od 1945 r. zagospodarowanie lasów prowadzone było na podstawie:

- przybliżonej tabeli klas wieku,
- planu prowizorycznego urządzenia lasu,
- planu definitywnego urządzenia lasu nadleśnictwa Sieniawa na okres od 1.10.1967 do 30.09.1977r.,
- planu I rewizji urządzenia lasu nadleśnictwa Sieniawa na okres od 1.10.1977 do 30.09.1987 r.,
- planu II rewizji urządzenia lasu nadleśnictwa Sieniawa na okres od 1.01.1989 - 31.12.1998 r.

Zasadniczym sposobem użytkowania rębego na terenie nadleśnictwa Sulęcina w ubiegłych okresach była rębnia zupełna. W drzewostanach bukowych stosowano rębnię częściową (II), jednakże ze słabym efektem odnowieniowym.

Lasy nadleśnictwa Sulęcina odnawiane były w sposób sztuczny przez sadzenie, niekiedy siew.

Stan sanitarny lasu w minionych okresach nie odbiegał od normy. Gradacje szkodliwych owadów nie wykroczyły poza granice liczb krytycznych.

W ostatnich latach zwiększyła się częstotliwość występowania gwałtownych zjawisk pogodowych takich jak huragany, gradobicia czy śnieżyce. Przez wiatry niszczone jest średnio 10 tys m³ drewna rocznie.

Dzięki grodzeniu upraw gatunków cennych, takich jak dąb, znacząco obniżył się odsetek szkód wyrządzanych przez zwierzynę płową. Na zmniejszenie liczby szkód w uprawach i młodnikach wpływały także zwiększane odstrzały.

Po ostatnich pracach glebowo-siedliskowych wykonanych w 2003 roku, znacząco podniosła się ilość siedlisk lasowych- z 5,7% do 43,7%. Pozwoliło to na lepsze wykorzystanie potencjału żyznych siedlisk przez wprowadzanie większej liczby gatunków liściastych. Nastąpiła duża zmiana udziału wykonywanych rębni zupełnych na rzecz rębni złożonych.

W celu zobrazowania gospodarki leśnej w układzie historycznym zamieszcza się syntetyczne zestawienie danych dla okresów 1995, 2005 i 2015. Z uwagi na to, że obecne nadleśnictwo powstało w 1993 r., nie zamieszcza się okresów poprzednich.

Tab. Zestawienie danych gospodarki leśnej w układzie historycznym z podziałem na obręby leśne

Wyszczególnienie	Jednostka	Obręby					
		Sieniawa			Sulęcín		
		wg stanu na:					
		1.01.1995	1.01.2005	1.01.2015	1.01.1995	1.01.2005	1.01.2015
Powierzchnia ogólna	ha	12731,29	12979,47	13010,31	6926,75	7153,08	7157,70
Grunty leśne bez związanych z gosp. leśną	ha	9190,83	12042,01	12050,71	6650,39	6835,40	6850,76
W tym zalesienia porolne	ha	2453,47	3316,81	3266,28	1202,15	1497,87	1390,61
Grunty związane z gospodarką leśną	ha	371,53	409,52	477,08	169,69	184,39	202,43
Grunty nieleśne	ha	3168,93	527,94	482,51	106,67	133,29	104,49
W tym grunty przeznaczone do zalesienia	ha	16,78	9,89	-	4,18	10,67	-
Grunty sporne	ha	-	-	-	-	-	-
Lasy ochronne	ha	9042,63	11693,55	10764,40	2063,92	2153,70	1230,89
Rezerwy pow. leśna	ha	-	-	-	-	-	-
Obszary NATURA 2000	ha	-	-	3972,59	-	-	-
Parki krajobrazowe	ha	-	-	845,93	-	-	-
Otulina parków krajobrazowych	ha	-	-	1779,79	-	-	-
Obszary chronionego krajobrazu	ha	-	-	8002,46	-	-	1879,74
I strefa zagrożenia przemysłowego	ha	-	-	-	-	-	-
II strefa zagrożenia przemysłowego	ha	-	-	-	-	-	-
III strefa zagrożenia przemysłowego	ha	-	-	-	-	-	-
Miażdżość drzewostanów na powierzchni leśnej zalesionej	m³	2177393	2975661	2991123	1493060	1831173	1883649
Przeciętna zasobność na 1 ha powierzchni leśnej zalesionej	m³	238	310	302	227	270	275
Przeciętny wiek drzewostanów	lat	60	51	67	55	55	60
Wiek rębności dla podstawowych gatunków drzew lasotwórczych	lat	110	110	100	100	100	100
So							
Md	lat	110	110	110	100	100	110

Wyszczególnienie		Jednostka	Obręby					
			Sieniawa			Sulęcín		
			wg stanu na:					
			1.01.1995	1.01.2005	1.01.2015	1.01.1995	1.01.2005	1.01.2015
Bk		lat	110	110	120	100	100	120
Db		lat	160	160	160	140	140	160
Js, Wz		lat	120	120	120	120	120	120
Św, Dg, Gb, Brz, Ak, Ol, Kl, Jw, Lp, Dbc		lat	80	80	80	80	80	80
Os., Olsz		lat	60	60	60	60	60	60
Wb Tp,		lat	40	40	40	40	40	40
Udział siedlisk borowych		%	79,4	47,2	46,8	92,5	54,6	54,6
Udział siedlisk lasowych		%	19,2	51,7	52,1	5,7	43,7	43,7
Udział siedlisk bagiennych		%	1,4	1,1	1,1	1,8	1,7	1,7
Użytkowanie rębne zaliczone na etat	Etat brutto	m ³	186887	436272	535615	218701	287655	885632
	Wykonanie brutto	m ³	199467	379103	-	202885	298546	-
	Etat netto	m ³	157924	366040	456044	181833	238837	750999
	Wykonanie netto	m ³	159574	303282	-	162308	191620	-
Użytkowanie przedrębne	Etat pow.	ha	7538,02	6608,29	6 012,96	5033,25	4286,59	4101,80
	Wykonanie	ha	5519,62	6906,71	-	4148,39	4519,03	-
	Etat netto	m ³	173372	226000	237 000	120809	152000	183 000
	Wykonanie netto	m ³	193182	279703	-	123517	191737	-
Powierzchnia odnowień i zalesień otwartych	plan	ha	513,05	392,94	412,53	741,48	317,84	204,23
	wykon.	ha	x	383,05	-	x	307,17	-
Pow. odn. pod osłoną	plan	ha	457,83	848,94	873,23	184,62	622,68	686,98
	wykon.	ha	x	719,65	-	x	517,30	

Tab. Zestawienie danych gospodarki leśnej w układzie historycznym

Wyszczególnienie	Jednostka	Nadleśnictwo		
		wg stanu na		
		1.01.1995	1.01.2005	1.01.2015
Powierzchnia ogólna	ha	19658,04	20132,55	20168,01
Grunty leśne bez związanych z gosp. leśną	ha	15841,22	18877,41	18901,47
W tym zalesienia porolne	ha	3655,62	4814,68	4656,89
Grunty związane z gospodarką leśną	ha	541,22	593,91	679,51
Grunty nieleśne	ha	3275,60	661,23	587,00
W tym grunty przeznaczone do zalesienia	ha	20,96	20,56	-
Grunty sporne	ha	-	-	-
Lasy ochronne	ha	11106,55	13847,25	11 995,29
Rezerwaty pow. leśna	ha	-	-	-
Obszary NATURA 2000	ha	-	-	3972,59
Parki krajobrazowe	ha	-	-	845,93
Otulina parków krajobrazowych		-	-	1779,79
Obszary chronionego krajobrazu	ha	-	-	9882,20
I strefa zagrożenia przemysłowego	ha	-	-	-
II strefa zagrożenia przemysłowego	ha	-	-	-
III strefa zagrożenia przemysłowego	ha	-	-	-
Miaższość drzewostanów na powierzchni leśnej zalesionej	m ³	3670453	4806834	4874772

Wyszczególnienie		Jednostka	Nadleśnictwo		
			wg stanu na		
			1.01.1995	1.01.2005	1.01.2015
Przeciętna zasobność na 1 ha powierzchni leśnej zalesionej		m ³	234	293	291
Przeciętny wiek drzewostanów		lat	58	51	64
Udział siedlisk borowych		%	84,9	49,8	49,6
Udział siedlisk lasowych		%	13,5	48,8	49,1
Udział siedlisk bagiennych		%	1,6	1,4	1,3
Użytkowanie rębne zaliczone na etat	Etat brutto	m ³	405588	732927	929914
	Wykonanie brutto	m ³	402352	618628	-
	Etat netto	m ³	339757	604877	788549
	Wykonanie netto	m ³	321882	494902	-
Użytkowanie przedrębne	Etat pow.	ha	12571,27	10894,88	10114,76
	Wykonanie	ha	9667,41	11102,56	-
	Etat netto	m ³	294181	378000	420 000
	Wykonanie netto	m ³	316699	471540	-
Powierzchnia odnowień i zalesień otwartych	plan	ha	1254,53	710,78	616,76
	wykon.	ha	1100,00	690,22	-
Pow. odn. pod osłoną	plan	ha	642,45	1471,62	1560,21
	wykon.	ha	905,00	88,82	-

1.3. Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania.

Powierzchnia i kategorie gruntów Nadleśnictwa jest zgodna z ewidencją powszechną gruntów. Szczegółowe zestawienie powierzchni gruntów poszczególnych obrębów leśnych (w ha) według grup i rodzajów użytków oraz kategorii użytkowania z podziałem na województwa, powiaty, gminy i obręby ewidencyjne przedstawiono w tabeli nr I.

Tab. 2. Zestawienie porównawcze powierzchni ogólnej Nadleśnictwa i obrębów (wg tabeli I).

Obręb	Powierzchnia	
	wg tabeli nr I w ha z dokładnością do 1 m ²	wg opisów taksacyjnych w ha z dokładnością do 1 ara
Obręb Sieniawa	13 010,2822	13 010,31
Obręb Sulęcín	7 157,5184	7 157,70
Razem Nadleśnictwo	20 167,8006	20 168,01

Powierzchnia poszczególnych wyłączeń z dokładnością do 1 ara została wyliczona zgodnie z § 63 instrukcji u.l., w pierwszej kolejności wyrównano powierzchnię wyłączeń, określoną w m², do powierzchni działek ewidencyjnych, a następnie zaokrąglono poszczególne wyłączenia do 1 ara. Suma powierzchni wyłączeń zaokrąglonych do 1 ara stanowi powierzchnię oddziału.

Tab. 3. Zestawienie porównawcze powierzchni ogólnej Nadleśnictwa i obrębów leśnych między poprzednim i obecnym planem u.l. wyrażonej z dokładnością w arach

Obręb	Powierzchnia (ha) z dokładnością do 1 ara		
	wg poprzedniego p.u.l.	wg obecnego planu u.l.	różnica ±
Obręb Sieniawa	12 979,47	13 010,31	+ 30,84
Obręb Sulęcín	7 153,08	7 157,70	+ 4,62
Razem Nadleśnictwo	20132,55	20 168,01	+35,46

Zaistniałe różnice są skomentowane w analizie gospodarki leśnej w minionym okresie (rozdział II Elaboratu).

Tab.4. Zestawienie sumaryczne powierzchni gruntów Nadleśnictwa wg grup i rodzajów użytków (wg tabeli I).

Rodzaj użytku	Sieniawa	Sulęcín	Nadleśnictwo
1. Lasy - razem	12527,7700	7053,0513	19580,8213
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	9890,1854	6838,2348	16728,4202
1) drzewostany	9890,1854	6831,0327	16721,2181
2) plantacje drzew - razem		7,2021	7,2021
<i>w tym:</i>			
- plantacje nasienne		7,2021	7,2021
- plantacje drzew szybkorosnących			
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	2160,5089	12,3882	2172,8971
1) w produkcji ubocznej - razem	35,5642	0,5451	36,1093
<i>w tym:</i>			
- plantacje choinek			
- plantacje krzewów			
- poletka łowieckie	35,5642	0,5451	36,1093
2) do odnowienia - razem	40,2066	8,3302	48,5368
<i>w tym:</i>			
- halizny			
- zręby	40,2066	8,3302	48,5368
- płazowiny			
3) pozostałe leśne niezalesione - razem	2084,7381	3,5129	2088,2510
<i>w tym:</i>			
- przewidziane do naturalnej sukcesji	2084,5327	3,5129	2088,0456
- objęte szczególnymi formami ochrony			
- przewidziane do małej retencji			
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji	0,2054		0,2054
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	477,0757	202,4283	679,5040
<i>w tym:</i>			
1) budynki i budowle	1,8771	2,7856	4,6627
2) urządzenia melioracji wodnych	3,5742	4,4279	8,0021
3) linie podziału przestrzennego lasu	170,9575	51,7762	222,7337
4) drogi leśne	279,2215	122,0848	401,3063
5) tereny pod liniami energetycznymi	20,1277	11,1597	31,2874
6) szkółki leśne		7,0042	7,0042
7) miejsca składowania drewna			
8) parkingi leśne			
9) urządzenia turystyczne	1,3177	3,1899	4,5076
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	8,0100	1,3830	9,3930
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	12535,7800	7054,4343	19590,2143
3. Użytki rolne - razem	99,4174	64,3246	163,7420
3.1. Grunty orne - razem	80,8974	48,0018	128,8992
<i>w tym:</i>			
1) role	17,0174	30,7759	47,7933
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych	63,8800	17,2259	81,1059
3) ugory, odłogi			
3.2. Sady	0,7500	0,9800	1,7300
3.3. Łąki trwałe	4,3200	3,7100	8,0300
3.4. Pastwiska trwałe	6,1500	11,4977	17,6477
3.5. Grunty rolne zabudowane	0,8700	0,1351	1,0051
3.6. Grunty pod stawami rybnymi	6,4300		6,4300

Rodzaj użytku	Sieniawa	Sulęcín	Nadleśnictwo
3.7. Grunty pod rowami rolnymi			
4. Grunty pod wodami - razem	22,0133	1,4130	23,4263
<i>w tym:</i>			
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	0,0933	0,3030	0,3963
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	21,9200	1,1100	23,0300
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi			
5. Użytki ekologiczne - razem	93,6600	7,3700	101,0300
6. Tereny różne - razem	0,4300	5,1239	5,5539
<i>w tym:</i>			
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zre kult.			
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego	0,0300		0,0300
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)		5,1239	5,1239
4) różne inne	0,4000		0,4000
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	0,9882	3,8540	4,8422
<i>w tym:</i>			
7.1. Tereny mieszkaniowe			
7.2. Tereny przemysłowe			
7.3. Tereny zabudowane inne	0,0282		0,0282
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane	0,1400	0,3047	0,4447
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem		3,5493	3,5493
<i>w tym:</i>			
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne		0,9093	0,9093
2) tereny zabytkowe		2,6400	2,6400
3) tereny sportowe			
4) ogrody zoologiczne i botaniczne			
5) tereny zieleni nieurządzonej			
7.6. Użytki kopalne			
7.7. Tereny komunikacyjne - razem	0,8200		0,8200
<i>w tym:</i>			
1) drogi			
2) tereny kolejowe	0,6400		0,6400
3) inne tereny komunikacyjne	0,1800		0,1800
8. Nieużytki - razem	257,9933	20,9986	278,9919
<i>w tym:</i>			
1) bagna	178,0901	19,6460	197,7361
2) piaski			
3) utwory fizjograficzne		1,2526	1,2526
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji	79,9032	0,1000	80,0032
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów	482,5122	104,4671	586,9793
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia			
OGÓŁEM (1-8)	13010,2822	7157,5184	20167,8006

Klasyfikację użytków rolnych przyjęto zgodnie z rejestrem gruntów przekazany przez Nadleśnictwo. Nadleśnictwo aktualnie nie posiada gruntów rolnych przeznaczonych pod zalesienia.

2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska.

2.1. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego

Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu zebrano i zestawiono na podstawie informacji zawartych w programach i strategiach wymienionych poniżej:

- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą do 2019 roku,
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Sulęcińskiego na lata 2013- 2016 z perspektywą na lata 2017-2020
- Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020

„Program Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego na lata 2012 – 2015 z perspektywą do 2019 roku” zawiera kierunki działań w zakresie ochrony zasobów naturalnych. Celem średniookresowym programu jest: „racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego”.

Nadrzędnym cel „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Sulęcińskiego na lata 2013- 2016 z perspektywą na lata 2017-2020” brzmi następująco: *„Zrównoważony rozwój gospodarczy i turystyczny Powiatu Sulęcińskiego poprzez zachowanie istotnych walorów środowiska naturalnego, poprawę jego stanu i rozwój infrastruktury ochrony środowiska”.*

Lasy nadleśnictwa Sulęcín oprócz funkcji gospodarczych pełnią funkcje społeczne i ekologiczne. Część nadleśnictwa pełni ważną rolę w aspekcie obrony kraju. Duży obszar w nadleśnictwie zajmuje poligon wojskowy.

Teren Nadleśnictwa Sulęcín to bogactwo walorów przyrodniczych. Las udostępniany jest turystycznie i rekreacyjnie dzięki rozwiniętej infrastrukturze turystycznej, składającej się z rozbudowanej sieci szlaków turystycznych. Na obszarze lasów pozyskiwane są także użytki uboczne, takie jak grzyby i owoce leśne. Na terenie nadleśnictwa istnieje ośrodek hodowli zwierzyny, mający w swojej ofercie polowania dla myśliwych indywidualnych oraz zorganizowanych grup myśliwych.

Zrównoważona i wielofunkcyjna gospodarka leśna prowadzona w N-ctwie Sulęcín jest spójna ze strategią i kierunkami rozwoju zawartymi w analizowanych dokumentach planistycznych szczebla wojewódzkiego i powiatowego.

Niniejszy projekt Planu Urządzenia Lasu jest zgodny strategią przestrzennego zagospodarowania regionu wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w regionalnych programach ochrony środowiska.

2.2. Wykaz gruntów wyłączonych z produkcji i przeznaczonych do zalesienia.

Nadleśnictwo nie posiada gruntów przeznaczonych do zalesienia. Powierzchnia gruntów wyłączonych z produkcji leśnej wynosi 0,2054 ha (Obręb Sieniawa oddz. 43m). Grunty wyłączone z produkcji leśnej związane są z obiektem wojskowym w granicach pól roboczych poligonu.

- Szczegółowy opis rzeźby terenu zawiera operat glebowo - siedliskowy (BULiGL oddz. Gorzów Wlkp. z 2003 r.).

Wyczerpujące informacje na temat warunków klimatycznych, glebowych i wodnych zawiera operat glebowo - siedliskowy (BULiGL oddz. Gorzów Wlkp. z 2003 r.).

- Na terenie Nadleśnictwa dominującym typem gleb są gleby rdzawe. Około 61 % powierzchni nadleśnictwa zajmują gleby rdzawe właściwe, około 16 % gleby rdzawe brunatne, a 7 % gleby rdzawe bielcowe. Gleby płowe zajmują około 12 %, z czego płowe właściwe zajmują około 8%, a płowe brunatne około 4%. Pozostałe typy zajmują około 4 % powierzchni.

- 7% - piaski luźne i słabo gliniaste na glinie średniej i ciężkiej zwirowatej,
- 5 % - piasek słabogliniasty z wklądkami, przewarstwieniami lub gniazdami utworów zwięźlejszych (mocniejszych),
- 4% - piasek luźny i słabo gliniasty na glinie ciężkiej,
- 4 % - piasek luźny z przewarstwieniami lub gniazdami utworów zwięźlejszych (mocniejszych),
- 3% - piasek gliniasty na glinie średniej i ciężkiej zwirowatej,
- 3% - piasek słabogliniasty,
- 3% - piasek słabogliniasty na piasku gliniastym.

- Warunki klimatyczne.

Nadleśnictwo leży w strefie przejściowej, z dominującym wpływem klimatu atlantyckiego i okresowym wpływem klimatu kontynentalnego. Cechą charakterystyczną są łagodne zimy, chłodne lata i mała amplituda wahań termicznych.

Klimat obszaru nadleśnictwa jest korzystny dla rozwoju roślinności drzewiastej dzięki łagodnym temperaturom i wysokiej wilgotności powietrza. Gatunki liściaste mogą tu zajmować gleby uboższe niż w na obszarach z dominującym wpływem klimatu kontynentalnego, znajdując tu dobre warunki wegetacyjne.

Warunki klimatyczne szczegółowo opisano w programie ochrony przyrody.

- ² A. Woś. 1999. *Klimat Polski*. PWN. Warszawa.

Wody powierzchniowe zgodnie z Podziałem Hydrograficznym Polski (IMiGW 1983) należą do dorzecza Odry i Warty. Omawiany region należy do zasobnych w wodę.

Północno wschodnia część obrębu Sulęcina leży w zlewni rzeki Lubniewki od Czerwonego Strumienia, jeziora Lubniewsko poprzez jezioro Lubiąż, rzekę Lubniewkę do rzeki Warty.

Wschodnia część obrębu Sieniawa od jezior Buszenko, Buszno poprzez rzeczkę Strugę Jeziorną leży w zlewni rzeki Obry.

Zachodnia część obrębu Sieniawa, oraz centralna część obrębu Sulęcina leży w zlewni rzeki Postomii od jeziora Postomsko, jezioro Ostrowskie do rzeki Warty.

Natomiast południowa część obrębu Sieniawa leży w zlewni rzeki Pliszka od jeziora Malcz do rzeki Odry.

Ważnym uzupełnieniem systemu hydrograficznego są zatorfione obniżenia terenowe z odpływem i bez, liczne źródła, oligotroficzne oczka śródlądowe, torfowiska, które obok roli biocenotycznej, spełniają funkcje tzw. małej retencji wody, oraz stabilizują poziom wód gruntowych.

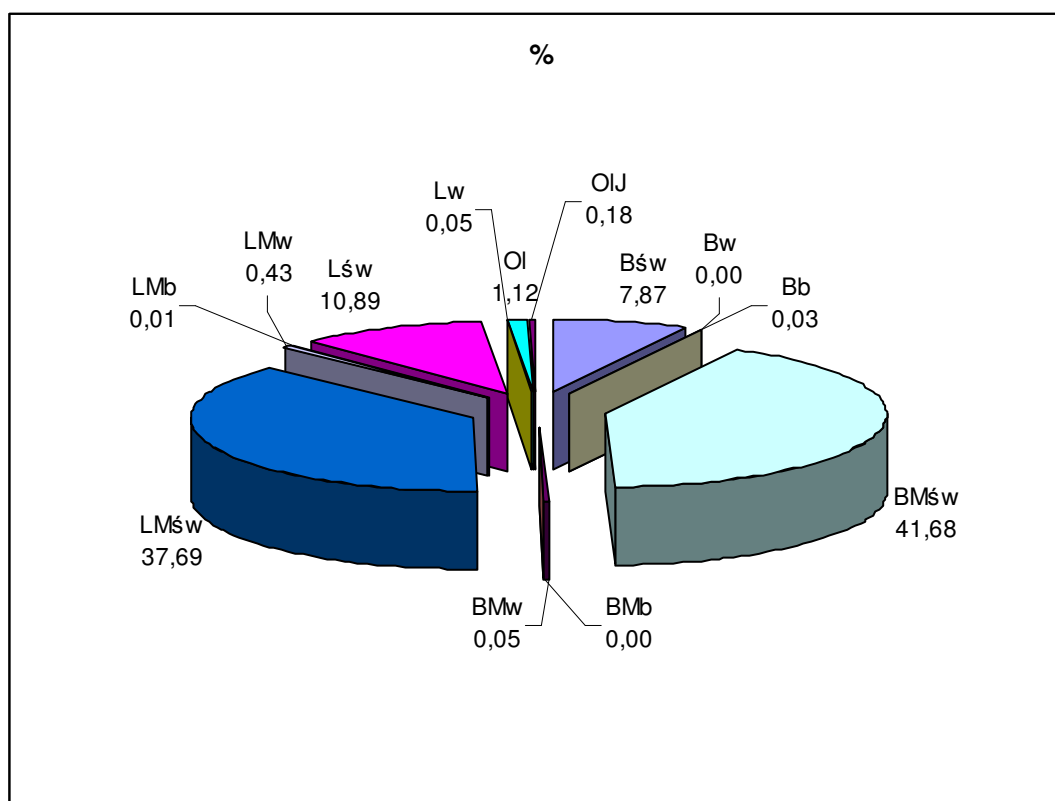
Szczegółowe stosunki wodne opisano w operacie glebowo - siedliskowym z 2003 r. (p. 2.10. Warunki hydrologiczne i stosunki wodne oraz w „Programie Ochrony Przyrody”).

3.5. Zestawienie typów siedliskowych lasu.

W trakcie prac terenowych i kameralnych wykorzystano operat glebowo-siedliskowy dla Nadleśnictwa Sulęcina opracowany przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wlkp. wg stanu na 01.01.2003 r.

Dominującymi typami siedliskowymi w nadleśnictwie są: BMśw – 41,68 % i LMśw – 37,69%, udział Lśw wynosi - 10,89%.

Udział siedlisk borowych wynosi – 49,63 %, siedliska lasowe stanowią – 50,37 %, z czego udział Ol wynosi 1,12 % a OlJ - 0,18%.

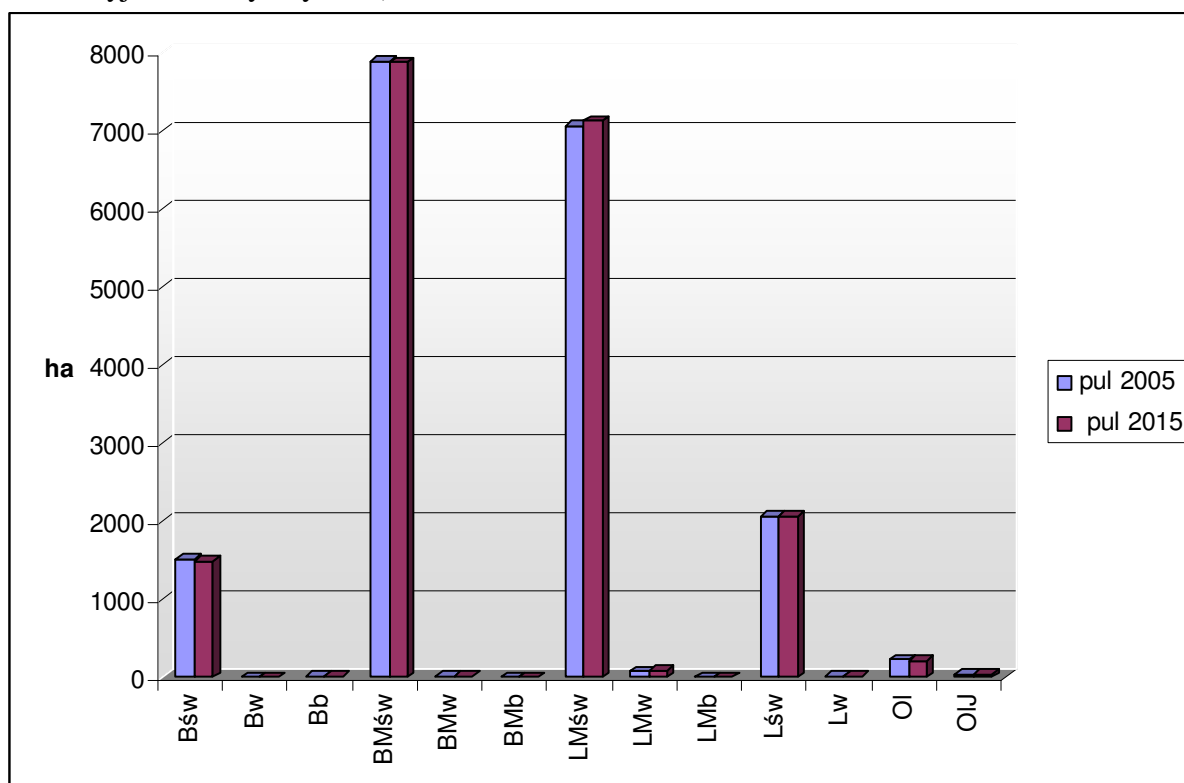
Rys. 1. Procentowy udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Sulęcín.

Tab. 5. Porównawcze zestawienie powierzchni typów siedliskowych z poprzednim planem u. l. (pow. zalesiona i niezalesiona)

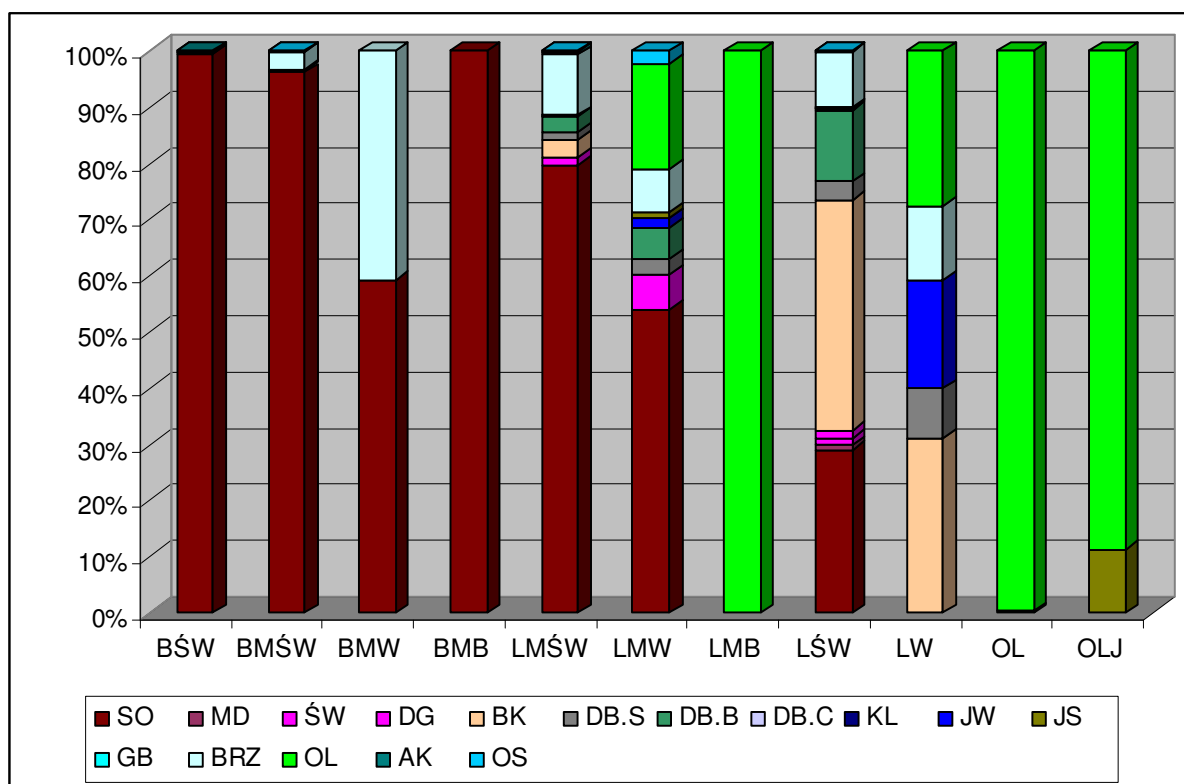
L.p.	Typ	Inwentaryzacja wg stanu na 1.01.2005 r.						Inwentaryzacja wg stanu na 1.01.2015 r.						zmiana pow.
	siedliskowy	obręb				Nadleśnictwo		obręb				Nadleśnictwo		
	lasu	Sieniawa		Sulęcín		Sulęcín		Sieniawa		Sulęcín		Sulęcín		
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	
1	Bśw	782,71	6,50	730,59	10,69	1513,30	8,02	753,85	6,26	733,88	10,71	1487,73	7,87	-25,57
2	Bw	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0
3	Bb	5,94	0,05	0,00	0,00	5,94	0,03	5,82	0,05	0,00	0,00	5,82	0,03	-0,12
4	BMśw	4888,16	40,59	2998,58	43,87	7886,74	41,78	4872,74	40,43	3001,65	43,83	7874,39	41,68	-12,35
5	BMw	6,26	0,05	3,01	0,04	9,27	0,05	6,38	0,05	3,58	0,05	9,96	0,05	0,69
6	BMb	0,72	0,01	0,00	0,00	0,72	0,00	0,75	0,01	0,00	0,00	0,75	0,00	0,03
7	LMśw	4657,97	38,68	2408,05	35,23	7066,02	37,44	4715,23	39,13	2409,45	35,17	7124,68	37,69	58,66
8	LMw	28,69	0,24	42,95	0,63	71,64	0,38	39,09	0,32	41,37	0,60	80,46	0,43	8,82
9	LMb	1,73	0,01	0,00	0,00	1,73	0,01	1,74	0,01	0,00	0,00	1,74	0,01	0,01
10	Lśw	1526,29	12,67	531,77	7,78	2058,06	10,90	1514,67	12,57	544,20	7,94	2058,87	10,89	0,81
11	Lw	7,95	0,07	3,50	0,05	11,45	0,06	7,46	0,06	2,58	0,04	10,04	0,05	-1,41
12	Ol	124,73	1,04	94,87	1,39	219,60	1,16	120,32	1,00	91,80	1,34	212,12	1,12	-7,48
13	OlJ	10,86	0,09	22,08	0,32	32,94	0,17	12,66	0,11	22,25	0,32	34,91	0,18	1,97
Razem		12042,01	100,00	6835,40	100,00	18877,41	100,00	12050,71	100,00	6850,76	100,00	18901,47	100,00	24,06

Tabela przedstawia różnice w udziale poszczególnych typów siedliskowych lasu po przeprowadzonej inwentaryzacji w porównaniu do poprzedniego planu u.l., największe dotyczą wzrostu powierzchni LMśw i spadku powierzchni siedlisk Bśw i BMśw. Zmiany są niewielkie i wynikają głównie korekt dotyczących uszczegółowienia granic pododdziałów,

tworzenia nowych wyłączeń oraz ze wzrostu powierzchni leśnej (gruntu przyjęte, ewidencyjne zmiany użytków).

Rys. 2. Wykres porównawczy udziału typów siedliskowych lasu z poprzednim planem u.l.

Rys. 3. Wykres procentowego udziału gatunków panujących w typach siedliskowych lasu (na podst. Tabeli II).

3.6. Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg stref uszkodzenia lasu i gatunków panujących – tabela nr VII.

Grunty Nadleśnictwa Sulęcina leżą w wolnej strefie od zanieczyszczeń przemysłowych powietrza. W drzewostanach nie zaobserwowano uszkodzeń przemysłowych, dlatego też nie ustalono stref uszkodzeń lasu od przemysłu. W związku z powyższym nie sporządzono również tabeli nr VII.

3.7. Zestawienie przyjętych podczas KZP, typów drzewostanów (TD) dla poszczególnych siedlisk leśnych z uwzględnieniem krain przyrodniczo-leśnych.

Przyjęto następujące typy drzewostanów oraz docelowe składki odnowień w zależności od typu siedliskowego lasu.

Tab. 6. Typy drzewostanów i docelowe składki odnowień.

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Skład docelowy odnowień %
Bśw	So	So 80-90, Brz i inne 10-20
Bb	So	So 80-90, Brz i inne 10-20
BMśw	So	So 80, Dbb i inne 20
	Db So	So 60, Dbb 30, Bk i inne 10
BMw	Db So	So 60, Dbb 30 Św i inne 10
BMb	Św So	So 60, Św 30, Brz i inne 10
LMśw	Db So	So 50, Db 30, Bk i inne 20
	So Db	Db 50, So 30, Bk i inne 20
	Bk So	So 50, Bk 30, Db i inne 20
	So Bk	Bk 50, So 30, Db i inne 20
LMw	So Db	Db 50, So 30, Św i inne 20
LMb	Ol	Ol 70, Brz i inne 30
Lśw	Db	Db 80, Bk i inne 20
	Bk	Bk 80, Db i inne 20
	Bk Db	Db 60, Bk 30, Md i inne 10
	Db Bk	Bk 50, Db 30, Md i inne 20
Lw	Js Db	Db 70, Js i inne 30
Ol	Ol	Ol 90, Js i inne 10
OlJ	Ol Js	Js 40, Ol 40, Brz i inne 20

W uzasadnionych przypadkach nadleśniczy może podjąć decyzję o zmianie w/w docelowego składu gatunkowego uprawy. Dla zapewnienia zamierzonego celu hodowlanego należy kierować się zasadą, że odchyłki dla poszczególnych gatunków głównych nie powinny przekraczać 20 %, a w łącznym udziale gatunków głównych 30 %. Natomiast w przypadku gatunków domieszkowych łączne odchyłki nie powinny przekraczać 40 %. Większe odstępstwa mogą być tolerowane tylko w uprawach powstałych z odnowień naturalnych oraz na małych powierzchniach tj. do 1 ha. Wyjątkowo, w sytuacjach szczególnych gdzie w/w składki oraz dopuszczalne odchyłki nie gwarantują pożądanego skutku hodowlanego nadleśniczy – na wskazanej pozycji, ma prawo do podejmowania indywidualnych decyzji, w kierunku zapewniającym najlepszą realizację celów gospodarki leśnej.

Typy drzewostanów oraz orientacyjne składki gatunkowe upraw dla siedlisk przyrodniczych na obszarze siedliskowym Natura 2000 oraz dla siedlisk przyrodniczych w stanie zachowania „A” oraz w uzasadnionych przypadkach w stanie „B” i „C”, poza tymi obszarami przyjęto zgodnie z załącznikiem do pisma RDLP w Szczecinie znak: ZH-712-7/12/1/09 z dnia 05.06.2009 r.

W niektórych przypadkach zastosowano modyfikację TD przy zachowaniu gatunku głównego. W przypadku drzewostanów sosnowych na siedlisku BMśw zastosowano modyfikację z typem Bk-So na powierzchni 281,56 ha. Są to głównie przedrębne drzewostany z podrostem i podsadzeniem bukowym. Pozostałe przypadki modyfikacji przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 8 Wykaz siedlisk ze zmodyfikowanym typem drzewostanu.

TSL	TD	Pow (ha)
BMśw	BKSO	281,56
LMśw (10-33-1-08-39 -c -00)	ŚWDB	3,56
LMśw (10-33-1-07-115 -c -00)	DBBK	8,33
LMśw (10-33-1-06-219 -k -00)	BK	2,20
LMW (10-33-1-10-376 -h -00)	ŚWDB	1,61

3.8. Ocena walorów genetycznych lasu, w tym bazy nasiennej.

Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Sulęcín obejmuje 353 region pochodzenia leśnego materiału podstawowego. W Nadleśnictwie wyznaczono oraz założono:

- wyłączone drzewostany nasienne,
- gospodarcze drzewostany nasienne,
- plantację nasienną,
- bloki upraw pochodnych,
- uprawy pochodne,
- drzewa mateczne,
- źródła nasion.

3.8.1. Wyłączone drzewostany nasienne (WDN)

W Nadleśnictwie Sulęcín uznano 8,64 ha wyłączonych drzewostanów nasiennych dla So i Dg.

Tabela 9. Lokalizacja i zestawienie powierzchni WDN w Nadleśnictwie Sulęcín

Obręb	Oddz. Poddz.	Gatunek	Pow. leś. zal.
Sulęcín	126 g	Dg	3,38
Sulęcín	288 c	So	5,26
Powierzchnia ogółem			8,64

3.8.2. Gospodarcze drzewostany nasienne (GDN)

W Nadleśnictwie Sulęcín uznano 355,15 ha gospodarczych drzewostanów nasiennych.

Tabela 10. Powierzchnia GDN w Nadleśnictwie Sulęcín

Gatunek	Pow. leś. zal.
SO	152,75
BK	128,40
DB.B	56,45
BRZ	4,53
MD	9,63
OL	3,39
Powierzchnia ogółem	355,15

Szczegółowy wykaz GDN zawarto we wzorze nr 2, w części tabelarycznej elaboratu.

3.8.3. Plantacje nasienne

Nadleśnictwo posiada 1 plantację nasienną modrzewia europejskiego zlokalizowaną w obrębie Sulęcina w oddziale 133 i. Powierzchnia wydzielona z plantacją wynosi 7,20 ha.

3.8.4. Bloki upraw pochodnych i uprawy pochodne.

W Nadleśnictwie Sulęcina utworzono 6 bloków upraw pochodnych o łącznej powierzchni 340,11 ha.

Tabela 11. Bloki upraw pochodnych w Nadleśnictwie Sulęcina.

Lp.	Nr bloku - gatunek	Obręb	Lokalizacja	Powierzchnia (ha)
1	1 - So	Sulęcina	105 c-k, m, n, 106 k- m, o, 121k, 122 a-d, g-k	60,72
2	2 - So	Sulęcina	143 b,f,g-m, 144 a,b,d-h,j,k, 145a,c,g-l, 146 a, c, d, g	67,39
3	3 - So	Sieniawa	1 a,c,d-g, 2 a, c-h, 3 a-f, 4 a-d	76,54
4	4 - Dg	Sulęcina	125 c, 126 a-c, f	23,73
5	5 - Bk	Sieniawa	52 f, 79 a-c, g, h, 118 a, c-h, 158 a, b, d, f, j-l, 183a	91,06
6	6 - Dbb	Sieniawa	248A c-h	20,67
Razem				340,11

Tabela 12. Uprawy pochodne w blokach upraw pochodnych w Nadleśnictwie Sulęcina.

Lp.	Nr bloku - gatunek	Obręb	Lokalizacja	Powierzchnia
1	1-So	Sulęcina	105 c,d, 106 k,l, 122 a, d	19,03
2	2-So	Sulęcina	143 f-g, h,i,m, 144 a, b, d, g, h, j, 145 a, g, i, k, 146 g	40,02
3	3-So	Sieniawa	1 a, d, g, 2 a, 3 a, 4 b	18,97
4	4-Dg	Sulęcina	125 a, 126 a, c	13,53
5	5-Bk	Sieniawa	52 f, 79 a-c, g, h, 118 a, c-h, 158 a, b, d, f, j-l, 183a	91,06
6	6-Dbb	Sieniawa	248A c-h	20,67
Powierzchnia ogółem				203,28

Poza blokami założono uprawy wiadomego pochodzenia na powierzchni 43,92 ha.

3.8.5. Drzewa mateczne (doborowe).

Nadleśnictwo posiada 19 drzew matecznych w tym:

- So -5 szt. – obręb Sulęcina – oddz. 288c (WDN)
- Bk -3szt. – obręb Sieniawa – oddz. 260 b(2), c(1)
- Dg -11 szt. - obręb Sulęcina – oddz. 126g (WDN)

3.8.6. Źródła nasion.

Nadleśnictwo posiada 6 źródeł nasion zlokalizowanych w obrębie Sieniawa w tym:

- Gb – 1 szt. - oddz. 158 a,
- Ol sz - 1 szt. – oddz. 112 f,
- Js - 1 szt. – oddz. 112 f,
- Czir.p – 1 szt. – oddz. 112 f,
- Jw. – 1 szt. – oddz. 258 a,
- Lp – 1 szt. – oddz. 31 c.

3.9. Uogólniona ocena stanu środowiska przyrodniczego.

3.9.1. Obszary chronione

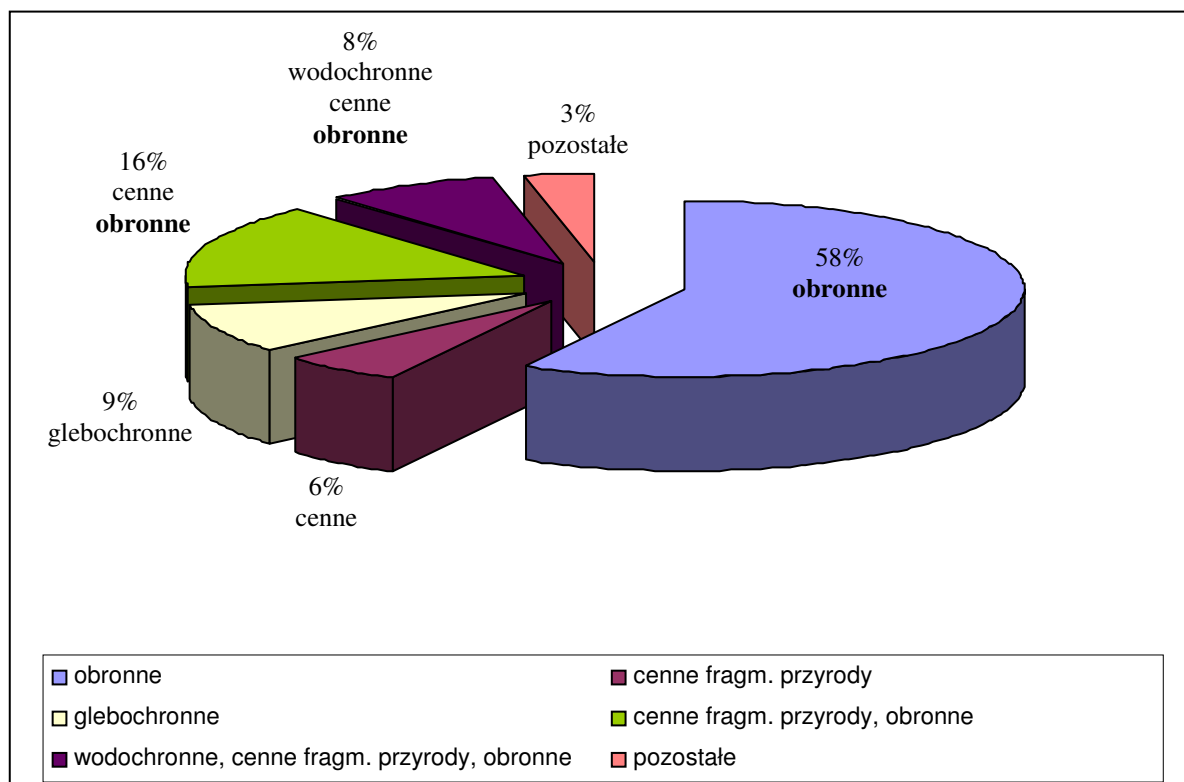
Szczegółową analizę i lokalizację obszarów chronionych przedstawiono w Programie Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Sulęcín.

3.9.2. Lasy ochronne

Dla prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych, uwzględniając aktualnie pełnione przez lasy funkcje ochronne, zgodnie z decyzją Ministra Środowiska DLP-I-612-19/32257/15/ŁP z dnia 26-08-2015 r., część lasów Nadleśnictwa uznano za ochronne.

Tab. 7. Zestawienie powierzchni rezerwatów, lasów ochronnych i pozostałych.

Dominujące funkcje lasu		Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona			
		Obręb		Nadleśnictwo	
		Sieniawa	Sulęcín		
		ha		ha	%
I	REZERWATY	-	-	-	-
II	LASY OCHRONNE, w tym:	10 764,40	1 230,89	11 995,29	63,46
1	obronne	6 926,64		6 926,64	36,64
2	w miastach i wokół miast	21,83	31,63	53,46	0,28
3	cenne fragm. przyrody	720,53		720,53	3,81
4	wodochronne	53,14	48,15	101,29	0,54
5	glebochronne		1 081,68	1 081,68	5,72
6	nasienne		5,26	5,26	0,03
7	ostoje zwierząt		52,83	52,83	0,28
8	cenne fragm. przyrody, obronne	1 875,01		1 875,01	9,92
9	cenne fragm. przyrody, ostoje zwierząt	75,69		75,69	0,40
10	wodochronne, cenne fragm. przyrody	65,91		65,91	0,35
11	wodochronne, obronne	47,21		47,21	0,25
13	glebochronne, w miastach i wokół miast		7,96	7,96	0,04
14	glebochronne, nasienne		3,38	3,38	0,02
15	wodochronne, cenne fragm. przyrody, obronne	978,44		978,44	5,18
III	LASY GOSPODARCZE	1286,31	5619,87	6 906,18	36,54
Ogółem pow. zalesiona i nie zalesiona		12051,34	6850,76	18901,47	100,00

Rys. 4. Udział procentowy poszczególnych kategorii ochronności.

Szczegółowa lokalizacja lasów ochronnych oddziałami i pododdziałami:

OBRĘB SIENIAWA

- *obronne oddz.*: 1-5, 9, 10f-m, 11-23, 24j-n, 25j-n, 26h-n, 28b-c, 29f-l, 30-48, 56-77, 84-106, 122f, 123-143, 161b-c,f, 162-181, 182, 186-203, 204a-g, 205-206, 207a-l, 227-243, 246a-j,m-n, 247, 264b-d, 265h, 266b, 267-281, 282a-c,k, 286-287, 300b, 301-314, 315a-b,h-i, 318k-l, 319f-i, 320d-i, 321, 325-338, 342i-m, 343f-j, 344-346, 347a-j,l, 349f-g, 350-356, 357a-b, 358a, 365-368, 369a-k, 370-373, 374a, 381-384, 385a-d,h-m, 388-390, 395b-h, 396-398, 408a,d-g,l, 409-415, 416a-b,h, 421-423, 425a, 426-427, 428b-g,i-k, 429a,d, 430g-i,l-m,o-r, 437, 438a-j,l, 439a-g,i-l,o,

- *w miastach oddz.*: 26A,

- *cenne fragmenty rodzimej przyrody oddz.*: 109a-c, 111-112, 113a,f,k-r, 114, 146b-c,f, 147-153, 211c-f, 221a-d, 213a-g, 214-219, 248l,n, 249b-i, 250, 253f, 254a-c,h, 288h-k, 289, 291j,l-n, 292g-k, 293-294, 443b, 444a,c-d, 445a-h,k, 446, 447d,

- *wodochronne oddz.*: 181Aa-t, 181B,

- *cenne fragm. przyrody, obronne oddz.*: 27, 51-55, 79-83, 115-121, 122a-d, 154-155, 156a-f, 157a-c, 158-160, 161a,d, 183h-m,p-t, 184-185, 204h-i, 224c-h,j-l, 225-226, 246k-l, 258b-l, 259-260, 261c-h, 262h-i, 263, 264a, 265a-g, 266a, 282d-f, 295-297, 298c-g,j-k,m, 299, 300a,c, 315c-g, 316a-h, 320a-c, 322-324, 348, 349a-c, 357d, 358c-m, 359a-h, 360a-d, 361-

362, 374b-h, 375-376, 377a, 380i, 386-387, 393-394, 395a, 404-407, 408c,i-k, 416c-g, 417-418, 425b-h, 429b-c, 430a-f,j-k,n, 438k, 439h,m-n,p-y, 440,

- *cenne fragm. przyrody, ostoje zwierząt oddz.*: 251-252, 253a-d,g, 292a-f,

- *wodochronne cenne fragm. przyrody oddz.*: 253h-j, 254d-g,j-p, 290, 291a-g,k,

- *wodochronne obronne oddz.*: 282g, 283a-d, 315j-k, 316l, 339a-c, 420f-g,k-o, 424d-f, 431f-h,

- *wodochronne cenne fragm. przyrody, obronne oddz.*: 156g-k, 157d-i, 183a-g,n-o, 220-223, 224a-b,i, 244-245, 255-257, 258a, 261a-b, 262a-g, 282h-i, 283f-h, 284, 285a-j, 298a-b,h,l, 315l, 316i-k,m, 317, 318a-j, 319a-d, 339d-h, 340-341, 342a-h, 343a-d, 359i-m, 360f-k, 363-364, 377b-h, 378-379, 380a-h, 419, 420a-d,h-j, 424a-c,g-p, 431 i-j, 432-436,

OBREB SULECIN

- *w miastach oddz.*: 115b-c,h-j,k-s, 169n-o, 170f,s-t, 171c,g,m, 228a,g-h,m,bx,

- *wodochronne oddz.*: 18b,g,j-k, 19a,c-d,h-i, 40m-o, 41f-g, 42c-d, 43a, 61g,i-j,

- *glebochronne oddz.*: 6-7, 24-25, 46-50, 67-68, 69a-m, 70-75, 93-95, 102-112, 121a-k, 122a-n,p, 123, 124b-i, 125, 126a-f,h-k, 127-128, 129a-j, 130d-g,i-j, 146a-b, 148a, 149a-d, 150a-g, 151a-h,j,n-p, 152a-b,d-k, 164b, 165a,b,

- *nasienne oddz.*: 288c,

- *ostoje zwierząt oddz.*: 293b,f-i,l-r, 294f-p,

- *glebochronne w miastach oddz.*: 23, 69n,

- *glebochronne nasienne oddz.*: 126g,

3.9.3. Walory przyrodnicze.

Walory przyrodnicze opisane są szczegółowo w Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Sulęcín. Do istniejących form ochrony przyrody należą:

- Park krajobrazowy (1)
- Obszary chronionego krajobrazu (3)
- Obszary Natura 2000 (1)
- Pomniki przyrody (24)
- Stanowisko dokumentacyjne (1)
- Użytki ekologiczne (16)
- Zespoły przyrodniczo- krajobrazowe (1)
- Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Ochronę bogactwa przyrodniczego projektuje się i proponuje rozszerzyć o kolejne (tu zaliczono te, które były wcześniej już podawane w różnego typu opracowaniach):

- pomniki przyrody (3)
- zespół przyrodniczo- krajobrazowy (1)

3.9.4. Zagrożenia środowiska przyrodniczego.

Z czynników abiotycznych największe zagrożenie dla środowiska przyrodniczego stwarzają huraganowe wiatry, późne przymrozki, susze oraz pożary. W minionym okresie nie stwierdzono podtopień spowodowanych czynnikami atmosferycznymi.

Z czynników biotycznych największe zagrożenie stwarza zwierzyna płowa. W ostatnich latach, w młodnikach i drzewostanach starszych zaobserwowano szkody powodowane przez bobry. W uprawach i młodnikach liściastych szczególnie bukowych pojawiły się szkody powodowane przez gryzonie.

W minionym okresie odnotowano dość znaczne szkody spowodowane przez foliofagi drzew liściastych. Nie odnotowano większych problemów ze strony szkodników upraw, do czego w znacznym stopniu przyczyniło się przelegiwanie zrębów. Nie odnotowano, również większych zagrożeń ze strony szkodników pierwotnych sosny.

Spośród grzybów patogenicznych, największe zagrożenie stwarzają opieńka oraz huba korzeni. Problem dotyczy głównie gruntów porolnych.

Ze strony czynników antropogenicznych, potencjalnie duże zagrożenie pożarowe stwarza zlokalizowany na terenie obrębu Sieniawa poligon wojskowy, jednak w minionym okresie nie odnotowano pożaru spowodowanego funkcjonowaniem poligonu.

Negatywne oddziaływanie człowieka na środowisko poprzez tworzenie infrastruktury komunikacyjnej polega na powstawaniu barier ekologicznych utrudniających migrację zwierzyny. Do najważniejszych dróg należą: drogi wojewódzkie Nr 136 Gorzów - Sulęcín, Nr 137 Sulęcín - Międzyrzecz i Nr 138 Sulęcín - Torzym.

Więcej informacji odnośnie zagrożeń środowiska przyrodniczego zamieszczono w Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Sulęcín.

4. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego.

4.1. Syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

4.1.1. Ocena ekonomiczna regionu.

Najważniejszymi funkcjami regionu jest rolnictwo, leśnictwo, usługi, wytwórczość przemysłowa, turystyka i rekreacja.

Struktura zatrudnienia w Nadleśnictwie Sulęcín przedstawia się następująco:

- zatrudnienie ogółem - 49 osób, w tym:
  - w służbie leśnej - 36 osób
  - poza służbą leśną - 13 osób, w tym:
    - administracja - 10 osób
    - robotnicy stali - 2 osoby
    - stażysta - 1 osoby

W nadleśnictwie Sulęcín w okresie 2005-2014 r. całość prac z zakresu hodowli i użytkowania lasu była wykonywana przez zakłady usług leśnych. Głównymi odbiorcami surowca drzewnego są:

- firmy polskie:
  - KPPD Szczecinek S.A.
  - Steico Sp. z o.o.
  - Barlinek Inwestycje Sp. z o.o., Barlinek,
  - Kronopol Sp. z o.o., Żary,

- Stelmet S.A., Zielona Góra,
PP-H-U „Drewit” Sp. z o.o., Witnica,
Gryfskand Sp. z o.o., Gryfino,
Mondi Świecie S.A., Świecie,
Swedwood Poland Sp. z o.o., Chociwel,
Homanit Krosno Odrzańskie Sp. z o.o., Krosno Odrzańskie,
- firmy niemieckie:
Kronoply GmbH, Heiligengrabe,
BHW Beeskow, Beeskow,
Klenk Holz AG, Oberrot,
Zellstoff Stendal Holz GmbH, Arneburg,
Klausner Holz Sachsen GmbH, Kodersdorf.

4.1.2. Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych w powiązaniu z warunkami transportu drewna.

Grunty Nadleśnictwa Sulęcina tworzą zasadniczo dwa duże kompleksy leśne oraz 86 mniejszych kompleksów. Dwa duże kompleksy stanowią 97 % powierzchni ogólnej nadleśnictwa. Pozostałe kompleksy mają powierzchnię od 0,09 do 160 ha.

Dokładną liczbę i wielkość kompleksów szczegółowo przedstawiono w Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa.

Warunki transportowe Nadleśnictwa są bardzo dobre. Gęsta sieć dróg publicznych o dobrej nawierzchni ułatwia transport drewna. Kompleksy udostępnione są przez dobrej jakości ulepszone drogi leśne.

4.2. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej nadleśnictwa wraz z zestawieniem wskaźników tej gospodarki.

4.2.1. Czynniki wpływające na stopień trudności gospodarczych nadleśnictwa.

Na stopień trudności gospodarczych w Nadleśnictwie wpływają głównie:

- zlokalizowanie na terenie Nadleśnictwa poligonu wojskowego,
- ekstrema pogodowe (huraganowe wiatry, susze, przymrozki),
- wysokie stany zwierzyny płowej,
- ochrona przyrody (obszar Natura 2000, park krajobrazowy, ZPK, OCHK)
- wzmożony ruch turystyczny,
- znaczny udział drzewostanów na gruntach porolnych

4.2.2. Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej.

Tab. 8. Zestawienie ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej oraz ramowy plan ekonomiczny na 10-lecie (tabela XIX)

Lp.	Wyszczególnienie	Ubiegły okres gospodarczy	Plan na bieżący okres gospodarczy
1	2	3	3
1	Powierzchnia leśna ¹ (stan na 1.01. pierwszego roku obowiązywania planu ul) - ha	18 877,41	18 901,47
2	Zasoby drzewne na powierzchni leśnej (stan na 1.01. pierwszego roku obowiązywania planu ul) – brutto m ³	4 815 523	4 887 994
3	Zasobność drzewostanów (stan na 1.01. pierwszego roku obowiązywania planu ul) – brutto m ³ /ha	293	291
4	Wartość majątku nadleśnictwa	wartość drzewostanów (według tablic) - tys. Zł	x
		wartość gruntów leśnych (według metody wskaźnikowej) - tys. zł	x
		wartość środków trwałych tys. Zł	x
	Razem	tys. zł.	x
5	Etat 10-letni (grubizna netto)	użytki rębne - m ³ netto	604 877
		użytki przedrębne - m ³ netto	378 000
		razem użytki główne - m ³ netto	982 877
		udział użytków przedrębnych - %	62
6	Okresowy przyrost w 10-leciu	brutto m ³ (2)	1 275 991
		przeciętnie m ³ /ha/rok	7,63
7	Wskaźniki gospodarki zasobami (grubizna brutto)	użytkowanie rębne: m ³ /ha pow.leśn./rok	3,2
		użytkowanie przedrębne: m ³ /ha pow.leśn./rok	2,00
		użytkowanie główne: m ³ /ha pow.leśn./rok	5,2
		użytkowanie główne: %zasobów/rok	2,04
		użytkowanie główne: %przyrostu/rok	7,70
8	Udział powierzchni prawnie wyłączonych z użytkowania rębego % - (udział w powierzchni leśnej)	-	0,87
9	Udział lasów ochronnych - %(udział w powierzchni leśnej)	73,35	63,46
10	Powierzchnia lasów nadzorowanych - w ha	62,81	115,63
	% udziału w powierzchni lasów nadleśnictwa	0,33	0,61

¹ - powierzchnia leśna zalesiona i nie zalesiona, bez gruntów związanych z gospodarką leśną

² - wg wzoru $V_k - V_p + V$, gdzie V_k - zapas na końcu okresu, V_p zapas na początku okresu,
V - pozyskanie w okresie obowiązywania planu (miąższość brutto)

4.3. Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.

Tab. 9. Orientacyjna prognoza przeciętnego rocznego wyniku ekonomicznego nadleśnictwa, spodziewanego według etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w planie urządzenia lasu oraz według orientacyjnego etatu potencjalnego, obliczonego dla porównania z uwzględnieniem pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych (tabela XX)

Lp.	Wielkość pozyskania drewna oraz ważniejsze wskaźniki kosztów i przychodów	Jednostka miary	Przeciętnie rocznie za ostatnie 3 lata	Według etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w planie u.l.	Według orient. etatu potencjalnego z uwzględnieniem pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych
1.	Przeciętna roczna ilość pozyskiwanego drewna	m3	107 842	121 064	121 064
2.	Koszty administracyjne i pozostałe niewymienione	zł	7 495 000	7 495 000	7 495 000
3.	Koszty ochrony lasu	zł	546 526	546 526	546 526
4.	Koszty nasiennictwa i selekcji	zł	155 061	155 061	155 061
5.	Koszty odnowień i zalesień	zł/ha	3 759	3 759	3 759
6.	Przeciętna roczna ilość odnowień i zalesień	ha	172	250	250
7.	Koszty pielęgnowania upraw i młodników	zł/ha	530	530	530
8.	Przeciętna roczna ilość pielęgnowanych upraw i młodników	ha	1 320	1 438	1 438
9.	Koszty pozyskania i zrywki drewna	zł/m3	50,13	50,13	50,13
Suma kosztów (k)		zł	16 974 316	17 912 778	17 912 778
10.	Przychody ze sprzedaży drewna	zł/m3	185.56	185.56	185.56
Suma przychodów (p)		zł	20 760 141	22 464 636	22 464 636
Wskaźnik udziału kosztów w przychodach (k/p)		zł	0,82	0,80	0,80

5. Charakterystyka stanu lasu oraz analiza stanu zasobów drzewnych nadleśnictwa.

5.1. Ocena możliwości produkcyjnych lasu na podstawie zestawień końcowych – tabela II, III, IV, Va, VI, VIIa.

W części tabelarycznej opisanie ogólnego zamieszczono następujące tabele charakteryzujące możliwości produkcyjne lasów:

- Tabela nr II : Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji
- Tabela nr III: Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących.
- Tabela nr IV: Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących.
- Tabela nr Va: Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu.
- Tabela nr VI: Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności.

-Tabela nr VIIa: Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących - przyrost tablicowy.

-Tabeli nr VII i VIIb nie sporządza się ze względu na nie określanie stref uszkodzenia lasu (całe Nadleśnictwo leży w strefie 0).

5.1.1. Bonitacje gatunków panujących.

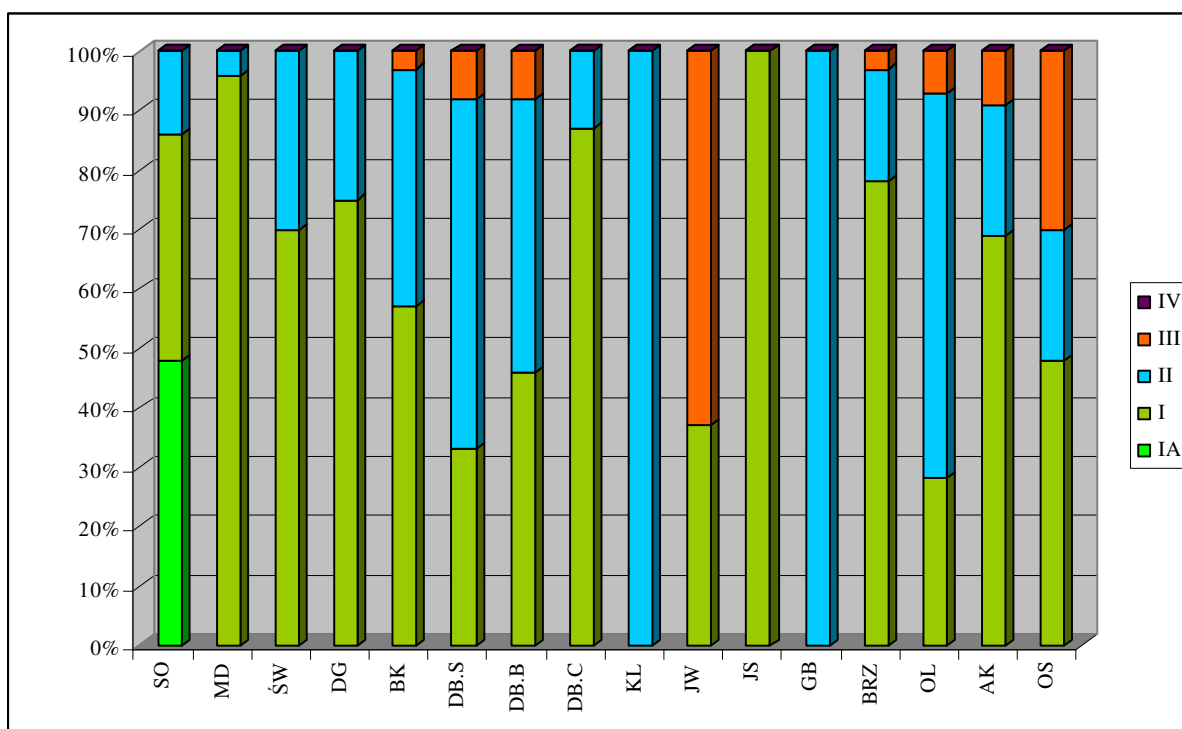
Udział procentowy powierzchni drzewostanów wg bonitacji gatunków panujących (wg danych z tabeli nr II) przedstawia się następująco:

Tab. 10. Udział procentowy powierzchni drzewostanów wg bonitacji gatunków panujących (wg danych z tabeli nr II)

OBRĘB SIENIAWA															
BONITACJA	SO	MD	ŚW	DG	BK	DB.S	DB.B	DB.C	JW	JS	GB	BRZ	OL	AK	OS
IA	49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I	37	100	74	100	59	31	50	0	100	100	0	79	23	64	48
II	14	0	26	0	39	57	43	100	0	0	100	18	69	12	22
III	0	0	0	0	2	12	7	0	0	0	0	3	8	24	30
IV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
%	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

OBRĘB SULECIN															
BONITACJA	SO	MD	ŚW	DG	BK	DB.S	DB.B	DB.C	KL	JW	JS	GB	BRZ	OL	AK
IA	47	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I	40	94	63	69	46	37	28	100	0	31	100	0	70	34	70
II	13	6	37	31	43	61	61	0	100	0	0	100	29	61	24
III	0	0	0	0	10	2	11	0	0	69	0	0	1	6	6
IV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
%	100	100	100	100	99	100	100	100	100	100	100	100	100	101	100

NADLEŚNICTWO SULECIN																
BONITACJA	SO	MD	ŚW	DG	BK	DB.S	DB.B	DB.C	KL	JW	JS	GB	BRZ	OL	AK	OS
IA	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I	38	96	70	75	57	33	46	87	0	37	100	0	78	28	69	48
II	14	4	30	25	40	59	46	13	100	0	0	100	19	65	22	22
III	0	0	0	0	3	8	8	0	0	63	0	0	3	7	9	30
IV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
%	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Rys. 5. Udział % pow. d-stanów wg bonitacji gatunków zajmujących pow. powyżej 1 %.

Najważniejsze pod względem gospodarczym gatunki drzew cechują się w Nadleśnictwie dobrymi bonitacjami (Ia, I, II), gatunki znajdują tu dobre warunki glebowe, siedliskowe i klimatyczne do rozwoju i wzrostu.

5.1.2. Powierzchniowy i miąższościowy udział drzewostanów w klasach wieku (wg danych z tabeli nr III i IV).

Syntetyczne zestawienie tabeli klas wieku wg gatunków panujących pod względem zajmowanej powierzchni zalesionej i nie zalesionej, miąższości oraz przeciętnego zapasu na 1 ha wg obecnego planu u.l. V rewizji (stan na 01.01.2015 r.) w porównaniu do poprzedniego planu u. l. IVrewizji (stan na 01.01.2005 r.) przedstawia się następująco:

Tab. 11. Powierzchniowy i miąższościowy udział drzewostanów w klasach wieku (wg danych z tabeli nr III i IV).

Klasy wieku	Obręb Sieniawa			Klasy wieku	Obręb Sulęcín		
	ha	m ³	przeciętna zasobność m ³ /ha		ha	m ³	przeciętna zasobność m ³ /ha
Leśna nie zalesiona	2160,39	13009	6	Leśna nie zalesiona	12,38	213	17
	17,92	0,43			0,18	0,02	
I a	477,82	115	0	I a	389,20	0	0
	3,97	0,00			5,68	0,00	
I b	491,96	10325	21	I b	713,81	21515	30
	4,08	0,34			10,42	1,14	
II a	579,33	64610	112	II a	535,01	81665	153
	4,81	2,15			7,81	4,33	
II b	458,15	89335	195	II b	411,51	89370	217
	3,80	2,97			6,01	4,74	
III a	794,87	245865	309	III a	782,21	236670	303
	6,60	8,18			11,42	12,56	
III b	1096,71	369135	337	III b	816,87	283765	347
	9,10	12,29			11,92	15,05	
IV a	1891,90	665910	352	IV a	599,45	228865	382
	15,70	22,19			8,75	12,15	
IV b	716,55	267955	374	IV b	424,51	157485	371
	5,95	8,92			6,20	8,36	
V a	741,31	290025	391	V a	714,00	274665	385
	6,15	9,65			10,42	14,58	
V b	529,81	210855	398	V b	267,25	110800	415
	4,40	7,02			3,90	5,88	
VI	597,01	262235	439	VI	235,96	90540	384
	4,95	8,73			3,44	4,81	
VII	128,19	58065	453	VII	49,02	19355	395
	1,06	1,93			0,72	1,03	
VIII i starsze	93,01	50500	543	VIII i starsze	17,64	6555	372
	0,77	1,68			0,26	0,35	
KO	1290,19	388140	301	KO	866,10	259555	300
	10,71	12,92			12,64	13,78	
KDO	3,51	925	264	KDO	15,84	5210	329
	0,03	0,03			100,00	0,28	
Przestoje na gr. zal.		17128		Przestoje na gr. zal.		17634	
		0,57				0,94	
Razem pow.zal.	9890,32	2991123	302	Razem pow.zal.	6838,38	1883649	275
	82,07	99,57			99,82	99,99	
Ogółem pow.zal. i nie zal.	12050,71	3004132	249	Ogółem pow.zal. i nie zal.	6850,76	1883862	275
	100,00	100,00			100,00	100,00	

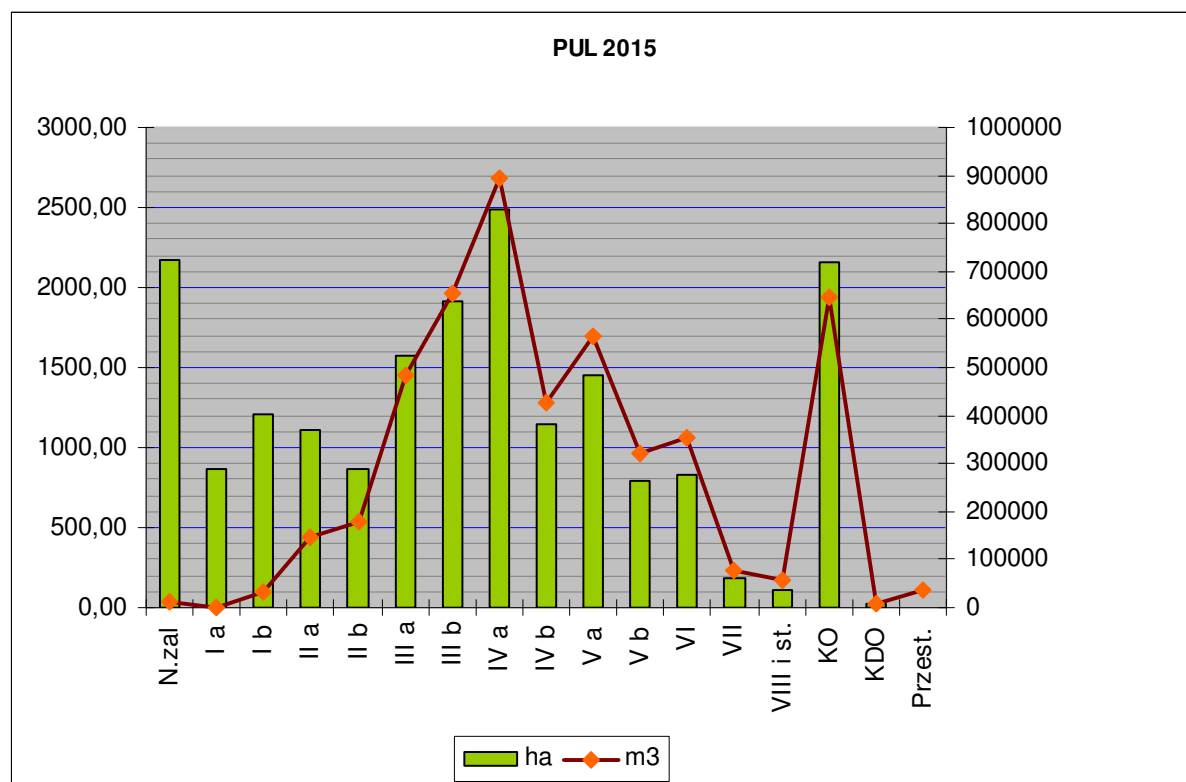
c. d.

Klasy wieku	N-ctwo stan na 1.1.2015 r.			N-ctwo stan na 1.1.2005 r.			Różnica+/-		
	ha	m ³	przeciętna zasobność	ha	m ³	przeciętna zasobność	ha	m ³	przeciętna zasobność
	%	%	m ³ /ha	%	%	m ³ /ha			m ³ /ha
Leśna nie zalesiona	2172,77	13222	6	2493,17	8689	3	-320,40	4533	3
	11,50	0,27		13,22	0,18				
I a	867,02	115	0	974,10	620	1	-107,08	-505	-1
	4,59	0,00		5,16	0,01				
I b	1205,77	31840	26	1020,14	18210	18	185,63	13630	8
	6,38	0,65		5,40	0,38				
II a	1114,34	146275	131	807,75	101495	126	306,59	44780	5
	5,90	2,99		4,28	2,11				
II b	869,66	178705	205	1557,40	386165	248	-687,74	-207460	-43
	4,60	3,66		8,25	8,02				
III a	1577,08	482535	306	1946,31	556740	286	-369,23	-74205	20
	8,34	9,87		10,31	11,56				
III b	1913,58	652900	341	2581,86	875670	339	-668,28	-222770	2
	10,12	13,36		13,65	18,18				
IV a	2491,35	894775	359	1199,34	424785	354	1292,01	469990	5
	13,16	18,31		6,35	8,82				
IV b	1141,06	425440	373	1488,90	561795	377	-347,84	-136355	-4
	6,04	8,70		7,89	11,67				
V a	1455,31	564690	388	1139,61	437700	384	315,70	126990	4
	7,70	11,55		6,04	9,09				
V b	797,06	321655	404	1470,05	593380	404	-672,99	-271725	0
	4,22	6,58		7,79	12,32				
VI	832,97	352775	424	1073,50	441170	411	-240,53	-88395	13
	4,41	7,22		5,69	9,16				
VII	177,21	77420	437	233,49	108945	467	-56,28	-31525	-30
	0,94	1,58		1,24	2,26				
VIII i starsze	110,65	57055	516	55,82	26310	471	54,83	30745	45
	0,59	1,17		0,30	0,55				
KO	2156,29	647695	300	721,72	226080	313	1434,57	421615	-13
	11,41	13,25		3,82	4,69				
KDO	19,35	6135	317	114,25	32100	281	-94,90	-25965	36
	100,00	0,13		0,61	0,67				
Przestoje na gr. zal.		34762			15669			19093	
		0,71			0,33				
Razem pow.zal.	16728,70 88,50	4874772 99,73	291	16384,24 86,79	4806834 99,82	293	344,46	67938	-2
Ogółem pow.zal. i nie zal.	18901,47 100,00	4887994 100,00	259	18877,41 100,00	4815523 100,00	255	24,06	72471	4

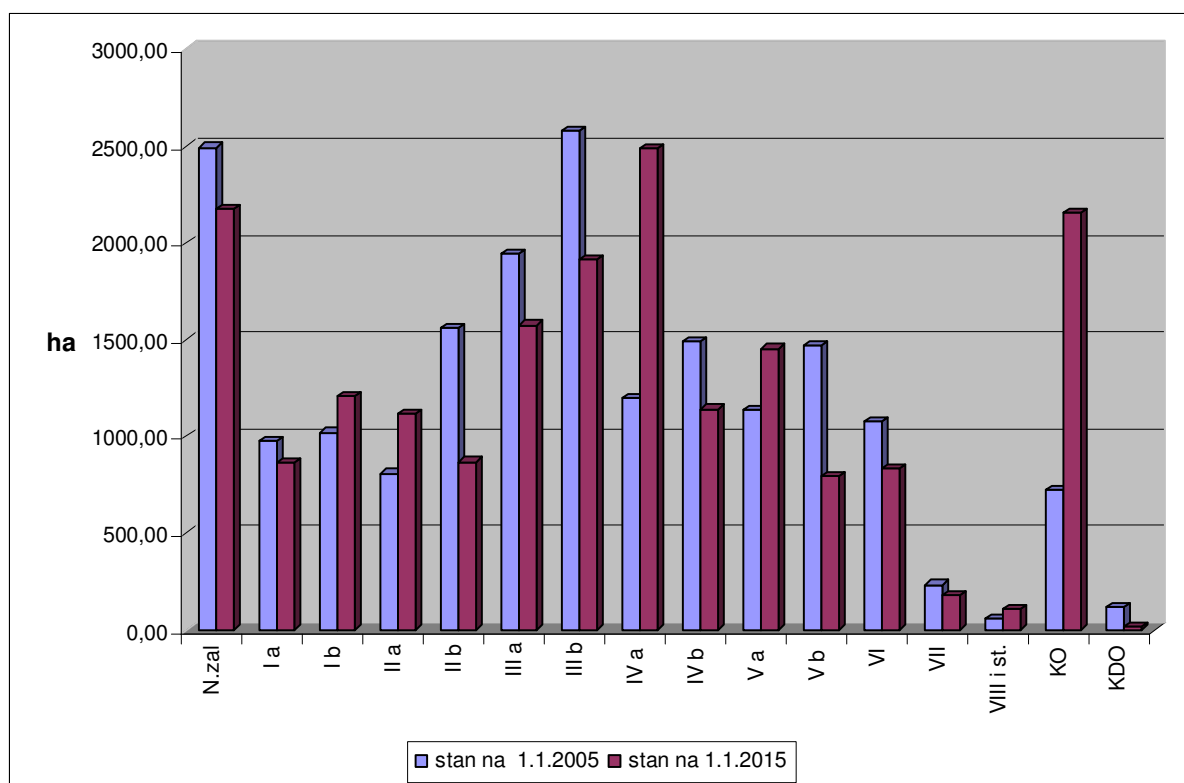
Zarejestrowano wzrost zapasu drzewostanów na powierzchni zalesionej o 67 938 m³, co stanowi 1,41 % miąższości z poprzedniej rewizji urządzenia lasu.

Zanotowano znaczny wzrost powierzchni zalesionej, co spowodowane jest w znacznej mierze zaliczeniem do drzewostanów części powierzchni w obrębie poligonu wojskowego, które dotychczas były zakwalifikowane jako grunty do sukcesji naturalnej.

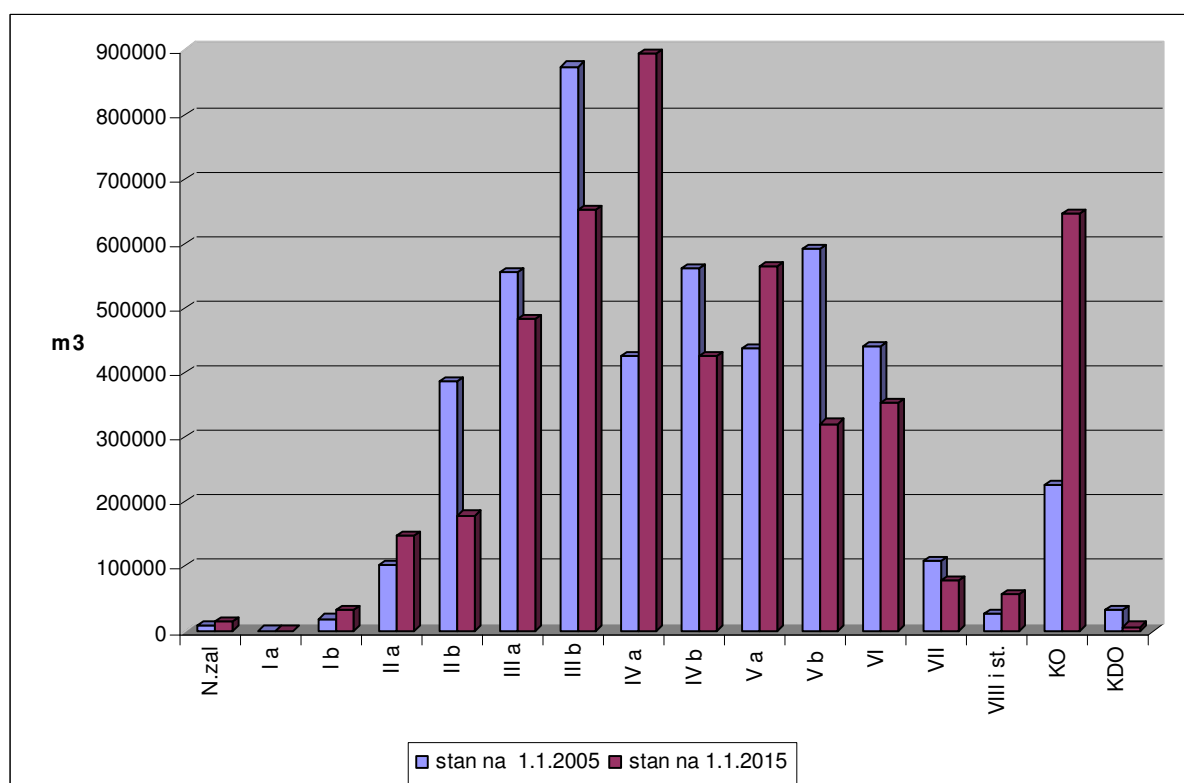
Nastąpił znaczny wzrost powierzchni drzewostanów w KO, wzrosła z 721,72 ha do 2 156,29 ha.

Rys. 6. Struktura wiekowa i miąższościowa drzewostanów w Nadleśnictwie Sulęcín.

Rys. 7. Zmiany powierzchni podklas wieku w Nadleśnictwie Sulęcín.

Rysunek 2. Zmiany zasobności w podklasach wieku w Nadleśnictwie Sulęcín.

5.1.3. Powierzchniowy i miąższościowy udział drzewostanów wg gatunków panujących.

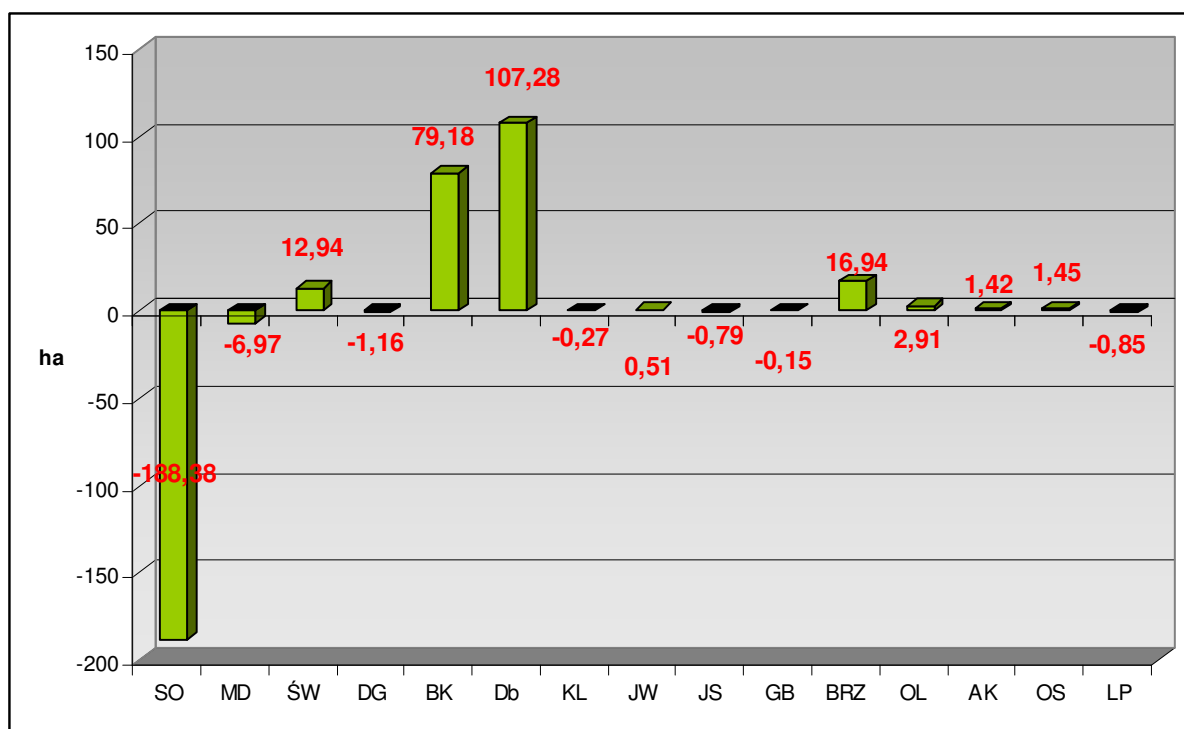
Poniższe zestawienie opracowano w oparciu o tabele nr III i IV i porównano do stanu z poprzedniego okresu (powierzchnia zalesiona).

Tab. 12. Udział powierzchniowy gatunków panujących wg poprzedniego i obecnego PUL (pow. zalesiona i nie zalesiona).

Gatunek panujący	Wg stanu na 1.01.2004 r.						Wg stanu na 1.01.2014 r.						Różnica powierzchni
	obręb				Nadleśnictwo		obręb				Nadleśnictwo		
	SIENIAWA		SULĘCIN		SULĘCIN		SIENIAWA		SULĘCIN		SULĘCIN		
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	
SO	9612,61	79,83	6125,64	89,63	15738,25	83,39	9409,08	78,1	6140,79	89,64	15549,87	82,26	-188,38
MD	19,07	0,16	21,21	0,31	40,28	0,21	13,8	0,11	19,51	0,28	33,31	0,18	-6,97
ŚW	70,8	0,59	33,73	0,49	104,53	0,55	72,67	0,6	44,8	0,65	117,47	0,62	12,94
DG	6,09	0,05	26	0,38	32,09	0,17	6,16	0,05	24,77	0,36	30,93	0,16	-1,16
BK	747,43	6,21	143,72	2,1	891,15	4,72	787	6,53	183,33	2,68	970,33	5,13	79,18
Db	582,4	4,83	118,64	1,73	701,04	3,71	666,88	5,54	141,44	2,06	808,32	4,29	107,28
KL	0,27	0	1,45	0,02	1,72	0,01	0	0	1,45	0,02	1,45	0,01	-0,27
JW	0	0	5,22	0,08	5,22	0,03	0,5	0	5,23	0,08	5,73	0,03	0,51
JS	5,79	0,05	1,46	0,02	7,25	0,04	5,11	0,04	1,35	0,02	6,46	0,03	-0,79
GB	0,5	0	2,74	0,04	3,24	0,02	0,54	0	2,55	0,04	3,09	0,02	-0,15
BRZ	844,62	7,01	186,7	2,73	1031,32	5,46	923,76	7,67	124,5	1,82	1048,26	5,55	16,94
OL	133,07	1,11	127,12	1,86	260,19	1,38	142,58	1,18	120,52	1,76	263,10	1,39	2,91
AK	7,32	0,06	40,76	0,6	48,08	0,25	8,98	0,07	40,52	0,59	49,50	0,26	1,42
OS	11,19	0,09	1,01	0,01	12,2	0,06	13,65	0,11	0	0	13,65	0,07	1,45
LP	0,85	0,01	0	0	0,85	0	0	0	0	0	0	0	-0,85
Ogółem	12042,01	100	6835,4	100	18877,41	100	12050,71	100	6850,76	100	18901,47	100	24,06

Porównując udział gatunków panujących zaznacza się wzrost cennych gatunków liściastych – buka i dęba, głównie kosztem drzewostanów sosnowych. Pozostałe gatunki wykazują minimalne wahania powierzchniowe.

W porównaniu do poprzedniego okresu, udział powierzchniowy gatunków liściastych w stosunku do iglastych wzrósł o około 1 %.

Rys. 8. Zmiany w udziale gatunków drzew panujących wg poprzedniego i obecnego planu u. l.

5.1.4. Powierzchniowy udział drzewostanów wg gatunków rzeczywistych.

Wg danych z tabeli nr Va sporządza się zestawienie charakteryzujące udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych, w poszczególnych typach siedliskowych lasu (wyrażony w %)

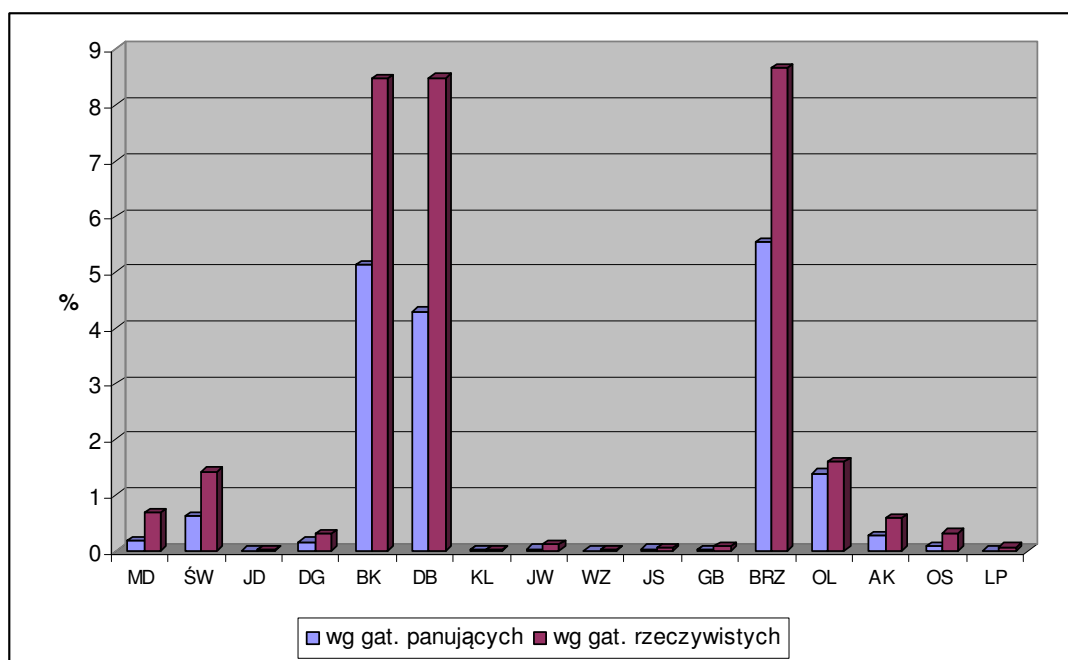
Tab. 13. zestawienie charakteryzujące udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych, w poszczególnych typach siedliskowych lasu (wyrażony w %) - dane z tabeli nr Va

OBRĘB SIENIAWA												
GAT	BŚW	BMB	BMŚW	BMW	LMŚW	LMW	LMB	ŁŚW	LW	OL	OLJ	RAZEM
SO	93,99	89,33	85,87	34,8	58,56	35,67	20,28	14,81		3,54	2,45	65,58
SO.WE					0,01			0,01				0,01
MD	0,13		0,09		0,68			2,39				0,62
ŚW			0,58	24,61	2,04	6,03		3,72		1,54	1,58	1,53
JD								0,05				0,01
DG	0,05		0,03		0,18			1,49			0,32	0,29
CIS					0			0,02				0
BK	0,28		0,83		8,96	2,11		45,09	38,41	0,38	2,21	9,82
DB.S	0,01		0,26		2,41	1,06		4,86	1,98	0,52	4,03	1,65
DB.B	0,68		3,74	7,21	8,68	8,69		19,02				7,34
DB.C					0,05	0,34		0,06				0,03
KL	0,02				0,01							0,01
JW			0,01		0,2			0,08			1,11	0,09
WZ			0		0,04	0,26		0,09	2,59		0,63	0,03
JS					0,01			0,15		0,28	14,38	0,05
GB			0,02		0,06			0,19		0,08		0,06
BRZ	4,67	10,67	8,11	16,14	16,53	8,63	20,28	6,96	15,7	7,03	2,92	10,67
OL			0,1	17,24	0,14	29,98	59,44	0,31	41,32	85,13	70,37	1,4
AK	0,17		0,24		0,5			0,18		0,18		0,32
OS			0,09		0,86	7,14		0,39		1,32		0,44
WB					0,01	0,09						0
LP	0		0,03		0,07			0,13				0,05
RAZEM	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

OBREB SUŁĘCIN											
GAT	BŚW	BMŚW	BMW	LMŚW	LMW	LŚW	LW	OL	OLJ	RAZEM	
SO	92,09	85,85	45,25	66,87	39,04	37,51	3,1	1,49	0,72	74,26	
SO.B		0,01								0	
SO.WE					0,77					0	
MD	0,03	0,26		1	0,6	3,51				0,75	
ŚW	0,05	0,65		1,81	13,75	2,56		2,67	0,58	1,25	
JD				0,01						0	
DG		0,01		0,37	0,63	2,42				0,33	
CIS						0,02				0	
BK		1,15		11	0,97	27,08		0,33		6,54	
DB.S		0,35	11,45	1,67	4,64	6,45	22,47		0,58	1,3	
DB.B	0,5	5,92		8,4	1,52	9,32	6,98			6,35	
DB.C		0,01		0,13		0,27				0,07	
KL				0,05						0,02	
JW		0		0,31	3,21	0,39	19,77			0,17	
WZ				0,01	0,85	0,01	6,98			0,01	
JS				0,03	1,93	0,11				0,03	
GB		0,02		0,17		0,29	20,54		0,72	0,1	
BRZ	7,11	4,77	24,58	6,04	10,95	8,27	6,98	2,41	0,58	5,75	
OL		0,09		0,37	19,58	0,31	13,18	92,24	96,82	1,87	
CZM				0,02						0,01	
AK	0,22	0,86		1,44	0,24	0,59		0,53		0,96	
TP					0,48	0,07				0,01	
OS		0,02	18,72	0,2	0,77	0,65		0,33		0,15	
LP		0,03		0,1	0,07	0,17				0,07	
RAZEM	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	

NADLEŚNICTWO SUŁĘCIN												
GAT	BŚW	BMŚW	BMW	BMB	LMŚW	LMW	LMB	LŚW	LW	OL	OLJ	RAZEM
SO	93,03	85,86	38,55	89,33	61,92	37,47	20,28	21,25	0,88	2,64	1,35	69,15
SO.B		0,00										0,00
SO.WE					0,01	0,42		0,01				0,01
MD	0,08	0,16			0,81	0,33		2,71				0,67
ŚW	0,02	0,61	15,76		1,95	10,21		3,39		2,03	0,95	1,42
JD					0,00			0,04				0,01
DG	0,03	0,02			0,26	0,34		1,76			0,11	0,30
CIS					0,00			0,02				0,00
BK	0,14	0,97			9,79	1,49		39,96	27,57	0,36	0,80	8,48
DB.S	0,01	0,30	4,12		2,11	3,00		5,31	7,77	0,29	1,83	1,51
DB.B	0,59	4,66	4,62		8,56	4,81		16,27	1,97			6,94
DB.C		0,00			0,08	0,16		0,12				0,04
KL	0,01				0,03							0,01
JW		0,01			0,24	1,74		0,17	5,58		0,40	0,12
WZ		0,00			0,03	0,58		0,07	3,83		0,23	0,02
JS					0,02	1,05		0,14		0,16	5,21	0,04
GB		0,02			0,11			0,22	5,80	0,04	0,46	0,07
BRZ	5,89	6,70	19,18	10,67	12,26	9,89	20,28	7,33	13,24	5,01	1,43	8,66
OL		0,10	11,04		0,24	24,35	59,44	0,31	33,36	88,25	87,23	1,59
CZM					0,01							0,00
AK	0,20	0,50			0,88	0,13		0,30		0,33		0,58
TP						0,26		0,02				0,00
OS		0,06	6,73		0,60	3,69		0,46		0,89		0,32
WB					0,01	0,04						0,00
LP	0,00	0,03			0,08	0,04		0,14				0,06
RAZEM	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Rysunek 3 porównanie procentowego udziału wg gatunków panujących i rzeczywistych (bez sosny)

Według gatunków rzeczywistych budowa drzewostanów jest bogatsza. Udział dęba wg gatunków rzeczywistych jest dwukrotnie wyższy niż wg gatunków panujących. Bardzo dużo wzrasta również udział buka. Duży wpływ na ten fakt ma dominujący udział siedlisk BMśw i LMśw, gdzie dominującą rębnią na terenie Nadleśnictwa była rębnia IIIa. Bardzo duży udział rębni złożonych, zaplanowanych na obecny okres gospodarczy (85%), jeszcze bardziej zwiększy udział cennych gatunków liściastych. Na wzbogacenie rzeczywistych składów gatunkowych drzewostanów będą miały również wpływ drugie piętra, które będą powstawały stopniowo z istniejących podsadzeń oraz podrostów, głównie bukowych. Występujące w drzewostanach nietypowe gatunki dla danych siedlisk, jak np. sosna na Ol lub jesion na BMśw zajmują mikrosiedliska, z których nie tworzą wyłączeń ze względu na zbyt małą powierzchnię.

5.1.5. Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości wg gatunków panujących (dla wszystkich drzewostanów).

Tabelę nr VIIIA sporządza się tylko wg gatunków panujących. Tabeli nr VIIIB nie sporządza się ze względu na nie określanie w Nadleśnictwie Sulęcín stref uszkodzenia. Syntetyczne zestawienie spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących (przyrost tablicowy) przedstawia tabela:

Tab. 14. Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości wg gatunków panujących (dla wszystkich drzewostanów) – na podstawie danych z tabeli VIIIA

gat.	Obręb Sieniawa		Obręb Sulęcín		N-ctwo Sulęcín	
	m ³ brutto	udział %	m ³ brutto	udział %	m ³ brutto	udział %
SO	51840	80,83	44910	92,47	96750	85,85
MD	130	0,20	160	0,33	290	0,26
ŚW	710	1,11	370	0,76	1080	0,96
DG	10	0,02	125	0,26	135	0,12
BK	3780	5,90	875	1,80	4655	4,13
DB.S	430	0,67	325	0,67	755	0,67

gat.	Obręb Sieniawa		Obręb Sulęcín		N-ctwo Sulęcín	
	m ³ brutto	udział %	m ³ brutto	udział %	m ³ brutto	udział %
DB.B	2095	3,27	170	0,35	2265	2,01
DB.C	5	0,01	50	0,10	55	0,05
KL			5	0,01	5	0,00
JW			25	0,05	25	0,02
JS	10	0,02	10	0,02	20	0,02
GB			10	0,02	10	0,01
BRZ	4270	6,66	590	1,21	4860	4,31
OL	715	1,12	760	1,56	1475	1,31
AK	20	0,03	190	0,39	210	0,19
OS	100	0,16			100	0,09
Razem	64115	100	48575	100	112690	100
W tym drzewostany nie planowane do użytkowania rębego	52480	81,85	40780	83,95	93260	82,76

Łączny spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości (przyrost tablicowy) wyniesie 112690 m³ brutto rocznie, w tym spodziewany przyrost w drzewostanach nieplanowanych do użytkowania rębego 93260 m³/rok. Wielkość przyrostu w drzewostanach nie planowanych do użytkowania rębego stanowi m.in. punkt odniesienia przy ustalaniu etatu użytkowania przedrębego.

5.2. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności składu gatunkowego drzewostanów z TD.

5.2.1. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów.

Charakterystykę powierzchniowego udziału uszkodzeń drzewostanów wg głównej przyczyny przedstawiono w tabeli poniżej:

Tab. 15. Powierzchniowy udział uszkodzeń drzewostanów wg głównej przyczyny

Obręb	Przyczyna uszkodzenia	Stopień uszkodzenia			Powierzchnia razem [ha]
		1 10%-20%	2 21%-50%	3 >50%	
1. Sieniawa	ZWIERZ	146,52	6,95	-	153,47
	GRZYBY	64,71	3,43	-	68,14
	INNE	10,45	0,00	-	10,45
Razem 1. Sieniawa		221,68	10,38	-	232,06
2. Sulęcín	ZWIERZ	76,61	24,81	-	101,42
	GRZYBY	11,81	5,86	-	17,67
	KLIMAT	6,00	-	-	6,00
	INNE	1,74	-	-	1,74
Razem 2. Sulęcín		96,16	30,67	-	126,83
Nadleśnictwo Sulęcín	ZWIERZ	223,13	31,76	-	254,89
	GRZYBY	76,52	9,29	-	85,81
	KLIMAT	6,00	-	-	6,00
	INNE	12,19	-	-	12,19
Razem nadleśnictwo		317,84	41,05	-	358,89

Podczas prac terenowych zarejestrowano uszkodzenia na powierzchni 358,89 ha, co stanowi około 2 % powierzchni zalesionej. Drzewostany w II stopniu uszkodzenia (21-50%) zajmują 41,05 ha, co stanowi 0,2 % powierzchni zalesionej.

Największy udział stanowią uszkodzenia nietrwałe. Uszkodzenia powodowane są głównie przez zwierzynę płową oraz grzyby pasożytnicze. Ogólnie stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów jest dobry. W porównaniu do poprzednich okresów gospodarczych rozmiar powierzchniowy uszkodzeń jest niewielki. Ich poziom nie zagraża obecnie osiągnięciu

założonych celów hodowlanych. Uszkodzenia od zwierzyny (spałowanie i zgryzanie) dotyczą upraw i młodników, jedynym skutecznym sposobem ograniczenia szkód jest ich grodzenie. W starszych uprawach i młodnikach liściastych, szczególnie bukowych odnotowano szkody powodowane przez gryzonie. Do szkodliwych patogenów grzybowych w Nadleśnictwie należy głównie huba korzeniowa (szczególnie w drzewostanach porolnych) i w mniejszym stopniu opieńka.

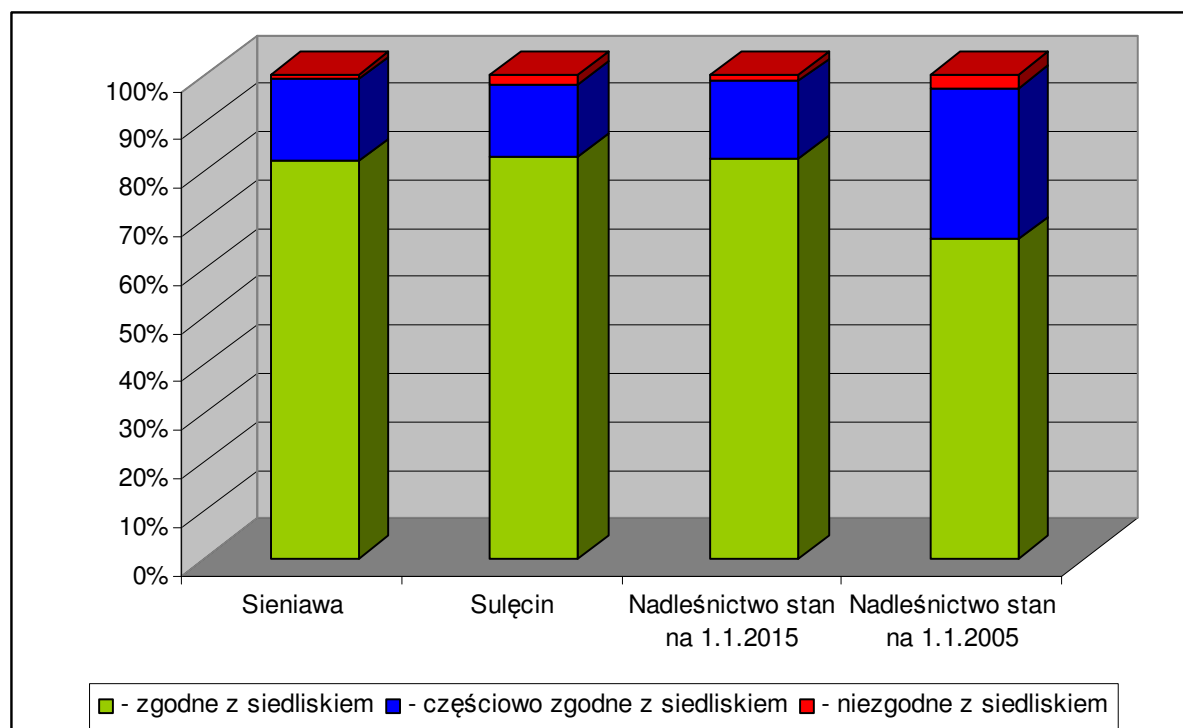
Uszkodzenia klimatyczne, głównie huraganowe wiatry, okiść, przymrozki wiosenne, są stałym elementem pogodowym w Nadleśnictwie i utrudniają prowadzenie gospodarki leśnej. Drzewostany uszkadzają także susze, niewielka jest powierzchnia drzewostanów uszkodzonych przez pożary.

5.2.2. Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typami drzewostanów.

W ramach charakterystyki stanu lasu i zasobów drzewnych zamieszczono zestawienie powierzchni drzewostanów według stopni zgodności składu gatunkowego z TD.

Tab. 16. Zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typami drzewostanów.

Stopień zgodności składu gatunkowego	Obręb				Nadleśnictwo stan na 01.01.2015		Nadleśnictwo stan na 01.01.2005	
	Sieniawa		Sulęcín					
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
- zgodne z siedliskiem	8123,26	82,1	5686,48	83,2	13809,74	82,6	10804,86	65,9
- częściowo zgodne z siedliskiem	1665,87	16,9	1021,54	14,9	2687,41	16,1	5135,95	31,4
- niezgodne z siedliskiem	101,19	1,0	130,36	1,9	231,55	1,4	443,43	2,7
Razem pow. leśna zał.	9890,32	100,0	6838,38	100,0	16728,70	100,0	16384,24	100,0

Rys. 9. Wykres zgodności drzewostanów z TD.

Porównując ocenę zgodności drzewostanów do poprzedniego okresu widać że udział procentowy drzewostanów częściowo zgodnych maleje, natomiast wzrósł udział

drzewostanów zgodnych oraz obniżył się udział drzewostanów niezgodnych z TD. Proces dostosowywania składów gatunkowych drzewostanów do możliwości produkcyjnych siedlisk potrwa kilka dziesięcioleci. Obecny plan urządzenia lasu zakłada zwiększenie powierzchni drzewostanów zgodnych z TD.

Tab. 17. Stopień zgodności składu gatunkowego upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych w stopniach zgodności składu z TD - stan na 01.01.2015, stan na 01.01.2005

Stopień zgodności składu gatunkowego	Obręb				Nadleśnictwo stan na 01.01.2015		Nadleśnictwo stan na 01.01.2005	
	Sieniawa		Sulęcín		ha	%	ha	%
	ha	%	ha	%				
- zgodne z siedliskiem	347,26	100,0	258,82	100,0	606,08	100,0	921,66	94,6
- częściowo zgodne z siedliskiem	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	52,44	5,4
- niezgodne z siedliskiem	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0
Razem pow. leśna zal.	347,26	100,0	258,82	100,0	606,08	100,0	974,10	- 100,0

Problematyka związana z oceną zgodności upraw i młodników z TD jest omawiana w Rozdziale II - w analizie gospodarki leśnej w minionym okresie (w oparciu o zamieszczone tam tabele nr XI). Ocena zgodności składów gatunkowych upraw i młodników z TD założonych w minionym dziesięcioleciu, jest znacznie lepsza niż drzewostanów ogółem. Średnie pokrycie upraw i młodników do lat 10 na powierzchniach otwartych jest wysokie i wynosi ponad 0,9.

5.3. Ocena jakości hodowlanej i technicznej drzewostanów.

5.3.1. Ocena jakości hodowlanej upraw i młodników w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych.

Ocena jakości hodowlanej upraw i młodników związana jest z oceną zgodności ich składów gatunkowych z TD oraz pokryciem. Upraw niskim pokryciem 0,6-0,5 i upraw przepadłych w Nadleśnictwie nie zanotowano. Udział upraw o zadrzewieniu 0,7-0,8 wynosi zaledwie 1,1 %.

Ponad 90% zainwentaryzowanych upraw i młodników do 10 lat to uprawy dobre i bardzo dobre (11, 12). Obniżona jakość w niektórych uprawach wynika z uszkodzeń przez zwierzynę.

Charakterystyka upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych, zawarta jest w Rozdziale II (tabela nr XI).

5.3.2. Ocena jakości upraw i młodników po rębniach złożonych oraz odnowień podokapowych.

Klas odnowienia jest w Nadleśnictwie 2156,29 ha, w tym Obręb Sieniawa– 1290,19 ha, Obręb Sulęcín – 866,10 ha. Gatunkiem panującym młodego pokolenia jest głównie dąb i buk.

Przeciętny procent pokrycia wynosi: obręb Sieniawa – 57,2%, obręb Sulęcín – 45,9%. Niższy procent pokrycia w obrębie Sulęcín wynika z znacznego udziału odnowień gniazdowych. Jakość młodego jest dobra i bardzo dobra (12,11).

Znaczna część młodego pokolenia z sadzenia grodzona jest siatką. Średnie pokrycie młodego pokolenia wynosi 0,52 a jakość jest dobra lub bardzo dobra. Uszkodzenia nieznaczne, spowodowane są głównie przez zwierzynę, rzadko przez inne czynniki (przymrozki, suszę).

W młodym pokoleniu, głównie bukowym odnotowano uszkodzenia powodowane przez gryzonie.

Upraw i młodników po rębniach złożonych zainwentaryzowano w Nadleśnictwie 479,50 ha, w tym w Obrębie Sieniawa – 303,25 ha i Obrębie Sulęcín – 176,25 ha. Gatunkiem panującym jest głównie sosna (56,2%) oraz buk i dąb (43,3%). Duży udział sosny wynika z faktu, że znaczny udział stanowią młodniki po rębni gniazdowej (IIIA). Przeciętny procent pokrycia upraw i młodników po rębni złożonej w Nadleśnictwie wynosi 93,0%, jakość hodowlana została oceniona jako 11. Na najbliższe 10-lecie cięć uprzętających zaplanowano na 1 457,08 ha (Rb IIAU – 189,70 ha, Rb IIIAU – 154,42 ha, IIIBU – 212,96 ha). Podsadzenia produkcyjne były wykonane głównie bukiem. Ze względu na niestosowanie ogrodzeń nieraz nękane są przez zwierzynę płową.

Powierzchnia drzewostanów w KDO wynosi 19,35 ha. Są to drzewostany użytkowane rębniami gniazdowymi w poprzednim okresie z nieodnowionymi gniazdami na 30 - 40% powierzchni manipulacyjnej.

Charakterystyka upraw i młodników po rębniach złożonych i odnowień podokapowych zawarta, jest w Rozdziale II (Tabela nr XII).

5.3.3. Ocena młodników w wieku od 11 lat i drzewostanów, dla których określono jakość hodowlaną.

W młodnikach I b klasy wieku na powierzchniach otwartych (1040,66 ha) jakość 11,12,13 stanowi 61,4 % powierzchni, jakość 22,23 – 37,4% powierzchni, pozostałe to 1,2%. Udział powierzchniowy drzewostanów zgodnych w tej grupie wiekowej wynosi 93,5 %, częściowo zgodnych 5,9 % i niezgodnych 0,6 %. Uszkodzenia w tej klasie wieku wykazano w 8,4% drzewostanów, z tego wszystkie to uszkodzenia od zwierzyny. Drzewostany pod względem pielęgnacyjnym są zadbane. Jakość hodowlana drzewostanów starszych jest uzależniona w znacznym stopniu od postępowania w poprzednich okresach gospodarczych, siedliska, uszkodzeń. Przeważa dobra jakość hodowlana, niewielki jest udział powierzchni drzewostanów niezgodnych z TD. Część drzewostanów nosi cechy dawnych uszkodzeń od zwierzyny.

5.3.4. Ocena jakości technicznej gatunków panujących w drzewostanach starszych, KO, KDO i przeznaczonych do przebudowy.

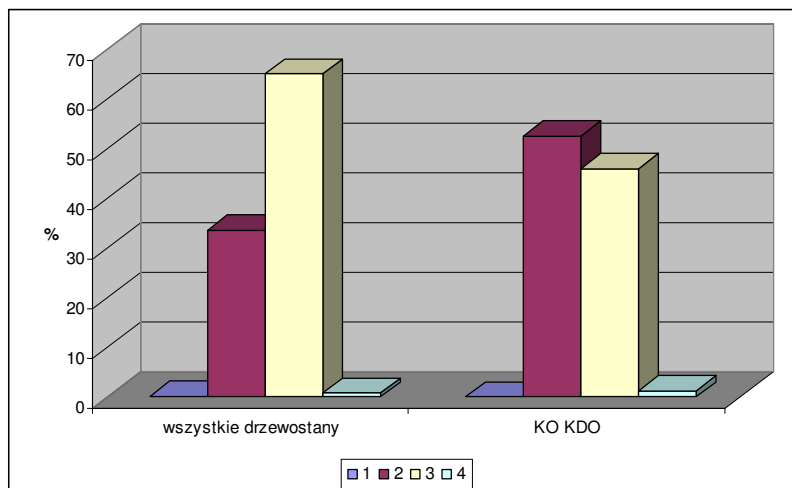
Drzewostany dla których określano jakość techniczną stanowią powierzchnię 6786,67 ha. Większość stanowią drzewostany o jakości technicznej 3 – 65,2%. Powierzchnia drzewostanów o jakości technicznej 2 wynosi 33,7 %. W klasie odnowienia i klasie do odnowienia dominują drzewostany z jakością techniczną 2 (53,1 %), nieco mniejszy jest udział drzewostanów z jakością 3 (46,5%).

Tab. 18. Jakość techniczna wszystkich drzewostanów (według gatunku panującego)

Stopień jakości technicznej	obręb Sieniawa		obręb Sulęcín		Nadleśnictwo	
	ha	%	ha	%	ha	%
1	0,00	0,0	12,91	0,5	12,91	0,2
2	1326,05	31,6	961,86	37,1	2287,91	33,7
3	2826,83	67,4	1597,44	61,6	4424,27	65,2
4	41,82	1,0	19,76	0,8	61,58	0,9
Razem	4194,70	100,0	2591,97	100,0	6786,67	100,0

Tab. 19. Jakość techniczna KO i KDO (według gatunku panującego)

Stopień jakości technicznej	obręb Sieniawa		obręb Sulęcín		Nadleśnictwo	
	ha	%	ha	%	ha	%
1	0,00	0,0	1,44	0,2	1,44	0,1
2	676,61	52,3	468,47	53,1	1145,08	52,6
3	598,06	46,2	404,22	45,8	1002,28	46,1
4	19,03	1,5	7,81	0,9	26,84	1,2
Razem	1293,70	100,0	881,94	100,0	2175,64	100,0

Rys. 4. Procentowy udział jakości technicznej wg gatunku panującego

5.4. Określenie rodzajów powierzchni leśnej niezalesionej.

Zestawienie powierzchni leśnej niezalesionej w porównaniu do poprzedniego okresu przedstawiono w tabeli:

Tab. 20. Zestawienie powierzchni leśnej niezalesionej w porównaniu do poprzedniego okresu

Rodzaj pow. leśnej niezalesionej	Wg stanu na 1.01.2015 r.						N-ctwo wg stanu na 1.01.2005 r.	
	Obręby				Nadleśnictwo			
	Sieniawa		Sulęcín					
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Zręby	40,19	1,9	8,33	67,3	48,52	2,2	50,15	2,0
Poletka łowieckie	35,57	1,7	0,54	4,4	36,11	1,7	2,88	0,1
Przewidziane do naturalnej sucz.	2084,42	96,5	3,51	28,4	2087,93	96,1	2437,57	97,8
Przeznacz. do wyłącz. z prod.	0,21	0,0	0,00	0,0	0,21	0,0	2,57	0,1
Razem niezalesione	2160,39	100,0	12,38	100,0	2172,77	100,0	2493,17	100,0

Szczegółową lokalizację gruntów leśnych nie zalesionych przedstawiono w tabeli:

Tab. 21. Lokalizacja gruntów leśnych nie zalesionych

Rodzaj pow. leśnej niezalesionej	Obręb Sieniawa	Obręb Sulęcín
Zręby	60b, 131d, 178f, 200c, 202a, 202h, 243g, 280n, 343i, 344j, 345a, 358h, 359f	42k, 172g, 188d, 188i,
Poletka łowieckie	27g, 30a, 30h, 51a, 52c, 53a, 54a, 69g, 70k, 79f, 80a, 81b, 237f, 238f, 271j, 278b, 316l, 377d	126d, 190g
Przewidziane do naturalnej sucz.	grunty na polach rob. Poligonu (poza poligonem: 215c, f, 253j)	79b, 236f, 236t, 236x, 237a
Przeznacz. do wyłącz. z prod.	43m	-

Wg stanu na 01.01.2015 r. w Nadleśnictwie Sulęcín nie występują: plantacje drzew, plantacje nasienne, plantacje choinek i krzewów, halizny, płazowiny, szczególne formy ochrony, grunty do małej retencji wodnej.

Grunty przeznaczone do naturalnej sukcesji, to głównie grunty w zasięgu poligonu Wędrzyn. Powierzchnia gruntów do naturalnej sukcesji poza granicami poligonu, wynosi zaledwie 6,89 ha. W porównaniu do poprzedniego okresu, ogólna powierzchnia gruntów do naturalnej sukcesji znacznie spadła (o 349,64 ha). Sytuacja ta głównie spowodowana jest uznaniem w obrębie pól roboczych poligonu, przeważnie brzożowych i sosnowych drzewostanów pochodzących z odnowienia naturalnego. Zwiększyła się też ilość zainwentaryzowanych dróg przebiegających przez sukcesje znajdujące się w obrębie pól roboczych, przez co zwiększyła się powierzchnia związana z gospodarką leśną.

5.5. Analiza stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem ich pożądanego docelowego stanu na koniec planowanego okresu gospodarczego

Tab. 22. Tab. XIII. Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych PUL.

Lp	Wskaźniki		Jednostki	Stan na					
				1.1.1976r I rewizja	1.1.1989r II rewizja	1.1.1993r wg .nowej tab kl. w.	1.1.1995r III rewizja	1.1.2005r IV rewizja	1.1.2015r V rewizja
1	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona		ha	---	---	15.770,76	15.841,22	18.877,41	18901,47
2	Zasoby mąszczości		tys. m ³	---	---	---	3,671	4,815	4,888
3	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasach wieku	IIa	m ³	---	---	79	116	126	131
		IIb	m ³	---	---	154	183	248	205
		IIIa	m ³	---	---	204	241	286	306
		IIIb	m ³	---	---	240	270	339	341
		IVa	m ³	---	---	247	295	354	359
		IVb	m ³	---	---	263	303	377	373
		Va	m ³	---	---	269	318	384	388
		Vb	m ³	---	---	281	322	404	404
		VI	m ³	---	---	317	345	411	424
		VII	m ³	---	---	317	377	466	437
		VIII i wyż.	m ³	---	---	---	301	471	516
		KO	m ³	---	---	223	224	313	300
		KDO	m ³	---	---	305	237	281	317
4	Przeciętna zasobność na 1ha –pow. zal. i niezal.		m ³	---	---	176	233	255	259
5	Przeciętny wiek drzewostanów			---	---	52	58	61	64
6	Spodziewany bieżący przyrost na 1ha tab.		m ³	---	---	---	6,57	7,09	6,74
8	Przeciętna mąszczość użytków rębnych na 1ha za okres ubiegły		m ³	---	---	---	1,94	2,13	3,27
9	Przeciętna mąszczość użytków przedrębnych na 1ha za okres ubiegły		m ³	---	---	---	1,44	2,10	3,12
10	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha (użyteczny)		m ³	---	---	---	---	6,43	7,63

W stosunku do poprzedniego okresu zarejestrowano nieznaczny wzrost zasobności przy niewielkim wzroście powierzchni leśnej. Przeciętna zasobność wzrosła o 4m³/ha i osiągnęła wartość 259m³/ha. Przeciętny wiek drzewostanów wzrósł aż 64 lat, i znacznie przekroczył połowę przeciętnego wieku rębności.

Określenie pożądanego kierunku rozwoju oraz pożądanego stanu docelowego zasobów drzewnych Nadleśnictwa

Uwzględniając istniejące i pożądane relacje pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów nadleśnictwa a połową orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów zauważa się następujące zależności:

Tab. 23. Porównanie przeciętnego wieku drzewostanów z orientacyjnym średnim wiekiem rębności.

	średni wiek rębności	połowa średniego wieku rębności	Przeciętny wiek drzewostanów	Różnica 3-2
Obręb Sieniawa	102	51	67	16
Obręb Sulęcín	101	50,5	60	9,5
Nadleśnictwo	102	51	64	13

Różnica pomiędzy przeciętnym wiekiem rębności a połową orientacyjnego średniego wieku rębności dla całego Nadleśnictwa wynosi 13 lat. Przeciętny wiek drzewostanów powinien być zbliżony (w granicach ± 5 lat) do połowy orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów, różnica powyżej 5 do 15 lat jest odstępstwem od takiego pożądanego stanu, a powyżej 15 lat jest znacznym odstępstwem. Zarówno znaczne odstępstwo w Obrębie Sieniawa, jak i odstępstwo w obrębie Sulęcín, spowodowane jest wysokim przeciętnym wiekiem drzewostanów, wynikającym między innymi z nagromadzenia drzewostanów w klasie odnowienia (12,9 % powierzchni drzewostanów). Należy dążyć do zmniejszenia przeciętnego wieku drzewostanów m.in. poprzez odpowiednio większy poziom użytkowania rębego, skutkujący zmniejszeniem przeciętnego wieku, ale także zasobów drzewnych na pniu.

II. WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA DOTYCHCZASOWEGO PLANU URZĄDZENIA LASU.

1. Referat Nadleśniczego.

REFERAT

NADLEŚNICZEGO NADLEŚNICTWA SULEĆCIN

w sprawie analizy gospodarki leśnej

w latach 2005 - 2014

Sulęcín, dnia 30.09.2014 r.

1. Wstęp

Podstawą analizy gospodarczej w minionym okresie stanowi Plan Urządzenia Lasu sporządzony na okres od 2005 r. do 2014 r. dla Nadleśnictwa Sulęcín, opracowany przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Oddział w Gorzowie Wlkp. zatwierdzony Decyzjami Ministra Środowiska: z dnia 02.09.2008 r. nr DL-lp-611-1086/08/23; z dnia 09.09.2011 r. nr DL-lpn-611-52/40678/11/JŁ; z dnia 01.08.2014 r. nr DLP-I-611-52/31888/14/LP.

W skład Nadleśnictwa wchodziły dwa obręby leśne: Sieniawa i Sulęcín.

Obręb 1 – Sieniawa podzielony był na 6 leśnictw:

- 06 – Grochów
- 07 – Długoszynek
- 08 – Lipa
- 09 – Sulęcín
- 10 – Jemiołów
- 11 – Walewice

Obręb 2 Sulęcín podzielony był na 5 leśnictw:

- 01 – Jeziora
- 02 – Glisno
- 03 – Żubrów
- 04 – Brzeźno
- 05 - Lubień

Nadleśnictwo składało się z 11 leśnictw, szkółki leśnej i Ośrodka Hodowli Zwierzyny LP Nadleśnictwa Sulęcín obwód łowiecki nr 83.

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Sulęcín wg stanu na 31.12.2014 r. przedstawia się następująco:

Według danych ewidencyjnych:

Obręb Sieniawa	13 010,2822 ha
Obręb Sulęcín	7 157,5184 ha
Nadleśnictwo	20 167,8006 ha
oraz współwłasność	0,6283 ha

Według opisu taksacyjnego:

Obręb Sieniawa	13 010,31 ha
Obręb Sulęcín	7 157,70 ha
Nadleśnictwo	20 168,01 ha
oraz współwłasność	0,63 ha

Różnica powierzchni pomiędzy danymi ewidencyjnymi a opisem taksacyjnym wynika z zaokrągleń do 1 m² powierzchni działek ewidencyjnych oraz do 1 ara powierzchni wydzielen w opisie taksacyjnym.

2. Zmiany w stanie posiadania.

Zmiany w powierzchni gruntów Nadleśnictwa w okresie 2005-2014 obrazują poniższe tabele.

Tabela – Bilans powierzchni gruntów Nadleśnictwa wg. obrębów leśnych:

Stan na dzień	Powierzchnia leśna	Powierzchnia nieleśna	Ogółem
Obręb Sieniawa			
01.01.2005 r.	12 451,6367	527,9572	12 979,5939
31.12.2014 r.	12 527,7700	482,5122	13 010,2822
Bilans	+ 76,1333	- 45,4450	+ 30,6883
Obręb Sulęcín			
01.01.2005 r.	7 019,5208	133,2259	7 152,7467
31.12.2014 r.	7 053,0513	104,4671	7 157,5184
Bilans	+ 33,5305	- 28,7588	+ 4,7717
Nadleśnictwo			
01.01.2005 r.	19 471,1575	661,1831	20 132,3406
31.12.2014 r.	19 580,8213	586,9793	20 167,8006
Bilans	+ 109,6638	- 74,2038	+ 35,4600

Przyjęto na stan 38,6535 ha, przekazano 3,1935 ha

Przyczyny zmian powierzchni:

Obręb Sieniawa:

- sprzedaż na podstawie art. 40a Ustawy o lasach: 0,2365 ha
- przyjęcie gruntów na podstawie art.74 Ustawy o lasach: 1,2800 ha
- wyrównanie powierzchni działek ewidencyjnych: (+) 15,6979 ha
- przyjęcie gruntów z zasobu ANR na podstawie art. 24 Ust. 4a Ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami Rolnymi Skarbu Państwa: 5,0434 ha
- przyjęcie gruntów z MON na podstawie art. 38c Ustawy o lasach: 8,9937 ha
- przekazanie pod inwestycje drogowe: 0,0902 ha

Obręb Sulęcín:

- sprzedaż na podstawie art. 40a Ustawy o lasach:	0,6347 ha
- sprzedaż na podstawie art. 38 ust.1 pkt 3 Ustawy o lasach:	0,4283 ha
- sprzedaż na podst. art. 40a Ustawy o lasach (współwłasność):	0,1218 ha
- przekazanie pod inwestycje drogowe:	0,0638 ha
- przekazanie do Nadleśnictwa Skwierzyna w związku z położeniem nieruchomości w jego zasięgu terytorialnym:	1,7400 ha
- przyjęcie gruntów na podstawie art. 74 Ustawy o lasach:	6,3800 ha
- przyjęcie gruntów z zasobu ANR na podstawie art. 24 Ust. 4a Ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami Rolnymi Skarbu Państwa:	0,9954 ha
- wyrównanie powierzchni działek ewidencyjnych:	(+) 0,2631 ha

Tabela – Bilans powierzchni według kategorii gruntów.

Rodzaj użytku	Stan na 01.01.2005 r.	Stan na 31.12.2014 r.	Bilans
1. Lasy - razem	19471,1575	19580,8213	109,6638
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	16384,0204	16728,4202	344,3998
1) drzewostany	16376,7725	16721,2181	344,4456
2) plantacje drzew - razem	7,2479	7,2021	-0,0458
<i>w tym:</i>			
- plantacje nasienne	7,2479	7,2021	-0,0458
- plantacje drzew szybkorosnących			
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	2493,2454	2172,8971	-320,3483
1) w produkcji ubocznej - razem	2,8866	36,1093	33,2227
<i>w tym:</i>			
- plantacje choinek			
- plantacje krzewów			
- poletka łowieckie	2,8866	36,1093	33,2227
2) do odnowienia - razem	50,1483	48,5368	-1,6115
<i>w tym:</i>			
- halizny			
- zręby	50,1483	48,5368	-1,6115
- płazowiny			
3) pozostałe leśne niezalesione - razem	2440,2105	2088,2510	-351,9595

Rodzaj użytku	Stan na 01.01.2005 r.	Stan na 31.12.2014 r.	Bilans
<i>w tym:</i>			
- przewidziane do naturalnej sukcesji	2437,6379	2088,0456	-349,5923
- objęte szczególnymi formami ochrony			
- przewidziane do małej retencji			
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji	2,5726	0,2054	-2,3672
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	593,8917	679,5040	85,6123
<i>w tym:</i>			
1) budynki i budowle	3,8321	4,6627	0,8306
2) urządzenia melioracji wodnych	6,5023	8,0021	1,4998
3) linie podziału przestrzennego lasu	208,1703	222,7337	14,5634
4) drogi leśne	361,3703	401,3063	39,9360
5) tereny pod liniami energetycznymi	3,3263	31,2874	27,9611
6) szkółki leśne	6,7000	7,0042	0,3042
7) miejsca składowania drewna	0,3856	0	-0,3856
8) parkingi leśne			
9) urządzenia turystyczne	3,6048	4,5076	0,9028
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	13,9501	9,3930	-4,5571
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	19485,1076	19590,2143	105,1067
3. Użytki rolne - razem	187,7302	163,7420	-23,9882
3.1. Grunty orne - razem	149,3930	128,8992	-20,4938
<i>w tym:</i>			
1) role	67,3126	47,7933	-19,5193
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornym	82,0804	81,1059	-0,9745
3) ugory, odłogi			
3.2. Sady	1,7300	1,7300	0,0000
3.3. Łąki trwałe	8,7600	8,0300	-0,7300
3.4. Pastwiska trwałe	20,3072	17,6477	-2,6595
3.5. Grunty rolne zabudowane	0	1,0051	1,0051
3.6. Grunty pod stawami rybnymi	7,5400	6,4300	-1,1100
3.7. Grunty pod rowami rolnymi			
4. Grunty pod wodami - razem	23,4700	23,4263	-0,0437
<i>w tym:</i>			
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	0,3400	0,3963	0,0563
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	23,1300	23,0300	-0,1000
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi			
5. Użytki ekologiczne - razem	32,8900	101,0300	68,1400
6. Tereny różne - razem	46,348	5,5539	-40,7941
<i>w tym:</i>			
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult.			
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego	0,0300	0,0300	0,0000

Rodzaj użytku	Stan na 01.01.2005 r.	Stan na 31.12.2014 r.	Bilans
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)	45,918	5,1239	-40,7941
4) różne inne	0,4000	0,4000	0,0000
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	10,9162	4,8422	-6,0740
<i>w tym:</i>			
7.1. Tereny mieszkaniowe	1,9557	0	-1,9557
7.2. Tereny przemysłowe			
7.3. Tereny zabudowane inne	2,8351	0,0282	-2,8069
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane	1,7454	0,4447	-1,3007
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem	3,5600	3,5493	-0,0107
<i>w tym:</i>			
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne	0,9200	0,9093	-0,0107
2) tereny zabytkowe	2,6400	2,6400	0,0000
3) tereny sportowe			
4) ogrody zoologiczne i botaniczne			
5) tereny zieleni nieurządzonej			
7.6. Użytki kopalne			
7.7. Tereny komunikacyjne - razem	0,8200	0,8200	0,0000
<i>w tym:</i>			
1) drogi			
2) tereny kolejowe	0,6400	0,6400	0,0000
3) inne tereny komunikacyjne	0,1800	0,1800	0,0000
8. Nieużytki - razem	345,8786	278,9919	-66,8867
<i>w tym:</i>			
1) bagna	263,7361	197,7361	-66,0000
2) piaski			
3) utwory fizjograficzne	1,2526	1,2526	0,0000
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji	80,8899	80,0032	-0,8867
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów	661,1831	586,9793	-74,2038
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia	20,5678	0	-20,5678
OGÓŁEM (1-8)	20132,3406	20167,8006	35,4600

Główne przyczyny zmian w kategoriach użytków to:

- włączenie drzewostanów uzyskanych w wyniku sukcesji naturalnej do powierzchni zalesionej 350 ha, w obrębie Sieniawa,
- zalesienia gruntów nieleśnych – 21 ha,

- dostosowanie powierzchni pod liniami energetycznymi do zawartych umów z Eneą (nastąpiło zmniejszenie szerokości pasa technicznego).

- Decyzje Dyrektora RDLP w Szczecinie zezwalające na wyłączenie gruntów z produkcji leśnej w latach 2005 – 2014:

- ZZ-2120-45/10 z dnia 06.10.2010 r. zezwalająca na trwałe wyłączenie z produkcji 0,2054 ha gruntów leśnych terenu zamkniętego w obrębie Sieniawa, oddz. 43.

Przeznaczenie w/w gruntów – rozbudowa i przebudowa budynku szkoleniowego nr 21 zlokalizowanego na strzelnicy wojskowej,

- ZS-2120-33/13 z dnia 26.09.2013 r. zezwalająca na trwałe wyłączenie z produkcji 2,1267 ha gruntów leśnych w obrębie Sulęcina, przechodzących przez oddz. 100, 101, 113, 134, 135, 136, 170.

Przeznaczenie w/w gruntów – budowa napowietrznej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV relacji Lubiechnia Wielka – Sulęcina.

3. Analiza gospodarki leśnej w minionym okresie.

a) Cięcia rębne i pielęgnacyjne